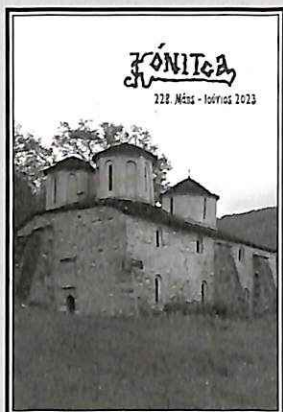

ΚΟΝΙΤΣΑ

228. Μάης - Ιούλιος 2023

228. Μάης-Ιούνιος 2023
 «Μοναστήρι Ζέρμας»
 (Φωτ.: Γ. Κυπαρίσσης)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
 ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
 και Υπεύθυνος κατά Νόμο:
 Σωτήρης Τουφίδης
 Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979 138 737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας
 Τουφίδης Σωτήρης
 Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,
 Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
 στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή
 Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
 ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 228 Μάης-Ιούνιος 2023 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

153	Χανόμαστε...., Θωμ. Ζιώγα
158	Κτήρια και τόποι στην Παλιά Κόνιτσα, Χ. Γκούτου
163	Η αξία ενός Τυροκομείου, Γ. Μαυρογιάννη
166	Αλησμόνητες πατρίδες, Η. Ανδρέου
168	Τριήμερο εκδηλώσεων στην Κόνιτσα
185	Βιβλιοπαρουσίαση, Χ. Γκούτου από Ι. Τα.
189	Γλώσσα, Φ. Γιαννούχου
190	Μ. Παρασκευή (ποίημα), Κ. Τουφίδου
191	Τι θέλω, Σωκ. Οικονόμου
193	Οι οπλοφόροι της πένας, Χρ. Ζάνη
194	Η μάκω Μπενεβρέκω, Σ. Τ.
195	Το Παλαιосέλλιον, Π. Γρέντζιου
198	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
201	Ξενώνας Παλιοσελλίου, Η. Ανδρέου
203	Ημέρα Ζωοδόχου Πηγής, Ι. Παπαδημητρίου
206	Θερμές ευχαριστίες, Η. Ανδρέου
207	Προς υποψηφίους Δημάρχους, Η. Ανδρέου
209	Από τον Δήμο
212	Ειδήσεις - Κοινωνικά
217	Η εικόνα, Κ. Κρυστάλλη
230	Αποτελέσματα των εκλογών

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ
 ΘΕΟΔΩΡΙΑΗ

Γαριβάλδη 1
 45221 Ιωάννινα
 τηλ. 26510 7735
 e_theodo@otenet.gr

Χανόμαστε

Γράφει ο **Θωμάς Β. Ζιώγας**

Παλιότερα, αλλά και στο προηγούμενο τεύχος αρ. 29/2022 του περιοδικού «Καν-τσιώτικα», έχω γράψει με πόνο ψυχής για το δημογραφικό πρόβλημα που οδηγεί σε αφανισμό όλα τα χωριά της επαρχίας Κόνιτσας. Ελάχιστοι κάτοικοι έχουν απομείνει, και αυτοί υπερήλικες που συνεχώς μειώνονται. Δεν συζητάμε για ενεργό πληθυσμό, αλλά για απλή φυσική παρουσία ανθρώπων, χωρίς την οποία δεν νοείται η ύπαρξη κοινωνίας. Ο άνθρωπος, ως μονάδα ή σύνολο, νοούμενος σε όλες τις ζωικές, υλικές, γνωστικές, πνευματικές οντότητές του, είναι το δημιουργικό και κινητήριο στοιχείο όλων. Χωρίς ανθρώπους τίποτα δεν γίνεται. Δεν θα υπάρχουν χωριά, θα ρημάζουν τα σπίτια, θα πέσουν οι κληματαριές, θα ξεραθούν οι κήποι, δεν θα υπάρχουν ζωντανά. Και τα πολιτισμικά δημιουργήματα αιώνων, ήτοι σχολεία και γνώση, ναοί και πίστη, ήθη έθιμα και πολιτισμός, θα είναι άχρηστα αφού δεν θα υπάρχουν άνθρωποι να υπηρετήσουν. Πριν απ' όλα και πάνω απ' όλα πρέπει να υπάρχουν σε έναν τόπο άνθρωποι.

Όλοι γνωρίζουμε τους λόγους αυτής της κατάντιας και δεν είναι ανάγκη να τους απαριθμήσω πάλι εδώ. Στο παρελθόν, μάλιστα, πολλοί έγραψαν και πρότειναν διάφορες δράσεις για να αποφευχθεί η κοινωνική και δημογραφική κατάρρευση, όπως π.χ. ο πολυγραφώτατος Κονιτσιώτης λόγιος Γιάννης Λυμπερόπουλος (1921-2009).

Τίποτα, όμως, δεν έγινε, γιατί το κρατούν σύστημα, πολιτικό και οικονομικό,

όλα τα αποθέτει στην λειτουργία της αγοράς, η οποία, αν και κερδοσκοπική από την φύση της, θεωρήθηκε πανάκεια όλων. Να, λοιπόν, που η μαγική δύναμη την οποία της απέδωσαν δεν εφαρμόστηκε στον τόπο μας, όπως και σε άλλα μέρη, ελλείψει προοπτικής κέρδους, και τα οδήγησε στον μαρασμό. Εκ του αποτελέσματος αυτού κρίνοντας, ας σκεφθούν και ας πράξουν οι ταγοί της εξουσίας και άλλες παράλληλες παρεμβάσεις, πιο ανθρωπιστικές και κοινωνιστικές, πέραν του αυτοματισμού της αγοράς, μήπως και περισωθεί τουλάχιστον ό,τι οι στάχτες που άφησαν να δημιουργηθούν περιέχουν ακόμη.

Για να γίνει πιο εναργής ο πληθυσμιακός κατήφορος του τόπου μας, σκέφτηκα και σχεδίασα, με βάση τις επίσημες απογραφές, ένα «Διάγραμμα εξέλιξης πληθυσμού της επαρχίας Κόνιτσας», από το 1913 που ήλθε το ελληνικό κράτος στα μέρη μας μέχρι και το 2021 που έγινε η τελευταία απογραφή, το οποίο παρουσιάζω εδώ. Επίσης μετέγραψα και διασκεύασα μορφολογικά, για να είναι πιο ευανάγνωστα, τα αναλυτικά πληθυσμιακά στοιχεία της τελευταίας επίσημης απογραφής του 2021 που πρόσφατα δημοσιοποιήθηκαν, τα οποία παραθέτω εδώ υπό τον τίτλο «Πληθυσμός Επαρχίας Κόνιτσας». Με βάση αυτά θα προβώ στη συνέχεια σε μερικές παρατηρήσεις και εκτιμήσεις.

Διαβάζοντας τα αριθμητικά στοιχεία στο διάγραμμα διαπιστώνουμε ότι στις εμ-

Ευδοκία
 22-5-2023
 24634

πόλεμες περιόδους η μείωση του πληθυσμού ήταν τεράστια. Συγκεκριμένα, στο διάστημα (1913-1920) της εποχής του 1ου παγκόσμιου πολέμου και στο διάστημα (1940-1951) της εποχής του 2ου παγκόσμιου πολέμου, η κατρακύλα του πληθυσμού ήταν περίπου 30% για κάθε διάστημα. Το αυτό ακριβώς ποσοστό 30% ελάττωσης του πληθυσμού συνέβη και στην περίοδο (1961-1971), κατά την οποία είχαμε μεγάλες πολιτικές και κοινωνικές αναταράξεις (μαζικές μεταναστεύσεις στην Γερμανία, Αυστραλία, κ.λπ. – χούντα των συνταγματαρχών, κ.λπ.). Σε αντίθεση με τα παραπάνω, κατά την ειρηνική περίοδο του μεσοπολέμου, και συγκεκριμένα για το διάστημα (1928-1940), παρουσιάστηκε αύξηση του πληθυσμού κατά 25% περίπου. Ακόμη και στην περίοδο (1951-1961), παρά το ανυπόφορο μετεμφυλιακό πολιτικό περιβάλλον, εμφανίζεται μια πληθυσμιακή ανάκαμψη κατά 3,50%.

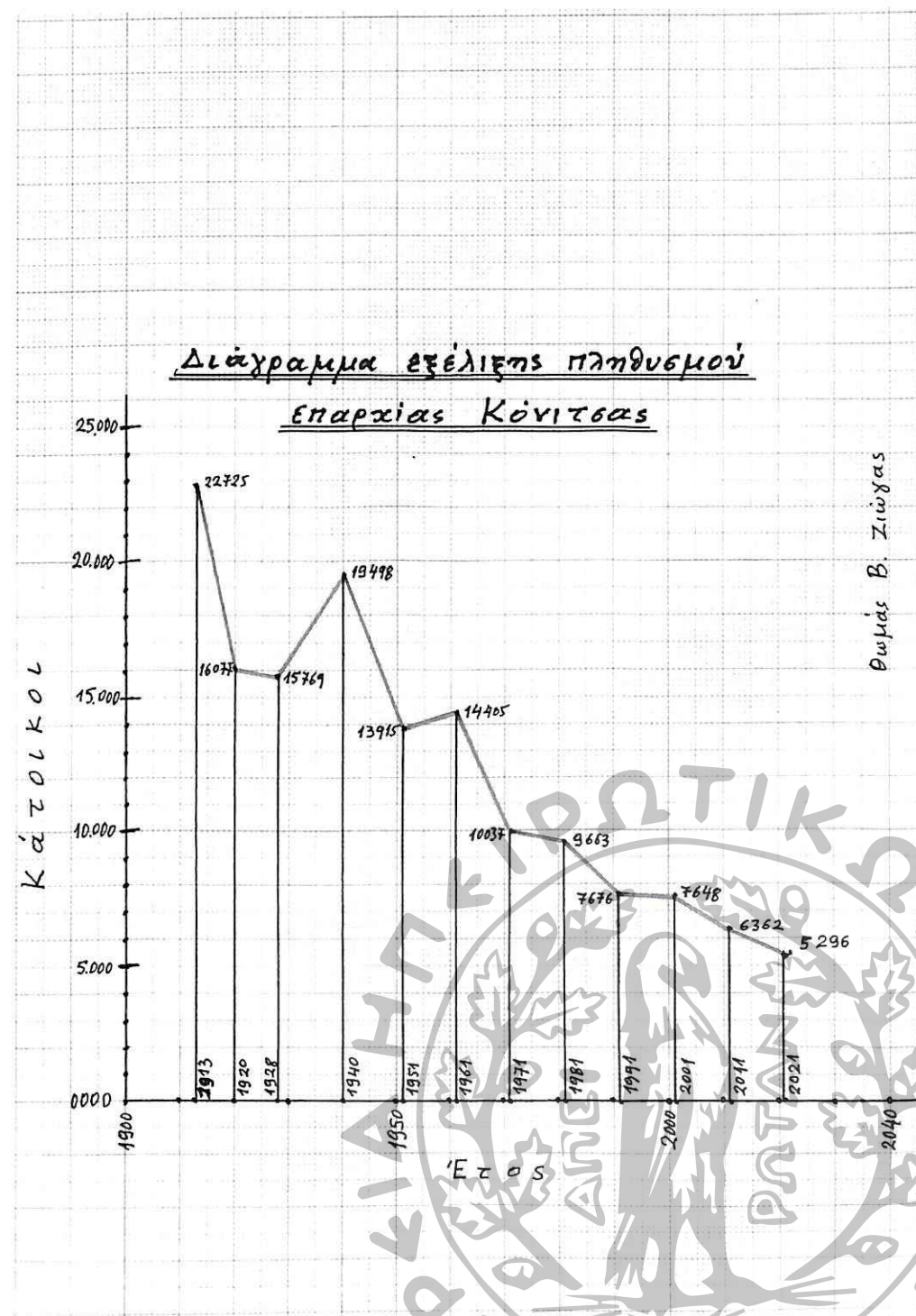
Από την παραπάνω ανάγνωση των δεδομένων διαφαίνεται η διαχρονική αξία της ειρήνης, της πολιτικής ηρεμίας και της δημοκρατικής τάξης, αγαθά που στηρίζουν τον πολίτη να στεριώσει οικιοθελώς σε έναν τόπο, αφ' όσον, βεβαίως, του δοθούν έστω και λιγοστά οικονομικά κίνητρα για την επιβίωσή του.

Ο έντονος κατήφορος της πληθυσμιακής καμπύλης σταματάει το 1971. Από εκεί και στο εξής και για 5 δεκαετίες, ήτοι την περίοδο (1971-2021), η μείωση του πληθυσμού συνεχίζεται με σταθερό μέσο ρυθμό $\epsilon = 9,50\%$ ανά δεκαετία. Ο ρυθμός αυτός ελάττωσης του πληθυσμού έχει πλέον παγιωθεί και είναι υπερβολικά μεγάλος, οδηγεί δε με μαθηματι-

κή ακρίβεια σε μια επαρχία κενή από ανθρώπους, γεγονός που ούτε να το σκεφθώ δεν τολμώ. Αν όλα κυλίσουν σταθερά και ομαλά τις επόμενες δεκαετίες, ο σημερινός πληθυσμός των 5296 ατόμων της όλης επαρχίας θα υποδιπλασιασθεί σε 2648 άτομα κατά τις επόμενες 7 δεκαετίες, όπως από τον μαθηματικό τύπο του ανατοκισμού $P_n = P_0 \cdot (1-\epsilon)^n$ προκύπτει. Με δεδομένο ότι το 2021 η πόλη της Κόνιτσας απογράφηκε με 2638 κατοίκους, η μετά 7 δεκαετίες κατάσταση της επαρχίας θα προσομοίαζε πιο παραστατικά σαν η τωρινή πόλη της Κόνιτσας να είχε στην επαρχία της μόνο παντέρημα χωριά χωρίς κανέναν απολύτως άνθρωπο. Φαίνεται άτοπο και τρελό, αλλά είναι πολύ πιθανό και μακάρι να μην συμβεί ποτέ.

Για την αποτροπή αυτής της ερήμωσης δεν έχω λύσεις να προτείνω. Ούτε και όσοι ιδιωτικώς στο παρελθόν σκέφτηκαν και πρότειναν λύσεις εισακούστηκαν ποτέ. Άλλοι, που κατέχουν θώκους εξουσίας και κρατούν τα κλειδιά του δημόσιου ταμείου, είναι πλέον αρμόδιοι να μελετήσουν το πρόβλημα και να εφαρμόσουν λύσεις για την αναστροφή της διαφαινόμενης καταστροφής. Άλλωστε, γι' αυτό πληρώνονται από τον φορολογούμενο λαό. Ας το πράξουν έστω και μια φορά, έστω και την τελευταία στιγμή, γιατί οι καιροί ου μενετοί. Ελπίζω ότι κάτι θα γίνει, αν δεν τους αφήσουμε σε χλωρό κλαρί, και εύχομαι οι ελπίδες μου να μην αποδειχθούν φρούδες, γιατί διαφορετικά κυριολεκτικά $\chi \alpha \nu \acute{o} \mu \alpha \sigma \tau \epsilon \dots$

Αθήνα, Απρίλης 2023

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

(Βάσει των στοιχείων της επίσημης κρατικής απογραφής του 2021)

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (έδρα: Κόνιτσα)	5 296
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	3982
Κοινοτικό Διαμέρισμα	
Κόνιτσα (Κόνιτσα)	2638
Αγία Βαρβάρα (Πλάβαλη)	11
Αγία Παρασκευή (Κεράσοβο)	118
Αετόπετρα (Σανοβό)	101
Αποδοχώρι (Οσανίτσα)	75
Αμάραντος (Ίσβορος)	21
Αρματα (Αρμάτοβο)	31
Γαναδιό (Γαναδιό)	20
Ελεύθερο (Γκριμπάνι)	70
Εξοχή (Ζέλιστα)	24
Ηλιόρραχη (Κουτσούφλιανη)	108
Καβάσιλα (Καβάσιλα)	36
Καλλιθέα (Γορίτσα)	123
Κλειδωνιά (Λιατονάβιστα)	132
Μάζι (Μάζι)	129
Μελισσόπετρα (Μελισσόπετρα)	23
Μόλιστα (Μεσαριά)	15
Μολυβδοσκεπάστο (Διπαλίτσα)	45
Μοναστήρι (Μποτσιφάρι)	5
Νικάνορας (Κορτίνιστα)	25
Πάδες (Πάδες)	57
Παλαιοσέλι (Παλαιοσέλι)	52
Πηγή (Πεκλάρι)	59
Πουρνιά (Σταρίτσιανη)	37
Πύργος (Στράτσιανη)	27
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ	200
Κοινοτικό Διαμέρισμα	
Αετομηλίτσα (Δέντισκο)	200
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	207
Κοινοτικό Διαμέρισμα	
Δίστρατο (Βρυάζα)	207

ΔΗΜΟΤ. ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ 851

Κοινοτικό Διαμέρισμα	
Πυρσόγιαννη (Πυρσόγιαννη)	126
Ασημοχώρι (Λεσκάτσι)	16
Βούρμπιανη (Βούρμπιανη)	81
Γοργοπόταμος (Τούρναβο)	43
Δροσοπηγή (Κάντισκο)	63
Καστάνιανη (Καστάνιανη)	140
Κεφαλοχώρι (Λούψικο)	150
Λαγκάδα (Μπλίζιανη)	87
Οξυά (Σέλτσον)	26
Πλαγιά (Ζέρμα)	30
Πληκάτι (Πληκάτι)	69
Χιονιάδες (Χιονιάδες)	20

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ 56

Κοινοτικό Διαμέρισμα	
Φούρκα (Φούρκα)	56

Αθήνα, Απρίλης 2023
Για την μεταγραφή και διασκευή
Θωμάς Β. Ζιώγας

Σοφά λόγια... από ... καλούς φίλους μας!

Ο ελληνικός λαός είναι δυσκολοκυβέρνητος και γι' αυτό πρέπει να τον πλήξουμε βαθιά στις πολιτισμικές του ρίζες. Τότε ίσως συνετισθεί. Εννοώ δηλαδή να πλήξουμε τη γλώσσα, τη θρησκεία, τα πνευματικά και ιστορικά του αποθέματα, ώστε να εξουδετερώσουμε κάθε δυνατότητά του να αναπτυχθεί, να διακριθεί, να επικρατήσει, για να μη μας ενοχλεί στα Βαλκάνια, να μη μας παρενοχλεί στην Ανατολική Μεσόγειο, στη Μέση Ανατολή, σε όλη αυτή τη νευραλγική περιοχή μεγάλης στρατηγικής σημασίας για μας, για την πολιτική των ΗΠΑ.

Χένρυ Κίσινγκερ

Κτήρια καί τόποι στήν παλιά Άνω Κόνιτσα

Χ. Γ. Γκοῦτος

Τά πιό αξιόλογα τοπογραφικά στοιχεῖα τῆς κεντρικῆς περιοχῆς τῆς Άνω Κόνιτσας στόν 19ο αἰώνα ἦσαν, μεταξύ ἄλλων, τά κτήριά της καί οἱ τόποι της πού παρουσιάζω συνοπτικῶς παρακάτω, μέ σύνθεση τῶν λίγων διάσπαρτων σχετικῶν βιβλιογραφικῶν πληροφοριῶν πού ὑπάρχουν καί πού εἶναι νομίζω ἐν πολλοῖς ἄγνωστες, ἰδίως στούς νεότερους.

1. *Το «Παζάρι»*. Ὁ δρόμος τῆς σημερινῆς ἐμπορικῆς ἀγορᾶς τῆς Άνω Κόνιτσας, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει ἀπό τό κτήριο πού στέγαζε τό εἰρηνοδικεῖο μέχρι τό 1990 περίπου καί τελειώνει στό ξενοδοχεῖο «Πίνδος», μαζί μέ τούς παρακάτω ἀπό αὐτό δύο μικροῦς δρόμους, λεγόταν «Παζάρι» μέχρι τό 1940, ἐπειδὴ ἐκεῖ βρίσκονταν τά ἐμπορικά καταστήματα καί ἐργαστήρια πού συγκροτοῦσαν τήν τότε ἐμπορικὴ ἀγορά της. Ὁ δρόμος αὐτός ἦταν λιθόστρωτος, στά δέ δύο ἄκρα του ὑπῆρχαν σιδερένιες πόρτες πού κλειδώνονταν τό βράδυ ἀπό τούς φύλακες τοῦ Παζαριοῦ.

Ἐκεῖ ὅπου ὁ δρόμος αὐτός καμπυλώνεται, διέρχονταν ὑπογεῖως τά νερά τοῦ χείμαρρου Πάμπλιακα ἢ Λάκκου τοῦ Ρούβαλη κάτω ἀπὸ τήν σωζόμενη λίθινη γέφυρα πού εἶχε κατασκευασθεῖ τόν 17ο αἰώνα ἴσως, ἐνῶ παραπάνω τά νερά διέρχονταν ὑπὸ τά καταστήματα μέσα ἀπὸ λιθόκτιστη θολωτὴ στοά.

Τά κτήρια τοῦ Παζαριοῦ ἀποτεφρώθηκαν τρεῖς φορές τουλάχιστον: τό 1863 λόγω πυρκαϊᾶς, τό 1874, ὁπότε λόγω πυρκαϊᾶς κήκον 87 ἀπὸ αὐτά καί προκλήθηκαν ζημιές 15.000 λιρῶν, καί τό 1940 λόγω πυρπόλησής τους ἀπὸ Ἰταλούς στρατιῶτες καί συνεργούς τους Ἀλβανούς. Στό Παζάρι καί σέ ἄλλες θέσεις τῆς κώμης, τό 1878 καί τό 1912 ὑπῆρχαν 200 περίπου ἐμπορικά καταστήματα καί ἐργαστήρια, κατὰ δέ τό 1925 ὑπῆρχαν: παντοπωλεῖα 14, ἐμπορικά ἀποικιακῶν εἰδῶν 3, ἐμπορικά ὑφασμάτων 10, ψιλικῶν 1, ξενοδοχεῖα 3, καφενεῖα 6, ζαχαροπλαστεῖα 4, ὑποδηματοποιεῖα 5, κουρεῖα 3, σιδηρουργεῖα 4, ραφεῖο, φαρμακεῖο, ὠρολογοποιεῖο¹.

2. *Τζαμί καί ὠρολόγι*. Κοντά στήν νότια ἄκρη τοῦ ὡς ἄνω δρόμου, ἐκεῖ ὅπου τό 1975 κτίσθηκε ναός τοῦ Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, ὑπῆρχε τό τζαμί τοῦ Χουσεῖν Σιάχ, τό ὁποῖο ἀνεγέρθηκε τό 1657 περίπου μετά ἀπὸ κατεδάφιση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου πού ὑπῆρχε ἐκεῖ. Τό τζαμί ἀνακαινίσθηκε τό 1699, εἶχε ἐνεπίγραφες λίθινες πλάκες (πού φυγαδεύτηκαν στό ἐξωτερικό τό 1930 περίπου ἀπὸ τόν Τακή μπέη) καί πωλήθηκε μετά τό 1923, μαζί μέ τό οἰκόπεδό του, στόν Β. Ζήση καί ἀπὸ αὐτόν στόν Χ. Παπαχρηστίδη, ὁ ὁποῖος τό κατεδάφισε. Δίπλα στό τζαμί

ὑπῆρχε ψηλὸς πύργος πού στήν κορυφή του εἶχε ὠρολόγι. Σύμφωνα μέ τήν παράδοση, ὁ πύργος ἦταν τό καμπαναριό τοῦ κατεδαφισθέντος ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡ δέ καμπάνα τοῦ ὠρολογοῦ ἀνήκε ἀρχικῶς στό ἐξωκκλήσι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Κοντά στό τζαμί ὑπῆρχε καί μουσουλμανικὸ σχολεῖο, τό ὁποῖο κατεδαφίσθηκε τό 1971².

3. *Διοικητήριο*. Στήν θέση τοῦ νοσοκομεῖου πού κτίσθηκε τήν δεκαετία τοῦ 1950, ὑπῆρχε «μεγαλοπρεπὲς διώροφο πέτρινο κτήριο», στό ὁποῖο στεγάζονταν οἱ διοικητικὲς ὑπηρεσίες τοῦ καζᾶ (λεγόταν χουκιμέτι, δηλαδή διοικητήριο) καί τά δικαστήρια (πού προηγουμένως ἦσαν κοντά στό σεράγι τοῦ Ζεϊνέλ μπέη), μετά δέ τό 1913 ἡ ὑποδιοίκηση τῆς ἐπαρχίας καί τό εἰρηνοδικεῖο. Τό κτήριο αὐτό ἀνήκε στήν οἰκογένεια τοῦ Γιαγιά μπέη, ὅπως αναφέρουν ὁ Τ. Παπαδημούλης σαφῶς καί ὁ Ν. Μπεκιάρης ἀσαφῶς (κατωτ. παρ. 8). Τό σωζόμενο παρακάτω κτήριο τοῦ παλιοῦ δημαρχείου ἦταν παράρτημα τοῦ ὀθωμανικοῦ διοικητηρίου καί στέγαζε τήν ἀστυνομία. Δίπλα σέ αὐτό ὑπῆρχαν μέγας πλάτανος καί τεράστια λίθινη θολωτὴ πύλη μέ δύο κολῶνες, χαγιάτι καί ξύλινη θύρα³.

4. *Οἰκία Καπλάν μπέη*. Βησσανιώτης ἔγραψε στά ἀπομνημονεύματά του τό 1838 ὅτι οἱ δύο ἀδελφοὶ μπέηδες Καπλάν καί Ρακίπ, μετά τό 1830 ὑποτάχθηκαν στόν πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων «καί ἐκάθισαν εἰς Κόνιτζαν ἀπάνω ἀπὸ τό τζαρσί [τὴν ἀγορά], ἀγόρασαν σπίτια καί μέχρι σήμερον εὐρίσκονται ἐκεῖ». Κατὰ τόν Ἀν. Εὐθυμίου, ὁ Καπλάν μπέης εἶχε σεράγι του κοντά στό διοικητήριο. Ὁ πατέρας τῶν μπέηδων αὐτῶν καταγόταν ἀπὸ τὴν Καραμουρατιά καί ἦταν μουχουρντάρης (σφραγιδοφύλακας) τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1920 οἱ δύο μπέηδες ἐξελίχθηκαν σέ ἀρχηγούς ληστανταρτῶν πού ἔδρασαν βιαίως ἰδίως στό Ζαγόρι καί στό Πωγώνι. Ὁ Καπλάν πυρπόλησε στήν Κόνιτσα τὸν ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου (1829), ὁ δέ Ρακίπ λεηλάτισε καί πυρπόλησε τὴν ἀγορά τῶν Ἰωαννίνων (1830). Ὁ πασᾶς τῶν Ἰωαννίνων διέταξε νὰ ἐγκατασταθοῦν στήν Κόνιτσα, μέ ἄγνωστη αἰτιολογία. Ὁ Καπλάν νυμφεύθηκε κόρη τοῦ πασᾶ τοῦ Δέλβινου, πέθανε δέ τό 1856⁴.

5. *Οἰκία Γιαγιά μπέη*. Ἡ οἰκία αὕτη (σεράγι) βρισκόταν στήν περιοχή ὅπου ὑπάρχουν τά σπίτια τῶν οἰκογενειῶν Κούγια, Μίσιου καί Γκόγκου. Παλαιότερα κατοικοῦσε σέ αὐτήν ὁ Σουλεϊμάν Γιαγιά μπέης, τοῦ ὁποῖου κάποια συγγενὴς ἔγινε μία ἀπὸ τίς συζύγους τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Κατὰ τόν Ἀν. Εὐθυμίου, πρόκειται γιὰ τὴν Ζελχά, κόρη τοῦ Γιαγιά μπέη, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐγγονός ἔγινε διοικητὴς τοῦ καζᾶ περί τό 1850. Κατ' ἄλλη γνώμη, ὁ ἐν λόγω Σουλεϊμάν εἶχε ἐγγονό τόν Γιουσούφ,

2. Ἀν. Εὐθυμίου, Σελίδες ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Κόνιτσας, 1997 157-8, 153, Γκοῦτος, ὁ.π., τ. Α' 50-51, 511, Λυμπερόπουλος, ὁ.π. 87.

3. Τάκης Παπαδημούλης, Ἡ Κόνιτσα πού ἔσβησε, 1972 38, Εὐθυμίου, ὁ.π. 27, Λυμπερόπουλος, εἰς Κόνιτσα, τ. 2007 27.

4. Γκοῦτος, ὁ.π., τ. Α' 464, 468-470.

1. Βλ. Γιάννης Λυμπερόπουλος, Παζαριοῦ ἀνατομή, 1971, σ. 7, 87, 89, Χ. Γκοῦτος, Ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσας, τ. Β' 2021 217, 342, 51, τ. Α' 2017 492.

πατέρα του Σουλεϊμάν, ο οποίος τό 1821 ήταν έμμισθος προστάτης των Άνω Σουδενών. Στά σελεμλίκια (δωμάτια ανδρών) του σεραγιού τούτου τό 1878 κατοικούσε ο γιούσμπας (άξιωματικός) Ρετζέπ άγās (βλ. παρ. 8). Τό 1900 περίπου κατείχαν τό σεράγι «οί πλούσιοι Φουρκιώτες τσελικάδες Γιτσαϊοί», οι όποιοι τό 1908 τό έπώλησαν στον Γκρισμπανίτη Δημ. Μακρή και από αυτόν περιήλθε τό σεράγι στους κληρονόμους του. Στην μεγάλη θολωτή κύρια είσοδο του σεραγιού, ή όποία κατεδαφίσθηκε τό 1970, άπαγχονίσθηκαν δύο Βουρμπιανίτες τό 1823 κατόπιν καταγγελίας του Κώστα Γραμματικού. Ένδοτερα της θύρας αυτής, στά δεξιά, βρισκόταν ή οίκία Ίβρου, στην όποία τό 1878 κατέλυσε ο Κομαντάν πασās (κατωτ. παρ. 8)⁵.

6. *Παλιοχώρι*. Έτσι λεγόταν τό 1878 ή «πλατεία παρά την βορείαν άκραν της άγοράς» (κατωτ. παρ. 8), δηλαδή ο χώρος της σημερινής πλατείας της Άνω Κόνιτσας. Τό τοπωνύμιο ύποδηλώνει ότι εκεί υπήρχε κάποιο χωριό σέ παλαιότερη εποχή. Ο Ί. Λυμπερόπουλος έγραψε ότι την δεκαετία του 1950, όποτε διαμορφώθηκε ή πλατεία μέ έκσκαφές, «βρέθηκαν πάρα πολλά μνήματα» και ότι κατά την παράδοση στον χώρο αυτό γινόταν ή έμποροπανήγυρη και υπήρχε βρύση⁶.

Τό 1811 ο Κ. Γραμματικός ή Βουρμπιανίτης έκτισε ένα χάνι και δύο παντοπωλεία «στον τόπο πού λέγεται Παλιοχώρι στην άκρη της διοικήσεως Κόνιτσας». Κατά τά έτη 1822-27, ο Κονιτσιώτης Σουλεϊμάν μπέης, διοικητής του καζā, οικειοποιήθηκε αυθαίρετως τό χάνι αυτό, τό όποιο άκολουθως τό 1838 κληρονομήθηκε από τον γιό του Κ. Γραμματικού και έπειτα περιήλθε σέ κάποιον Άλή μπέη, κατά δέ τό 1845 στους άδελφούς Σούρλα. Σύν τω χρόνω, στίς άκρες του Παλιοχωριού κτίσθηκαν και άλλα έμπορικά καταστήματα. Ο Νταλίπ μπέης, δήμαρχος κατά τά έτη 1877-1905 και κτηματίας, έκτισε αυθαίρετως χάνι και μαγαζιά σέ οικόπεδο πού είχε παράγκες και πού βρισκόταν στην θέση του μετέπειτα ειρηνοδικείου. Αργότερα τό χάνι περιήλθε στην οικογένεια Κήτα και τό 1940 καταστράφηκε. Η οικογένεια του Έλιάζ μπέη έκτισε άπέναντι της θέσης εκείνης μαγαζιά και χάνι, τά όποια, περί τό 1900, τά έπώλησε στην Μολιστινή οικογένεια Παπαγιαννίδη. Οι άδελφοί Φλώρου τό 1883 αγόρασαν κτήματα του Κιαμήλ μπέη και άνέγειραν τό κτήριο πού άργότερα στέγασε τό έπαρχείο και δίπλα του ένα κατάστημα πού άποτεφρώθηκε τό 1940⁷.

Οί δύο δενδροστοιχίες πλατάνων πού σώζονται στον δρόμο κάτω από το Παλιοχώρι υπήρχαν και τό 1934. Ο χώρος του Παζαρόπουλου (έμποροπανήγυρης) επεκτάθηκε πριν από τό 1894 δυτικώς του δρόμου τούτου στην περιοχή ή όποία άνήκε στους μπέηδες άδελφούς Ίσμαήλ και Περτέφ και στην όποία κτίσθηκαν

5. Αὐτόθι, 392-3, 478, 422, *Εὐθυμίου*, ὁ.π. 123.

6. *Λυμπερόπουλος*, Κόνιτσα, 2004 53, πρβλ. *Εὐθυμίου*, ὁ.π. 102, 153.

7. *Γκοῦτος*, ὁ.π., τ. Β' 49, 156, 353, τ. Α' 275, 477, 525, *Εὐθυμίου*, ὁ.π. 19, 117, 132, 125, *Παπαδημούλης*, ὁ.π. 25, *Κ. Μπούσμπουλας*, *Σεργιάνι στα περασμένα*, 2018 29.

άργότερα ή στρατιωτική λέσχη και τό ὀρφανοτροφείο⁸.

7. *Συνοικία Μπέρκου*. Ένας κλάδος της οικογένειας Μπέρκου κατοικούσε στην Κόνιτσα ήδη τό 1612 και είχε κτήματα στους κάμπους της Κόνιτσας, της Άρτας και της Καρδίτσας, στην Γορίτσα, στο Άμάρι, καθώς και στην συνοικία της Άνω Κόνιτσας πού λεγόταν και μαχαλās Μπέρκου. Η συνοικία αυτή έκτεινόταν στους τόπους όπου βρίσκονται τό πρακτορείο λεωφορείων, τό κατάστημα Γκάσιου, οι στρατώνες και ή βρύση του Αϊ Γιάννη, περιβαλλόταν δέ από ψηλούς μανδρότοιχους μέχρι τον Λάκκο του Μπέρκου. Η κύρια είσοδός της ήταν μία μεγάλη θολωτή πόρτα πού βρισκόταν δίπλα στην θέση όπου άργότερα υπήρξε τό κατάστημα Γκάσιου. Μετά τό 1821, εγκαταστάθηκαν στην συνοικία οικογένειες Λασκοβικινών πού ήταν υπηρέτες Κονιτσιωτών μπέηδων, τό δέ τμήμα της πού σήμερα αρχίζει από τό πρακτορείο λεωφορείων και την οίκία Καραγιώργου και φθάνει στον Λάκκο Μπέρκου άνήκε στον Όσμάν μπέη, πού είχε εκεί μεγάλο σεράγι του, μετά δέ τό 1860 πωλήθηκε από τον γαμβρό του στους Στρατσιανίτες Μουσαίους και Λωλαίους. Άλλες δύο οίκες και δύο κήποι πού υπήρχαν εκεί και άνήκαν στην οικογένεια Μπέρκου έκπλειστηριάσθηκαν τό 1892⁹.

8. *Πληροφορίες του 1878*. Ο Κονιτσιώτης έμπορος Νικόλαος Μπεκιάρης τό 1878 αιχμαλωτίσθηκε από 4 ληστάρχους και 60 ληστές στο σπίτι του, τό όποιο σήμερα άνήκει στους κληρονόμους Ί. Λυμπερόπουλου και βρίσκεται παραπάνω από τό νοσοκομείο, και ὀδηγήθηκε στά βουνά. Τό βιβλίο του «Τριάκοντα ήμερών αιχμαλωσία και συμβίσις μετά ληστών» περιέχει, μεταξύ άλλων, τίς μεταφερόμενες ἐδῶ σπάνιες τοπογραφικές πληροφορίες: για την διαδρομή από τό σπίτι του στο Παλιοχώρι μέχρι τον λάκκο Μπέρκου και αντιστρόφως και για την διαδρομή από τον λάκκο αυτόν μέχρι την Κόκκινη Παναγιά στά Σέρβανα.

Ένας από τους λήσταρχους μου είπε στο βουνό για την διαδρομή των ληστών από τό έξωκλήσι Αγίας Παρασκευής μέχρι τό σπίτι μου: «Από Αγίαν Παρασκευήν εφθάσαμε εις τό Παλιοχώρι, όπου, συναντηθέντες προς Βουρμπιανίτας έξερχομένους διά τό χωρίον των και πυροβοληθέντες, άντεπυροβολήσαμε και οὕτω, καταφανείς πλέον γενόμενοι, προέβημεν δρομαίως κατά της οίκίας σου» (σελ. 60-61). Άκουσα πυροβολισμούς από «τό μόλις πενήκοντα βήματα άπέχον της οίκίας μου Παλιοχώριον (πλατεϊαν κατά την βόρειον άκραν της άγοράς)» (σ. 8). Αργότερα πληροφορήθηκα τά εξής: «Οί λησταί, εκ του Παλιοχωρίου, εύρέθησαν μετά είκοσι βήματα κάτωθεν της οίκίας, εν ή κατώκει ο Γιούζμπας... είτα δέ, διαβάντες τον διά της άγοράς διερχόμενον ρύακα, κατέλαβον θέσιν τινά άπέναντι, κάτωθεν και εντός του κήπου του Χρ. Γόγγα, αλλά δια τινά λόγον ο άξιωματικός οὗτος δέν έκρινε καλόν νάπυροβολήσῃ. Ούτε δέ και εντός της

8. Κόνιτσα, τ. 2014 223, *Γκοῦτος*, ὁ.π., τ. Α' 548-9.

9. *Λυμπερόπουλος*, Κόνιτσα, 2004 160-1, 168, 170, 167, ὁ ἴδιος, εις Κόνιτσα, τ. 2006 167, *Εὐθυμίου*, ὁ.π. 116, 124, 125.

οικίας του ταύτης ἔμεινε (τά σελαμλίκια τοῦ Γιαγιά μπέη), ἀλλά μετά τινα λεπτά, πόθεν διελθὼν, ἐθεάθη εἰς πάνυ κατάλληλον θέσιν εἰς τὸν κήπον τοῦ Γεωργίου Ἰβρου, ἄγων καὶ τινας τῶν ὑπ' αὐτόν χωροφυλάκων, πέντε ἢ ἕξ τὸν ἀριθμόν, καὶ ἰδοὺ ἀντιμέτωπος πρὸς τοὺς ἀπέναντι παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Παγουρτζή τεταγμένους ληστές, ὀπισθεν καὶ ἄνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ κήπου, περὶ τὸν πῆχυν ὑψουμένου τοίχου, περὶ τοὺς τέσσαρας δὲ πῆχεις ἔχοντος τὸ ὅλον ὕψος ἔξωθεν, θεωρῶν καὶ προσβάλλων ὅλον τὸν δρόμον μέχρι τῆς αὐλαίας τῆς οἰκίας μου καὶ ἔτι ἀπωτέρω πρὸς τὰ κάτω, ὡς ὑπερκειμένης τῆς θέσεως ἣν εἶχε καταλάβει... Ὁ Γ. Ἰβρος θεωρεῖ μετ' ἀπορίας ἐκ τοῦ παραθύρου του καὶ ἐπὶ τέλους ὠμίλησεν, ἀλλ' ὁ Ρετζέπ ἄγᾳς ἐδήλωσεν ὅτι δὲν συμφέρει νὰ καταστήσει χάσμιδες (ἀσπόνδους ἐχθρούς) τοὺς ληστές καὶ οὕτω ὀπισθοχώρησε μικρόν καὶ ἐξηπλώθη ὑπὸ τὰς ροδανιάς» (σ. 11-12).

Οἱ ληστές καὶ ἐγώ, «ἐγγὺς τοῦ Παλαιοχωρίου ὄντες, βλέπω πλῆθος ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καθὼς καὶ ἀνωτέρω εἰς τὴν αὐλαίαν τοῦ Γιαγιά μπέη, ἔνθα, πρὸ ὀλίγου ἔλθων, εὐρίσκετο ἐντός καὶ ὁ ὑποδιοικητής μας (Καϊμακάμης), διακρίνω ὅπλα. Οἱ ὀπλοφόροι συμπολίται ὀθωμανοί, ἀπαρτίζοντες τὴν πολιτοφυλακὴν καὶ πρὸ τριῶν ἡδὴ μηνῶν ἐξασκούμενοι ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, ἐπεδείξαντό μοι ἄκραν εὐπειθειαν ἐπὶ τῇ προσκλήσει μου “μὴ πυροβολήσῃ κανεῖς”, οἱ δὲ λησταὶ παρήλασαν ἐνώπιον αὐτῶν ἀνά ὀκτώ ἢ δέκα, πυροβολοῦντες εἰς τὸν ἀέρα καὶ σεῖοντες τὰ ξίφη, καὶ οὕτως ὅλως ἐλεύθεροι καταβαίνομεν εἰς τὸν παρὰ τὸ Παλαιοχώριον ρύακα» [Ρούβαλη] (σ. 11).

«Διερχόμεθα τὸν ρύακα [Μπέρκου] καὶ βαδίζομεν ἐνώπιον τῆς οἰκίας τοῦ Σέχη Χαμζᾶ, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Τοπόλιτζαν ἄνω τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς διὰ τῶν ἀγρῶν... Μετὰ πέντε λεπτά, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θέσιν Μανδρηκλί, ἔνθα ἐπίομεν ὕδωρ καὶ ἠνάψαμε σιγάρα» ... Ἐπειτα «ὠδεύσαμε πρὸς τὸν Ἅγιον Γεώργιο, ἐδέησε δὲ νὰ διέλθωμεν αὐλακα καὶ διήλθον αὐτόν ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ φρουροῦ ἵνα μὴ βραχῶ... Διελθόντες ἐπομένως τὴν Τοπόλιτζαν, ἠλλάξαμε διεύθυνσιν, λαβόντες τὴν φέρουσαν εἰς τὴν Παναγίαν τὴν Κονιτσιώτικην (ἐξωκκλήσιον ἀπέχον τρία τέταρτα τῆς Κονίτσης) καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸ δάσος» (σ. 12-13).

Ἐπιστρέφοντες στὴν Κόνιτσα «ἀπὸ Μάζι μετὰ ἀπὸ πορείαν μιᾶς ὥρας, διὰ τῆς ὁμαλῆς καὶ ἐπιπέδου ὁδοῦ, ἦλθομεν κάτωθεν τοῦ τεκέ Σέχη Χαμζᾶ. Ἀπὸ τοῦ παραπεμπμένου τῷ Παλαιοχωρίῳ ρύακος καὶ ἐντεῦθεν, ἡ ὁδὸς καὶ ἡ πλατεῖα ἡ καλουμένη Παλαιοχωρίου ἔβριθε ἀνθρώπων. Ἀνερχόμεθα τὴν ὁδόν, κατευθυνόμενοι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Γ. Ἰβρου, ἐν ᾗ κατέλυν ὁ Κομαντάν πασᾶς, ἐλθὼν εἰς Κόνιτσαν πρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας. Διερχόμενοι ἐνώπιον τῆς οἰκίας μου ἔχαιρέτισα ἔφιππος τοὺς οἰκείους μου, ἔπειτα δὲ ἀφίππευσα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Γ. Ἰβρου» (σ. 85). Στὴν Κόνιτσα ὑπῆρχαν τότε: χουκιμέτι, χωροφυλακή, μέ γιούσμπαση καὶ ἀσκέρ Μελκιγέ (σ. 63) καὶ ζαπτιέδες ἄνω τῶν εἴκοσι (σ. 5).

Σημασία καὶ ἀξία ἐνὸς Τυροκομείου

Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ τῶν κοσμογονικῶν ἀλλαγῶν, τῶν γεωπολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν καὶ ἀνακατατάξεων, τῆς ἀμφιλεγόμενης παγκοσμιοποίησης καὶ τῶν κοινωνικοπολιτικῶν μεταβολῶν, τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ ἀλλὰ ἐνέχουν κινδύνους καὶ εὐκαιρίες ἐπίτευξης σκοπῶν καὶ στόχων.

Ἔτσι ἡ δημιουργία βιώσιμων ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς ἀναγκαῖων ἀγαθῶν δὲν ἀποτελεῖ ἔκπληξη.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἰδέα, σκέψη, τόλμημα ἵδρυσης καὶ λειτουργίας ἐνὸς συγχρόνου καὶ πρότυπου Τυροκομείου στὴν Κόνιτσα, ἡ ὁποία τώρα τὸ στερεῖται, σημαίνει ὄχι μόνον ἱστορικὴ ἀναγκαιότητα ἀλλὰ καὶ δυναμικὸ, ἐνεργητικὸ, ἄμεσο ἢ ἔμμεσο παράγοντα οἰκονομικῆς, τουριστικῆς, πολιτιστικῆς, πολυεπίπεδης ἀνάπτυξης (ἐκ συμπαθείας) τῆς Κόνιτσης, ἀναλογικὰ καὶ στὸ μέτρον τοῦ ἐφικτοῦ.

Ἡ δημιουργία μιᾶς ἄρτιας οἰκονομικῆς Τυροκομικῆς ἐπιχείρησης, ὑψηλῶν προδιαγραφῶν, θὰ ἐπιδράσει μὲ ποικίλο τρόπο στὴν ἐνδυνάμωση καὶ στήριξη τοῦ πρωτογενοῦς, κτηνοτροφικοῦ τομέα, στὴν ποσοστιαία βελτίωση τοῦ Γεωργικοῦ Εἰσοδήματος, καθότι τὰ παραγόμενα προϊόντα γάλακτος καὶ κρέατος, ἔνεκα τῆς αὐξημένης ζήτησης αὐτῶν καὶ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ ὁμοειδῶν Γαλακτοκομικῶν ἐπιχειρήσεων, θ' ἀποκτήσουν ὑπεραξία.

Ἐπὶ πλέον ἡ ἀσφαλὴς ἀξιοποίηση γάλακτος στὴν Τοπικὴ ἀγορὰ διασφαλίζει καὶ τὴ βιωσιμότητα τῶν κτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Λειτουργία τοῦ ὑπὸ ἵδρυση Τυροκομείου στὴν Κόνιτσα μὲ ἀρχικὴ δυναμικότητα ἐπεξεργασίας ἴση, τουλάχιστον, μὲ τὴ συνολικὴ ἡμερήσια παραγωγή γάλακτος αἰγοπροβάτων καὶ ἀγελάδων τῆς ἐπαρχίας, μὲ προοπτικὴ επέκτασης κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων, μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ δυναμικότητας, πλαισιωμένου ἀπὸ ἔμπειρα καὶ ἱκανὰ στελέχη, τεχνολόγους ἢ ἐπιστήμονες, κατευοδοῦνται οἱ ἐπιχειρηματικοὶ καὶ ἀναπτυξιακοὶ στόχοι, ὅπως τὸ κέρδος, ἡ βελτίωση εἰσοδημάτων κτηνοτρόφων, ἡ σταδιακὴ, πολλαπλὴ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς ἐπαρχίας Κόνιτσης.

Ἡ ὀρθολογικὴ μ' ἐπιστημονικὸν τρόπο καὶ παραδοσιακὴ ἐμπειρία ἐπεξεργασίας τῆς γαλακτοπαραγωγῆς καὶ ἡ παρασκευὴ ἐκλεκτῶν προϊόντων τυροκομίας, ἀνασύρει ἀπ' τὴν ἀφάνεια τὰ ξακουστὰ παραδοσιακὰ σκληρὰ καὶ μαλακὰ τυριά τῶν ὀρεινῶν κτηνοτροφικῶν κοινοτήτων Ἀετομηλίτσας, Φούρκας καὶ ἄλλων χωριῶν, διεκδικώντας ἐκ νέου τὴν ἀρμόζουσα, στὴν ἀγορὰ, πρώτη θέση καὶ τὴς προτιμήσεις τῶν καταναλωτῶν, κατοχυρώνοντας δίκαια, τὴν Ὀνομασία προέλευσης προϊόντος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωση.

Τὸ γεγονός καὶ μόνον ἀνάδειξης τῶν παλιῶν παραδοσιακῶν, ἐξαίρετων τυριῶν ὅπως τό:

Μανούρι-Κεφαλοτύρι-Κασκαβάλι (κασέρι)-Φέτα αιγοπρόβια, αρκεί στη δικαιολόγηση ίδρυσης ενός συστηματικού Τυροκομείου στην πόλη της Κόνιτσας και σ' επιλεγμένη κοινοτική έκταση.

Φροντίδες ανάδειξης, διατήρησης, διάθεσης των κλασικών αυτών τύπων τυριών να είναι ίδιες μ' εκείνες των άλλων πολιτιστικών δράσεων (παραδοσιακών χορών, τραγουδιών, λοιπών εθίμων) να τίθενται υπό την αιγίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να χαρακτηρίζονται από ενδιαφέρον, ζέση, αγάπη για τα πολύτιμα αυτά αγαθά.

Η παραγωγή και τοποθέτηση και μόνον των τυριών αυτών στις προθήκες των εμπορικών καταστημάτων, διαμορφώνει το νέο αναπτυξιακό περιβάλλον στην Κόνιτσα και αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών της χώρας, έραστών της ωραίας Φύσης και των εξαιρετικών γεύσεων.

Τα άριστα, ποιοτικά και γευστικά, παραδοσιακά τυριά διασφαλίζονται από τις εϋνοϊκές, κατάλληλες φυσικές και κλιματολογικές συνθήκες και τη μοναδική, πολυποίκιλη σύνθεση χλωρίδας, των όρεινων (άλπικων), ήμιορεινων, πεδινών βοσκοτόπων.

Αυταπόδεικτη λοιπόν η αξία, σημασία και Αναγκαιότητα Ίδρυσης Τυροκομείου κατά προτίμηση ιδιωτικής ή συνεργατικής μορφής με κρατική υποστήριξη, που θα δράσει ως καταλύτης στην πολύπλευρη ανάπτυξη οικονομίας Κόνιτσας.

Τα μεσομακροπρόθεσμα κέρδη είναι φανερά τη στιγμή που η Κόνιτσα καθημερινά, οικονομικά και πληθυσμιακά φθίνει, όταν άλλα ισοδύναμα ή μικρότερα χωρία λειτουργούν και αξιοποιούν το πλεονέκτημα δύο ή τριών τυροκομείων, παράγοντας και διαθέτοντας τα τοπικά, επώνυμα προϊόντα τους, κατέχοντας μερίδια στη αγορά των τυριών.

Καιρός να ενεργοποιηθεί η σκέψη, ν' άφυπνιστεί η κοινωνία και με ενεργούς τοπικούς παράγοντες ν' αναζητήσουν αναπτυξιακά προγράμματα, άφου πρώτα απαλλαγούν άπ' τη μη καρποφόρο και φθοροποιό αδράνεια κηρύσσοντας την έναρξη του άγώνα ανάκτησης του χαμένου χρόνου, με παραγωγικές ωφέλιμες δράσεις.

Τα μέλη της νέας αγωνιστικής και προοδευτικής γενεάς άς ήγηθούν της επαναστατικής πορείας και τα ικανότερα έξ' αυτών, στόν τομέα τους άς συντρίψουν τα δεσμά της άναποφασιστικότητας, άξιολογώντας όλους τους εϋνοϊκούς ή όχι παράγοντες για τη σκοπιμότητα και βιωσιμότητα νέων επιχειρήσεων και στην προκειμένη περίπτωση της Τυροκομικής επιχείρησης, στην Κόνιτσα, παραγωγής έκλεκτών και φημισμένων παραδοσιακών άλλά και άλλων τύπων τυροκομικών προϊόντων όνομασίας προέλευσης της περιοχής Κόνιτσας.

Άς διαφυλαχτούν και άναπαραχτούν οί τύποι τυριών:

Μανούρι-Κεφαλοτύρι-Κσκαβάλι (κασέρι)-Φέτα

προτοϋ χαθεΐ και ή παραδοσιακή τεχνική παρασκευής αυτών.

Αναβολές στις άποφάσεις, επιπολαιότητες, άσυμφωνίες έταΐρων, λειψές τε-

χνολογικές, έμπορικές γνώσεις, έφησυχασμός, άνικανότητες οδηγούν σε άποτυχίες, όμοιες με εκείνες της δεκαετίας 1970, όταν το μοναδικό, σύγχρονο της εποχής του, συνεταιριστικό Τυροκομείο Κόνιτσας, άνέστειλε τη λειτουργία του, διαλύθηκε και έκποιήθηκε με ζημία ή περιουσία του.

Άπαιτείται έργασία, όργάνωση και όχι αδράνεια και όκνηρία.

Έκτοτε τη σκυτάλη λειτουργίας άνέλαβαν για μικρό χρονικό διάστημα δύο ή τρία μικρά Τυροκομεία οικογενειακής μορφής και δυναμικότητας και με τη σειρά τους παραχώρησαν τη θέση στη Γαλακτοβιομηχανία «ΔΩΔΩΝΗ» Α.Ε. ή όποία στέρησε τις δυνατότητες ιδιωτικής δραστηριοποίησης στο Γαλακτοκομικό χώρο.

Στη σημερινή εποχή της πληροφορικής και εξέλιξης της Τεχνολογίας, με δυνατότητες και προοπτικές ύπαγωγής Έπενδύσεων σε χρηματοδοτούμενα και επιδοτούμενα προγράμματα και με ικανή διαφήμιση, αίρονται τα όποια εμπόδια στο δρόμο ανάπτυξης και της προόδου, αρκεί στην κάθε Τεχνοοικονομική μελέτη να διερευνώνται οί λεπτομέρειες και οί συντελεστές επιτυχίας και βιωσιμότητας.

Ταυτόχρονα με τη λειτουργία του Τυροκομείου, ενεργοποιούνται και άλλες άνάλογες και παράλληλες δορυφορικές, έμπορικές, έπαγγελματικές δραστηριότητες που συμβάλλουν με τη σειρά τους στη σταδιακή ανάκαμψη της Οικονομίας.

Η επιτυχία μιās Τυροκομικής Έπιχείρησης είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων με σημαντικότερο τόν κατάλληλο Φορέα, κατά προτίμηση Ιδιώτη, υπεύθυνο, διορατικό, όργανωτικό, δραστήριο, άφοσιωμένο, με πανεπιστημιακές ή τεχνολογικές άνωτέρων Σχολών, γνώσεις.

Μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας στο χώρο αυτό έχουν όσοι είναι νέοι, με ικανή κτηνοτροφική βάση, σχετικά ίδια κεφάλαια, έμπειρία στην παραγωγή και έμπορία των Τυροκομικών προϊόντων όλων των ειδών. Προέχει ή προσεκτική έρευνα για την έξασφάλιση τοπικού γάλακτος.

Παρά ταυτα, κορωνίδα όλων παραμένει ό ζήλος και ή ΑΓΑΠΗ για την επιχείρηση, την πρόοδο της και τη διασφάλιση της ποιότητας και Όνομασίας προέλευσης προϊόντος ώστε να μπορούν οί άνθρωποι ν' άπολαμβάνουν ευχάριστα τα αγαθά της ποιότητας και της γεύσης όλων των προϊόντων γάλακτος, σε μιá περιοχή ικανοποιητικής Οικονομικής κατάστασης με συμμετοχή του Τυροκομείου.

Η υπεύθυνη πολιτεία έχει υποχρέωση να ενημερώνη τακτικά την κοινωνία για τα διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα και τις προϋποθέσεις ένταξης σ' αυτά των έπενδυτικών σχεδίων ενδιαφερόμενων πολιτών.

Συμπερασματικά, ή πολιτεία σά μάνα πρέπει να συμπαραστέκεται ενεργά και με αγάπη, να αγαπά τα παιδιά-έπενδυτές της, βοηθώντας την άποκατάστασή τους στόν ενεργό, παραγωγικό χώρο.

Γεώργιος Μαυρογιάννης

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ

Μπορούσε ο ελληνικός στρατός να επιχειρήσει στον Πόντο;

του Ηλία Ανδρέου

Το επιχείρημα συζητείτο (σχετικά χαμηλόφωνα) και παλιά, αλλά τα τελευταία χρόνια διατυπώνεται με στεντόρεια φωνή: ο Βενιζέλος «εγκατέλειψε» τον Πόντο και τέλεσε προδοσία εναντίον των Ελλήνων αυτής της περιοχής. Ακόμη και εάν δεν έστελνε μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις, είχε τη δυνατότητα να ενισχυσει τους Ποντίους και δεν θέλησε να το κάνει. Το ίδιο προδοτική κρίνεται και η στάση των επόμενων αντιβενιζελικών κυβερνήσεων.

Ο πόνος της απώλειας είναι κάτι το απολύτως κατανοητό και εξηγήσιμο. Και η απώλεια στον Πόντο έγινε, στις περισσότερες περιπτώσεις, με πραγματικά φρικιαστικό τρόπο και με ανείπωτη οκληρότητα. Οι δύο συγγραφείς αυτού του βιβλίου έχουν προσεγγίσει τον πόνο της ποντιακής μνήμης, ο ένας από αυτούς μάλιστα έχει και ποντιακή ρίζα. Ωστόσο, η επιστημονική έρευνα έχει τις δικές της αξιώσεις, απαιτήσεις, ακόμη και επιταγές. Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή του βιβλίου, ο πόνος είναι κάτι που οφείλουμε να καταλάβουμε και να σεβαστούμε. Δεν δικαιούμαστε όμως να του επιτρέψουμε να υπαγορεύσει το επιστημονικό μας συμπέρασμα. Η άποψη ότι ο ελληνικός στρατός, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, θα μπορούσε να αναλάβει μεγάλης κλίμακας επιχειρήσεις στον Πόντο καταρρίπτεται από τα θεμελιώδη στρατι-

ωτικά και στρατιωτικά δεδομένα.

Από τη μια πλευρά, συζητείται το εάν ήταν αναπόφευκτη η ήττα της Ελλάδας στην Ιωνία, δηλαδή στη Δυτική Μικρά Ασία, με το επιχείρημα ότι οι δυνάμεις του ελληνικού κράτους δεν έφταναν για την ανάληψη ενός τέτοιου αγώνα. Ωστόσο, εάν συζητούμε -όπως έγινε πιο πάνω- ότι πιθανώς δεν μπορούσε στρατιωτικά το κράτος να επιχειρήσει στη Δυτική Μικρά Ασία, είναι δυνατόν να υποθέτουμε ότι θα μπορούσε να αναλάβει έναν παράλληλο, εξ ίσου μεγάλο αγώνα, στην Ανατολική; Ο ίδιος ο Βενιζέλος, προφανέστατα, δεν θεωρούσε την ήττα στη Σμύρνη αναπόφευκτη: γι' αυτό ανέλαβε το εγχείρημα. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα διασπούσε τις περιορισμένες δυνάμεις του σε δύο εντελώς διαφορετικές κατευθύνσεις, την Ιωνία και τον Πόντο - και με τον όρο «δυνάμεις» εδώ νοούνται και οι στρατιωτικές και οι οικονομικές και οι διπλωματικές. Ο Βενιζέλος διακρινόταν -όπως αναφέρθηκε και παραπάνω- για μια κυριολεκτικά «ναπολεόντεια» στρατηγική: όλες οι διαθέσιμες δυνάμεις του έπρεπε να πέσουν σε ένα σημείο, τόσο σημαντικό που θα επέφερε τη στρατηγική νίκη, η οποία θα καθόριζε και τις εξελίξεις στα υπόλοιπα πεδία/μέτωπα. Δεν μπορούσαν να γίνουν παρεκκλίσεις. Το ίδιο έκανε ο Βενιζέλος όταν έπρεπε να επιλέξει Θεσσαλονίκη ή Μοναστήρι,

όταν έπρεπε να επιλέξει Πόλη ή Σμύρνη. Το να συζητείται σοβαρά από κάποιον ότι ο Βενιζέλος θα εμπλεκόταν στρατιωτικά, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, στον Πόντο, την ώρα που έπαιζε τη μοίρα του έθνους στην Ιωνία, αποκαλύπτει απλούστατα ότι ο συζητών έχει με τρόπο απολύτο αποτύχει να καταλάβει τον Βενιζέλο, τη στρατηγική του, την τακτική του και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπιζε τον κόσμο και τη ζωή. Σε κάθε περίπτωση, η απάντηση σε αυτό το επίπεδο είναι απλή: οι ελληνικές δυνάμεις μπορεί να έφθαναν για τον αγώνα για τη Σμύρνη, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι λογικό να λέγεται ότι θα έφθαναν για έναν αγώνα και για τη Σμύρνη και για την Τραπεζούντα.

Πέρα όμως από τη διαθεσιμότητα και την επάρκεια των στρατιωτικών, οικονομικών και διπλωματικών δυνάμεων, η εξέταση ενός στρατιωτικού ερωτήματος, εάν θέλει να είναι σοβαρή, πρέπει να περιλάβει τη συνεκτίμηση και άλλων παραγόντων. Πόσο εφικτό ήταν -και ανεξαρτήτως ακόμη των στρατιωτικών συσχετισμών- να αναληφθεί αυτός ο αγώνας; Η απάντηση μπορεί να βρεθεί με μια ματιά στον χάρτη της Τουρκίας, ακόμη και της σημερινής. Η απόσταση από το Ουσάκ (όπου βρισκόταν ο στρατός το 1920) στο Αφιόν Καραχισάρ είναι 118 χιλιόμετρα, ενώ η απόσταση από το Ουσάκ έως την Άγκυρα είναι 327 χιλιόμετρα (σχεδόν τριπλάσια) - η απόσταση δηλαδή που δεν μπόρεσε να καλύψει ο ελληνικός στρατός ρίχνοντας όλες τις δυνάμεις του το 1921. Η απόσταση από το Ουσάκ έως την Τραπεζούντα είναι 917 χιλιόμετρα,

οκτώ φορές μεγαλύτερη από όσο η απόσταση Ουσάκ-Αφιόν, τριπλάσια σε μήκος από όσο η απόσταση Ουσάκ-Άγκυρας, την οποία (ας ξαναλεχθεί) δεν μπόρεσε να καλύψει ο ελληνικός στρατός ρίχνοντας όλες τις δυνάμεις του το 1921.

Αντιλαμβανόμαστε ότι, μετά την κυπριακή εμπειρία του 1974, επισημάνσεις που κάνουν λόγο για «μεγάλη απόσταση» και «αδυναμία δράσεως» μπορεί να προκαλέσουν την αντίδραση κάποιων παρατηρητών, περιλαμβανομένων ακόμη και συναισθηματικά φορτισμένων αντιδράσεων. Και αυτές οι συναισθηματικές φορτίσεις είναι κατανοητές και σεβαστές. Αλλά με όρους επιστημονικής μελέτης οι ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να διαπιστώσουν την πραγματικότητα, η οποία, εδώ που τα λέμε, δεν είναι κρυφή, είναι μάλλον κραυγαλέα: αρκεί ένας απλός χάρτης για να φανεί σε όλες τις διαστάσεις της. Είναι ανεδαφικό να συζητείται περίπτωση ενέργειας του πεζοπόρου ελληνικού στρατού του 1919-22 σε τέτοιες αποστάσεις, και ακόμη πιο ανεδαφικό να συζητείται η διαίρεσή του, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, και η μη συγκέντρωση όλων των πόρων του στο κύριο μέτωπο που θα έκρινε την έκβαση του αγώνα. Το παιχνίδι «παίχθηκε» και αποφασίστηκε στην Ιωνία, και όχι στον Πόντο - και τα αισθήματα δικαιοσύνης είναι κατανοητά και σεβαστά, όχι όμως στρατηγικά και στρατιωτικά αποτιμήσιμα. Τα έντονα αισθήματα είναι κάτι που αντιλαμβανόμαστε και σεβόμαστε, είμαστε όμως υποχρεωμένοι από τις επιταγές της επιστήμης να πούμε αυτό που βλέπουμε. Και όχι κάτι άλλο, για να φανούμε αρεστοί.

Τριήμερο εκδηλώσεων στην Κόνιτσα με τον τίτλο «Γιατί 'ναι μαύρα τα βουνά»

Χορηγός της ΣΤΕΓΗΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ και διοργανωτή τον βραβευμένο με Γκράμμι, παραγωγό και συγγραφέα Cristopher King πραγματοποιήθηκαν μουσικές εκδηλώσεις στην Κόνιτσα 9-11 Ιουνίου. Σε ένα ήσυχο περιβάλλον, στον χώρο του ιστορικού αρχοντικού της Χάμκως (μάνας του Αλή πασά), τον κατάλληλο φωτισμό και το φωτεινό αερόστατο-μπαλόνι πάνω από τον πύργο του σεραγιού, το πλήθος των θεατών-ακροατών απόλαυσε ένα εξαιρετικό τριήμερο.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν την Παρασκευή 8.30 μ.μ. με έναν σύντομο χαιρετισμό του Δημάρχου κ. Ν. Εξάρχου και του κ. King που είναι συλλέκτης παλιών δίσκων γραμμοφώνων (78 στροφών). Ακούστηκαν διάφορα τραγούδια προπολεμικής εγγραφής από Ήπειρο και Μακεδονία. Πολυφωνική Χορωδία από την Πολύτση (Ισοκράτισσες) τραγούδησε και χόρεψε παραδοσιακά τραγούδια. Κατόπιν ο δικός μας Κώστας Καραπάνος και Aurel Qino, από Κορυτσά, ένα βιολιστικό ντουέτο ενθουσίασαν τον κόσμο με το εξαιρετικό τους παίξιμο.

Το πρόγραμμα της πρώτης μουσικής βραδιάς έκλεισε με προβολή του ντοκιμαντέρ «Pericles in America» 1988 του Αμερικανού John Cohen (για τον Περικλή Χαλκιά, πατέρα του Πέτρου Λούκα).

Το Σάββατο βράδυ ο Christopher King συνέχισε την αφήγηση «Γιατί 'ναι μαύρα τα βουνά» παίζοντας 78άρια από μουσικές κουλτούρες νότιων Βαλκανίων.

Ακολούθησε το Μουσικό σχήμα «Νέγρος του Μοριά και Odydoze (ελληνικό χιπ hop και τραπ με samples από 78άρια που ικανοποίησε τους νέους και χόρεψαν με την «ψυχή τους».

Στη συνέχεια το συγκρότημα από τη Λούσια (Κεντρική Αλβανία) Vasil Zik και The Soul

of Muzeqe με κλαρίνο, ακορντεόν, ντέφι, τραγούδι έπαιξε τραγούδια της περιοχής.

Η βραδιά έκλεισε με την βωβών προβολή ταινιών των αδελφών Μανάκια. Οι αδελφοί Ιωάννης και Μιλτιάδης Μανάκη ή Μανάκια κατάντησαν από την Αβδέλλα Γρεβενών και εργάστηκαν στο Μοναστήρι (Μπιτόλια) (πρωτοπόρων κινηματογραφιστών των Νοτίων Βαλκανίων, 1905-1912). Την προβολή προλόγισε ο Atanas Chuproski, Επικεφαλής κινηματογραφολόγος της Ταινιοθήκης της Δημοκρατίας Β. Μακεδονίας.

Την πολύωρη προβολή παρακολούθησαν με ενδιαφέρον όλοι οι παρευρισκόμενοι γιατί παρουσίαζε σκηνές από διάφορες εκδηλώσεις του παρελθόντος: αγροτική, κτηνοτροφική ζωή, παρελάσεις Τούρκων στα Βαλκάνια κ.λπ.

Την τρίτη και τελευταία βραδιά, μετά τη σύντομη αφήγηση του Κίνγκ, η Ρομά μουσικός Baissa Anifonska από το Μπέρεβο Β. Μακεδονίας και το σύνολό της ερμήνευσαν chalgia (αστική μουσική) και παραδοσιακή μουσική των χωριών της Β. Μακεδονίας.

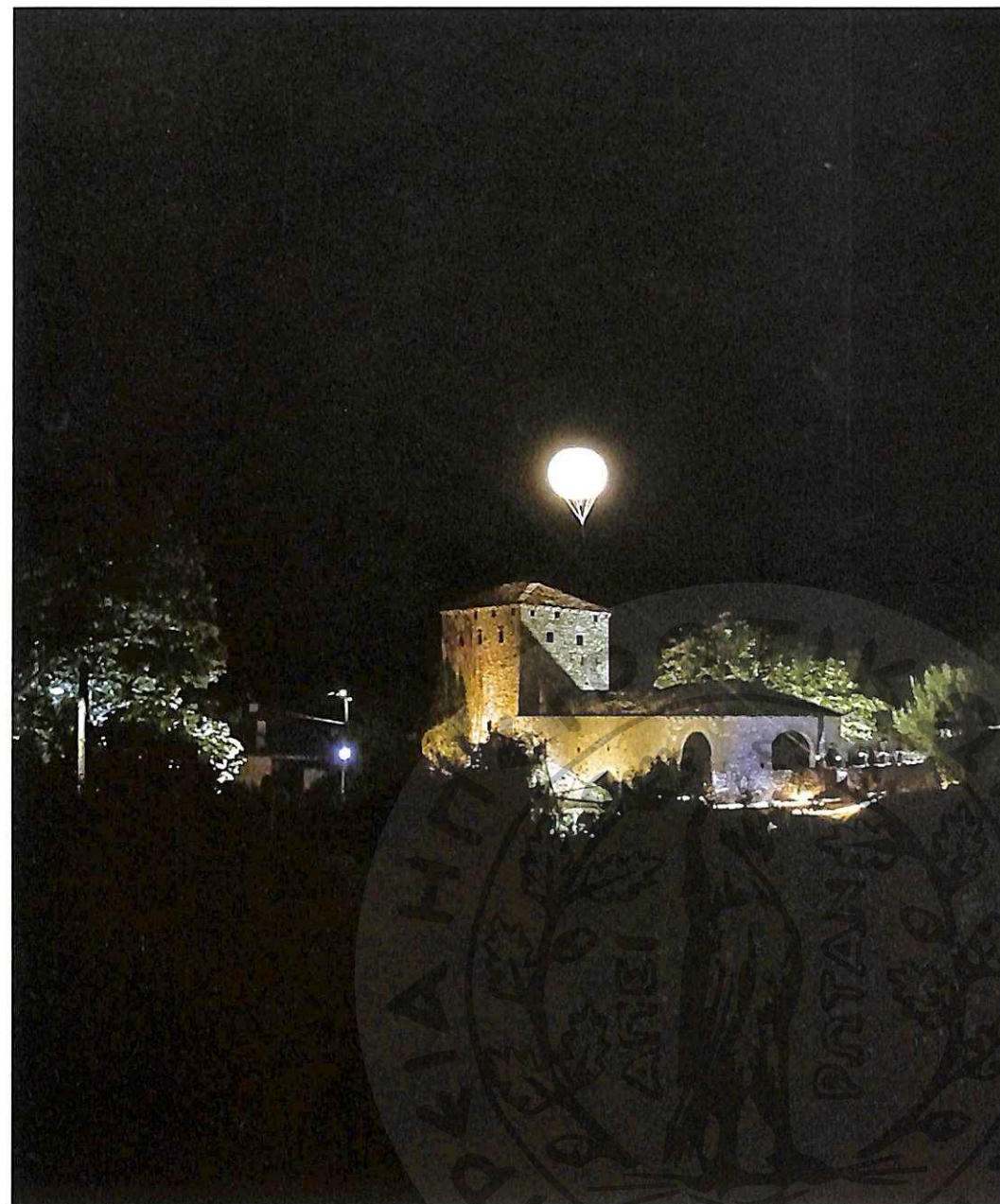
Η Βαίσα, κατά τη γνώμη μας, «έκλεψε την παράσταση», αφού άρχισε να παίζει κλαρίνο και συνέχισε με ταμπουρά, βιολί, γκάιντα και τραγούδι αποσπώντας δίκαια τα παρατεταμένα χειροκροτήματα των ακροατών και τον ενθουσιασμό αρκετών που σηκώθηκαν να χορεύουν αρκετή ώρα.

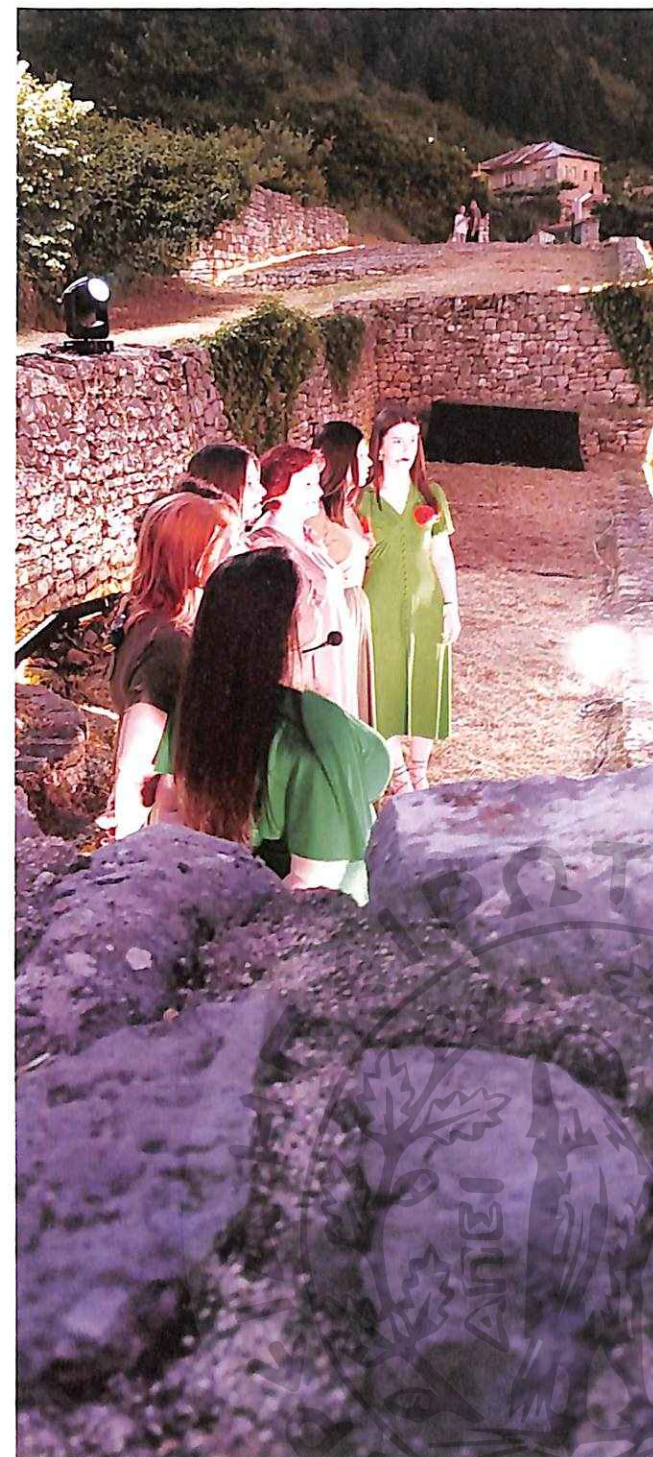
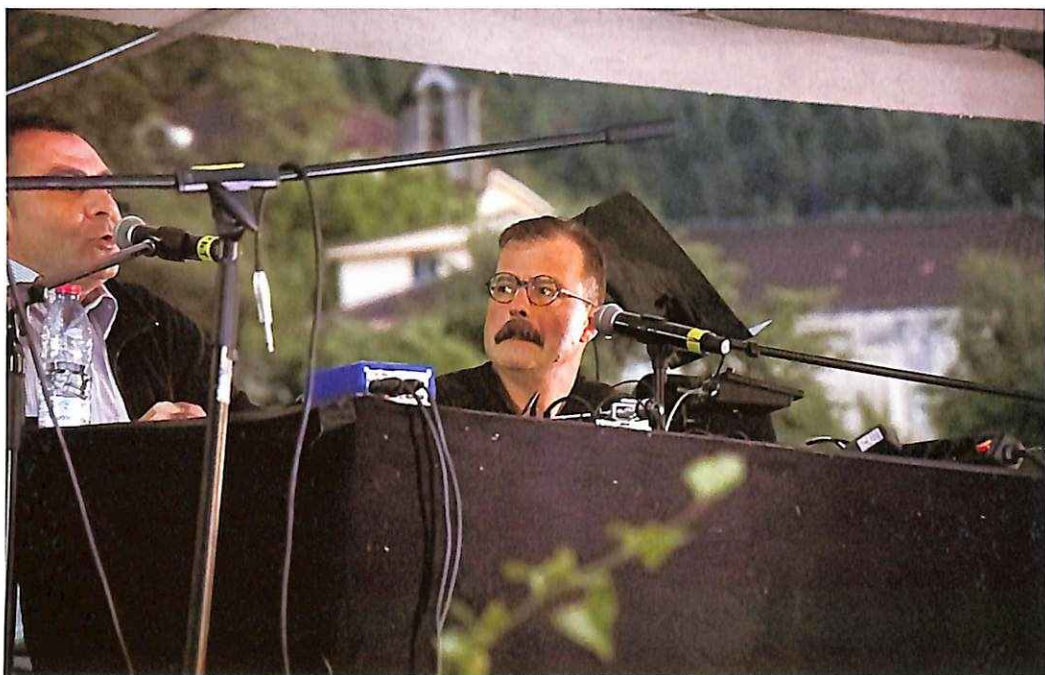
Τις εκδηλώσεις έκλεισε η «Εβρίτικη Ζυγιά» με παραδοσιακή μουσική και τραγούδια της Θράκης.

• Στα πλαίσια των εκδηλώσεων, στις 10/6 το πρωί, πραγματοποιήθηκε εργαστήριο πολυφωνικού τραγουδιού με τις «ισοκράτισσες» και τη συμμετοχή πολλών τραγουδιστών, στην πλατεία της παλιάς Αγοράς.

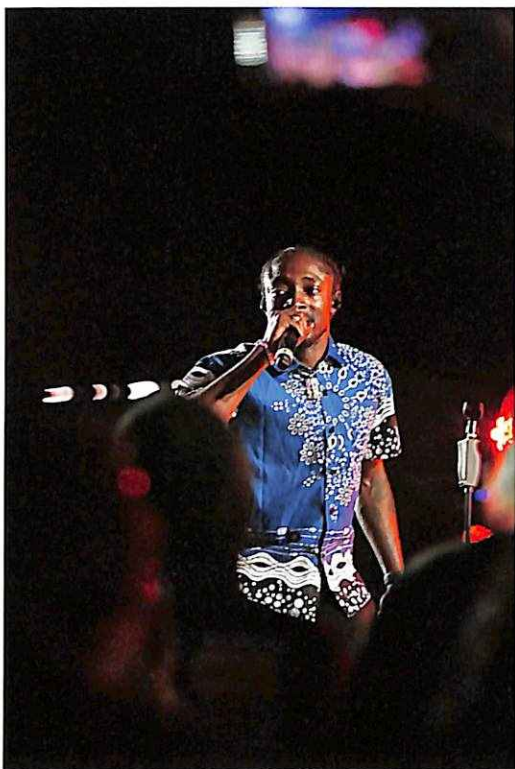
Φωτογραφικό πανόραμα από τις θερινές εκδηλώσεις του Δήμου Κόνιτσας

(Φωτ.: Π. Τ. Σ.- Π. Τ. & άλλοι)

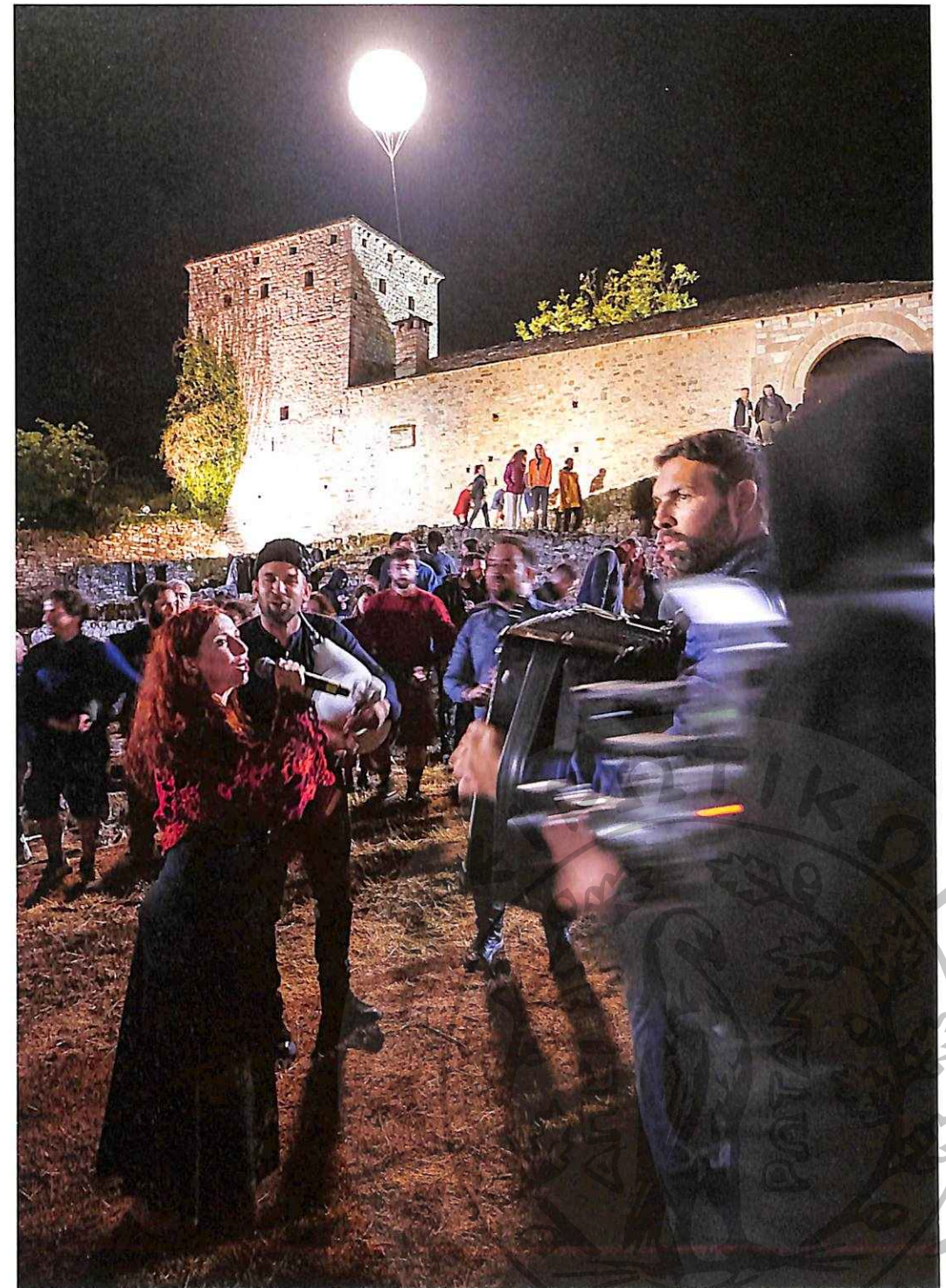

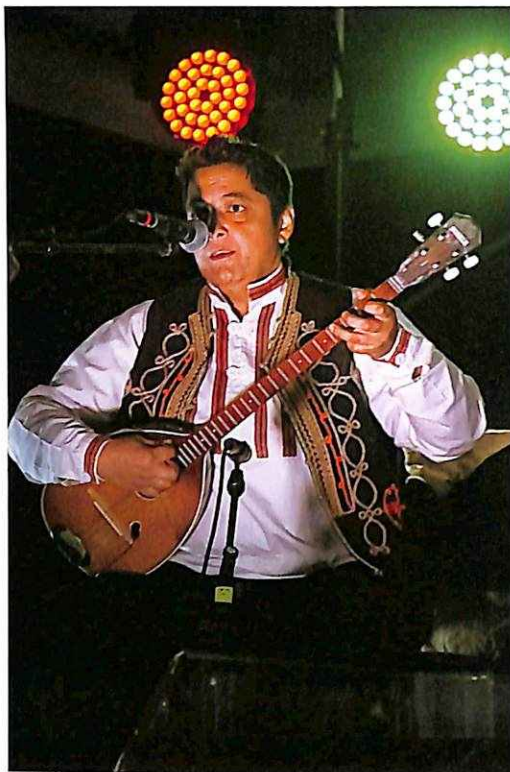

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙ 12 ΑΠΟ ΤΑ ΓΥΡΩ ΤΗΣ ΧΩΡΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

1. ΑΡΙΣΤΗ 2. ΤΣΕΡΒΑΡΙ 3. ΒΗΣΣΑΝΗ 4. ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ 5. ΒΟΣΤΙΝΑ
6. ΦΡΑΣΤΑΝΑ 7. ΤΣΑΡΑΠΛΑΝΑ 8. ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ 9. ΓΡΑΜΜΟΣΤΑ
10. ΜΠΟΡΜΟΤΣΙΚΟ 11. ΣΑΜΑΡΙΝΑ 12. ΒΩΒΟΥΣΑ.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Με τον πιο πάνω τίτλο κυκλοφόρησε πρόσφατα το τελευταίο βιβλίο, με αναφορά στην Επαρχία Κόνιτσας και 13 χωριά, του τακτικού συνεργάτη της «ΚΟΝΙΤΣΑ» κ. Χαρίλαου Γ. Γκούτου.

Το βιβλίο τυπώθηκε στην Αθήνα το 2023 από τις εκδόσεις «Λειμών» και έρχεται σε συνέχεια τεσσάρων άλλων βιβλίων – τόμων που προηγήθηκαν με περιεχόμενο την τοπική μας ιστορία. Αυτά είναι: «Η Επαρχία Κόνιτσας και η Μόλιστα επί Τουρκοκρατίας» 2023, (σελ. 288), «Οικισμοί της Επαρχίας Κόνιτσας», τ. Α' (2015, σελ. 140), «Από την ιστορία της επαρχίας Κόνιτσας», τ. Α' (2017, σελ. 569), «Από την ιστορία της Επαρχίας Κόνιτσας», τ. Β' (2021, σελ. 430). Στις 1327 αθροιστικά σελίδες, αν προσθέσουμε και τις 400 περίπου του παρόντος, ξεπερνάμε αισίως τις 1760, κάτι που προιδεάζει για τον πολλαπλάσιο αριθμό ωρών που χρειάστηκαν για την αναζήτηση, την ανεύρεση, την ταξινόμηση, την αξιολόγηση και τη δημοσίευση των ποικίλου περιεχομένου πληροφοριών.

Για κάθε σύγχρονο ή μελλοντικό μελετητή – ερευνητή της ιστορίας της ευρύτερης περιοχής της Κόνιτσας το έργο του κ. Γκούτου αποτελεί και θα αποτελεί πολυτιμότερη πηγή, όχι μόνο για τις πληροφορίες αυτές καθαυτές, αλλά κυρίως για τον επιστημονικό τρόπο εξέτασης, συσχέτισης και σύνθεσής τους.

Ο Χ. Γκούτος, ομ. Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου, γέννημα – θρέμμα της επαρχίας Κόνιτσας (γεν. Γανναδιό, 1941), με συνεχή παρουσία στις σελίδες του περιοδικού μας, δε χρειάζεται ιδιαίτερη παρουσίαση. Είναι βέβαιο ότι οι αναγνώστες μας, ιδίως οι παλαιότεροι, τον γνωρίζουν πολύ καλά.

Όμως, για μια πληρέστερη ενημέρωση των νεότερων ή νέων αναγνωστών μας ή αυτών που οι επαγγελματικές ή άλλες ανάγκες τους κρατούν μακριά από την Κόνιτσα, σημειώνουμε ότι ο κ. Γκούτος είναι ένας καταξιωμένος επιστήμονας, που στην επαγγελματική του πορεία άφησε χνάρια διακρίτα.

Ενδεικτικά: Με ειδίκευση στο Εργατικό Δίκαιο και την Ιστορία του, εκλέχτη-

κε διαδοχικά σε όλες τις βαθμίδες του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού του Παντείου Πανεπιστημίου (1974 – 2008). Ως δικηγόρος άσκησε τη δικηγορία στην Αθήνα (1971 – 2004. Το συγγραφικό του έργο, που κατά κύριο λόγο αναφέρεται στο Εργατικό Δίκαιο και την Ιστορία του πλουσιότατο (14 βιβλία που ξεπερνούν τις 3.300 σελίδες και 150 τουλάχιστον μελέτες – άρθρα).

Πέραν, όμως, των καθαρά επαγγελματικών υποχρεώσεων και αναζητήσεων, ο κ. Γκούτος για 60 και πλέον χρόνια ψάχνει, καταγράφει και αξιολογεί πληροφορίες, γραπτές κατά κύριο λόγο, για την επαρχία της Κόνιτσας, που φτάνουν μέχρι την απαλλαγή της από τον τουρκικό ζυγό (1913), ενίοτε και μέχρι το 1940.

Η αναζήτηση των όποιων πληροφοριών, η διασταύρωση και η αξιολόγησή τους, περαιτέρω δε η συσχέτισή τους με γεγονότα γειτονικών περιοχών, δεν είναι ένα έργο εύκολο, που δεν απαιτεί κάτι πέραν της διάθεσης χρόνου, μια διάσταση καθόλου ευκαταφρόνητη. Απαιτεί κριτική ματιά και ικανότητα διάκρισης του ουσιώδους από του εκουσιώδους. Πέραν δε του χρόνου, του μόχθου και των ικανοτήτων, η συγκεκριμένη προσπάθεια συνεπάγεται και δαπάνη, που μόνο η αγάπη για το αντικείμενο και η ικανοποίηση προσφοράς στον γενέθλιο τόπο μπορεί να παραβλέψει.

Με τις γενικές λίγο-πολύ αυτές σκέψεις και διαπιστώσεις, ας δούμε πως ο συγγραφέας μας δομεί το υλικό του στο βιβλίο που παρουσιάζουμε.

Κατ' αρχήν μια ουσιαστική διαφορά,

σε σχέση με τα προηγούμενα βιβλία, που προαναφέρθηκαν, είναι ότι εδώ καταχωρούνται και πληροφορίες για περιοχές πέριξ της επαρχίας Κόνιτσας. Πράγμα καθόλου τυχαίο, αφού, όπως σημειώνει στον Πρόλογό του ο κ. Γκούτος «Η συσχέτιση των ιστορικών γνώσεων που αφορούν σε μια επαρχία, με τις ιστορικές πληροφορίες που έχουμε για τις περιοχές που περιβάλλουν την επαρχία αυτή, αποκαλύπτει, μεταξύ άλλων, τις συγχρονικές ομοιότητες και ανομοιοότητες που εμφάνισαν αφ' ενός τα αίτια και αιτιατά των ιστορικών εξελίξεων στους συσχετιζόμενους τόπους και αφ' ετέρου η πολιτιστική φυσιογνωμία και η πρόοδος εκάστου των τόπων τούτων ... (σελ. 9-10).

Κάποιες πληροφορίες για τους γείτονες μπορεί ν' αποτελέσουν αφορμή για νέες αναζητήσεις, αλλά και τη βάση για επιβεβαίωση ή συμπλήρωση κενών της δικής μας ιστορικής διαδρομής, στην προκειμένη περίπτωση της Επ. Κόνιτσας. Ο λαός λέει «ό,τι ακούς στη γειτονιά σου πρόσμενέ το στη γωνιά σου». Υποθετικά, λοιπόν, αλλά βάσιμα, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι κάποια γεγονότα (ληστείες, πανδημίες κ.ά.), που καταγράφονται σε γειτονικούς χώρους, σε μεγαλύτερη ή μικρότερη έκταση συνέβησαν και στην Επ. Κόνιτσα.

Το ποικίλου περιεχομένου και μεγάλης έκτασης πληροφοριακό υλικό του ανά χείρας», βιβλίου (404 σελίδες) κατανέμεται σε 4 κεφάλαια.

Το 1ο Κεφ. (σελ. 17-145) περιλαμβάνει πληροφορίες για την Επ. Κόνιτσα, που κατανέμονται σε 15 ενότητες: 1.

Αγαθοεργίες μονών 2. Τοπικές επισκοπές και μητροπόλεις 3. Επίσκοπος Βελγίας στην περίοδο 1762-1839 4. Κοινοπραξίες σε τρεις μονές 5. Επιδημία πανούκλας στην περίοδο 1814-1822 6. Δύο άγνωστες επιστολές των ετών 1805 και 1854 7. Δικαιοπρακτικά έγγραφα στο Γανναδιό (1827-884) 8. Συμφωνητικό κληρονομιάς, 1862. 9. Αντάρτες και ληστές (1872-1912) 10. Ονόματα οικοδόμων χαραγμένα σε έργα τους (1779-1910) 11. Το βιβλίο του Σ. Μαντά «Γεφυρογραφία της Πίνδου» 12. Βιβλίο ιστορίας της Στράτσιανης 13. Τα τρία χωριά της Μόλιστας 14. Κτήρια και τόποι στην παλιά Άνω Κόνιτσα 15. Διμώδης ποίηση για την Επ. Κόνιτσα.

Σχετικά με την πανούκλα (εν. 5, σελ. 54-55) σημειώνεται: «...Ο πληθυσμός της Ηπείρου μειώθηκε τότε κατά 17%, πολλοί κατέφευγαν σε ερμηκές τοποθεσίες, άλλοι μετανάστευσαν, οι μετακινήσεις στους δρόμους ελέγχονταν, συστήθηκαν λοιμοκαθαρτήρια, γίνονταν λιτανείες, προσκομίζονταν λείψανα αγίων ...».

Στο 2ο Κεφ. (σελ. 145-303), με στόχο τη διευκόλυνση τη ιστορικής συσχέτισης της Επ. Κόνιτσας με τις 4 περιοχές που την περιβάλλουν (Ζαγορίου, Πωγωνίου, Λεσκοβικίου και Δυτ. Μακεδονίας), επιχειρείται μια πλήρης κατά το δυνατόν αφήγηση για το παρελθόν των 12 κυριότερων χωριών των περιοχών αυτών, όπως εμφανίζονται στον τίτλο του βιβλίου, με βάση τις αξιολογότερες βιβλιογραφικές πηγές.

Σε όλα αυτά τα χωριά καταγράφονται περίοδοι άνθησης και μαρasmus και

καταχωρούνται γεγονότα που συναντά κανείς και στην ιστορική διαδρομή της Κόνιτσας.

«Κατά τους αιώνες 17ο και 18ο, υπήρξαν πολλές περιπτώσεις κακοποίησης χωριών της Δυτ. Μακεδονίας και της Επαρχίας Κόνιτσας από κρατικά όργανα ή τσιφλικάδες που αυθαιρετούσαν ή από Αλβανούς ή Έλληνες ληστές ή κλεφταρματολούς ή από Αλβανούς που απαιτούσαν να τους δεχθούν τα χωριά ως έμμισθους προστάτες ή ως τσιφλικάδες ... (σελ. 256-257).

Οι «κακοποιήσεις» οδηγούσαν σε μετοικήσεις και αποδημίες, μεμονωμένες ή ομαδικές. Πολλοί απόδημοι, που πρόκοψαν και πλούτισαν σε διάφορους τόπους εγκατάστασής τους (Πόλη, παραδουνάβιες χώρες, Αυστρία κ.ά.), δεν ξεχνούν τον τόπο τους. Πέραν από την οικονομική ενίσχυση των οικογενειών τους, χρηματοδότησαν τη λειτουργία σχολείων και την εκτέλεση κοινωφελών έργων. Οι αγαθοεργίες των αποδήμων πάμπολλες. Υπήρξαν, βέβαια, και μελανά σημεία, όπως π.χ. αυτό που σημειώνεται στη σελ. 155 και αναφέρεται στο χωριό Αρτισίτσα (Αρίστη): «Πολλοί χωριανοί ταξιδεύουν στη Σερβία, όπου πλουτίζουν μεν κατά το μάλλον και ήττον, αλλά, συγχρωτιζόμενοι με τους εκεί, αποβάλλουσι σχεδόν παν εθνικόν αίσθημα».

Ίδια παρατήρηση σημειώνεται και στην περίπτωση του Ελαφότοπου (Τσερβάρι), σελ. 165 § 2.

Στο 3ο Κεφ. (σελ. 303-3610) εξετάζονται πληροφορίες για γεγονότα περιοχής Αργυροκάστρου κατά τα έτη

1760 -1850, που φωτίζουν ζητήματα της ιστορίας της Ηπείρου και είναι χρήσιμα για τη μελέτη της ιστορίας της επαρχίας μας.

Οι πληροφορίες κατανέμονται στις ενότητες: α) Μονή Ραβενών, Δέρανη, Γκιάνι β) Ο λόγιος Κοσμάς Θεσπρωτός από Γεωργουτσάτες και γ) Συνάντηση Αλή Πασά και Κοσμά Αιτωλού.

Στην υπό το στοιχείο (8) ενότητα, όπως σ' όλο του το έργο άλλωστε, ο συγγραφέας, προσπαθεί να διαχωρίσει το ιστορικό υπόβαθρο από τα θρυλούμενα σχετικά με την συνάντηση του Πατρο-Κοσμά με τον Αλή και την πρόρρησή του για την μελλοντική του πορεία.

Στο 4ο Κεφ. (σελ. 362-390) γίνεται συνθετική παρουσίαση, σε περιληπτική μορφή, πληροφοριών για ιστορικά περιστατικά, τα οποία έχουν καταγραφεί διάσπαρτα στα τέσσερα βιβλία για την επαρχία Κόνιτσας (βλ. παρ. 2 της παρούσης παρουσίασης).

Οι πληροφορίες κατανέμονται σε πέντε (5) ενότητες:

1) Αρχαία και βυζαντινά ευρήματα 2) Κατασκευαστικά έργα 3) Κακοπάθειες

κατοίκων 4) Κοσμάς ο Αιτωλός και 5) Αλή πασάς.

Ακολουθούν: 1) πρώτες δημοσιεύσεις (σελίδα 301) 2) Άλλα νέα δημοσιεύματά μου (σελίδα 392) και 3) Ευρετήριο ονομάτων και Οικισμών (σελ. 393-404).

Ο κ. Γκούτος και με το βιβλίο του αυτό αφήνει ανεξίτηλο αποτύπωμα στη διαρκή προσπάθεια αποκάλυψης της ιστορικής διαδρομής της Κόνιτσας και της ευρύτερης περιοχής. Πέραν της αυτής καθαυτής αξίας των πληροφοριών, η συστηματική παράθεσή τους καθιστά το βιβλίο ευκολοδιάβαστο. Το συστήνουμε ανεπιφύλακτα.

Για τους ενδιαφερόμενους σημειώνουμε:

KENTRIKH DIAΘESH
Νικηταρά 2-4 10678 Αθήνα
Τηλ. -Fax 210 3227323
e-mail: ekd.limon@gmail.com
www. Leimon.gr

I.T.

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Γλώσσα

Εσύ γλώσσα, γνώριμη από τη φύση καταγόμενη.

Κανένα σόμα ούτε φόβος δεν μπορεί να σε χωρίσει από μένα μηδέ ο ύπνος, μιλούν τα όνειρά μου στην αγκάλη του.

Ρόδο ώριμο, βότσαλο άγριων αφροκυμάτων
ανταύγειες ηλιοβασιλέματος, βουνών και θάλασσας
σιωπηρά βιβλία σε ράφια.

Λίθινα σπίτια με φεγγάρια, πεζούλια ασβεστωμένα
εστίες ψιθύρων, ένδυμα μοναξιάς, βασανισμός ερώτων.

Κλώθεις αγαθά πουλιά, πέρδικες στο χιόνι
ταξίδι να καθαρίζει τα λέπια, αίσθημα συμπόνιας καϊδεύει το λουλούδι κι οι ξένοι
φεύγουν αμήχανοι.

Ροή νερού όταν σβήνει τις φωτιές
με το κοντύλι στο χέρι αθροίζεις τους ανέμους
τους χείμαρρους όταν σπάταλα ρέει το νερό σε κάμπο, σε κοιλάδα.
Κισσοστεφανωμένο δέντρο σε γραφικό χαγιάτι
σε πράσινα σχολεία, γνώση κι αρετή σε ράφια αναγνωστηρίου.
Ανεπίστροφη ροή της Ιστορίας δεμένη σε βιβλία.
Πλημμύρα καρδιάς γράφεις οδύνες σε δρόμους σε σοκάκια.

Όταν σπκάνεις στον ουρανό τα πνεύματα
στα χείλη τρεμοπαίζει αλύγιστα, μύρια τα δώρα σου
χίλια της ψυχής τα χτυποκάρδια
και η ανάγνωση ιερή σιγή κλειδί του Παραδείσου.
Ω γλώσσα ρήματα χιονίζεις, σε σούρουπο διαβάζεις
την αστροφεγγιά ν' αγκαλιάζει την κοιλάδα
κι ο χρόνος τρέμει στις ανθισμένες ροδακινιές.
Μοιρολογείς τον θάνατο, τραγουδάς τις χαρές.

Με την εκφορά του λόγου σου, ο πόνος λαμβάνει μορφή από θεομύρωτα βουνά,
θαλάσσιες ακτές κι από πληγές που κρύβουν αρετές.

Φυτεύεις μορφές σε καρδιές και χρώματα με την αρχαία ομορφιά των ματιών σου.

Γιαννούχου Φωτεινή

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Παρασκευή ξημέρωσε,
Μεγάλη των παθών σου,
Χριστέ μου όλες οι ψυχές,
να προσκυνούν εμπρός σου.

Εσύ μαρτύρησες για μας,
μ' αμαρτωλά εμείς ζούμε,
Ανάσταση προσμένουμε
και λύτρωση ζητούμε.

Σήμερα μαύρος ουρανός,
τα δάκρυα του ρίχνει,
τις αμαρτίες όλων μας,
σαν θέλει να ξεπλύνει.

Ένα σταυρό όλοι κουβαλούν,
πάνω στον Γολγοθά σου,
την προσευχή τους κάνουνε
και έρχονται πιο κοντά σου.

Ανάσταση προσμένουνε,
Λαμπρή για να χαρούνε,
Αγάπη, Ειρήνη και Χαρά,
σ' αυτή τη γη να δούνε.

Καλλιόπη Τουφίδου

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΤΙ ΘΕΛΩ

Γράφει ο Σωκράτης Μ. Οικονόμου

Η επιθυμία είναι, η ροπή του ανθρώπου για απόλαυση, και απόκτηση υλικών αγαθών. Είναι ένα ψυχικό φαινόμενο, που οι ψυχολόγοι το βάζουν ανάμεσα στην ορμή και τη βούληση. Όμως η υπερβολική επιθυμία, η οίηση (μεγάλη ιδέα για τον εαυτό μας) βλάπτει τον άνθρωπο όταν τα θέλει όλα δικά του, με το Εγώ είμαι και κανείς άλλος. Αυτό οδηγεί στην αλαζονεία. Κανείς δεν είναι τέλειος, ει μη μόνον ο Θεός (Καινή Διαθήκη) «Γίνεσθε τέλειοι ως Θεός ημών». Πότε όμως, τότε όταν κι αν κάνουμε το θέλημα του Θεού μας ως Χριστιανοί και Έλληνες. Ωστόσο όμως ας συνεχίσουμε. Ο ποιητής και Ακαδημαϊκός Γ. Δροσίνης στο μικρό οκτάστηλο ποιηματάκι, μικρό μεν αλλά μεγάλη η αξία του, τονίζει:

ΤΙ ΘΕΛΩ

1) Δε θέλω του κισσού το πλάνο ψήλωμα,
σε ξένα αναστηλώματα δεμένο.

Ας είμαι ένα καλάμι, ένα χαμόδεντρο,
μα όσο ανεβαίνω, μόνος ν' ανεβαίνω.

2) Δε θέλω του γιαλού το λαμπροφέγγισμα,
που δείχνεται άστρο με του ήλιου τη χάρη.

Θέλω να δίνω φως από τη φλόγα μου,
κι ας είμαι κι ένα ταπεινό λυχνάρι.

Υπέροχο και διδακτικό ποιηματάκι.

Ο ποιητής εδώ χρησιμοποιεί λέξεις:

α) Του κισσού το πλάνο ψήλωμα.

β) Ας είμαι ένα καλάμι ένα χαμόδεντρο =

Το καλάμι ή το χαμόδεντρο είναι χαμηλά αλλά δεν παρουσιάζονται με τη βοήθεια άλλων.

γ) Του γιαλού το λαμπροφέγγισμα =

Ο γιαλός δεχόμενος το φως του ήλιου λάμπει ως άστρο και εκπέμπει ακτίνες, οι οποίες δεν είναι δικές του, αλλά αντανakλόμενες του ήλιου.

Το αυτό συμβαίνει και με μερικούς ανθρώπους, οι οποίοι φαίνονται λαμπροί ως άστρα, ενώ το φως που εκπέμπουν δεν είναι δικό τους αλλά ξένο. Δηλαδή οι άνθρωποι αυτοί δεν είναι αυτόφωτοι, αλλ' ετερόφωτοι καθώς και μερικά αστέρια.

δ) Θέλω να δίνω φως από τη φλόγα μου κι ας είμαι ένα ταπεινό λυχνάρι.

Ο ποιητής στο στίχο αυτό εκφράζει την επιθυμία του να είναι ένα ταπεινό λυχνάρι αλλά το φως το οποίο θα εκπέμπει να είναι από τη φλόγα του κι όχι από τη φλόγα

άλλου. Μ' άλλα λόγια προτιμάει να είναι μικρός κι άσημος, αλλά αυτόφωτος κι όχι μεγάλος αλλ' ετερόφωτος.

Ο εκλεκτός ποιητής Γ.Δ. χρησιμοποιεί έναν πλούτο λέξεων και εκφράσεων, οι οποίες με την απέρριπτη λεπτότητα και άφατη χάρη, ομιλούν πάντα στα μύχια της ψυχής μας και προκαλούν θαυμασμό και φιλοσοφικό στοχασμό. Κάθε λέξη είναι τόσο επιδέξια διαλεγμένη και τόσο αρμονικά τοποθετημένη, ώστε ν' αποδίδει πλήρως, το βαθύ νόημα το οποίον περικλείει.

Γι' αυτό όμως χρειάζεται οι άνθρωποι νάχουν σωστή παιδεία. Και καθώς έλεγε αργότερα ο Λουκιανός (Παιδεία γάρ χρόνου μακρού μαθεῖν, δαπάνης ου μικράς αλλά και τύχης αγαθής). Και κατέληγε:

«Χρημάτων πάντων ο άνθρωπος»

«Και παν μέτρον άριστον».

Σκιαγραφήσαμε και αναλύσαμε κατά το δυνατόν το μικρό αυτό οχτάστιχο ποιηματάκι του Γ. Δροσίνη.

Ο σκοπός μας ήταν και είναι η ανάλυση και η διδασκαλία αυτού του μικρού ποιήματος· συνίσταται στην καλλιέργεια του πνεύματος της αυτοδημιουργίας, της αυτοτέλειας, της ανεξαρτησίας και της πνευματικής ανόδου ενός εκάστου από 'μας ώστε με τις ίδιες μας μικρές δυνάμεις και ικανότητές μας να συντελέσουμε στην άνοδο των εξελίξεων και την πνευματικήν τάξην και αξίαν της χώρας μας και ιδίως των νέων μας με την σωστή μελέτη και διαπαιδαγώγησή τους. Όστε η μικρή αλλά ένδοξη χώρα μας, που έδωσε το φως του πολιτισμού στον κόσμο, όχι μόνο να προκόψει, αλλά και να λάβει την υψηλή θέση που δικαιωματικά της ανήκει μέσα στη χορεία των ελευθέρων και Δημοκρατικών λαών.

Δεν είναι λόγια υπερήφανα αυτά, αλλά υποχρέωση όλων μας να τα γνωρίζουμε και να τα εφαρμόζουμε. Ασφαλώς τότε η χώρα μας θα πηγαίνει πάντα μπροστά. Και πάντοτε να στηριζόμαστε στις δικές μας Δυνάμεις και ουχί στις ξένες δυνάμεις, γιατί πάντοτε οι ξένοι τα δικά τους συμφέροντα επιδιώκουν.

Θα κλείσω το άρθρο μου αυτό, με δύο λόγια για τον ΓΕΩΡΓΙΟ ΔΡΟΣΙΝΗ

Σωκράτης Μιχ. Οικονόμου
τέως Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής

Σημείωση:

Ο Γεώργιος Δροσίνης, γεννήθηκε στην Αθήνα το 1859. Σπούδασε στην Ελλάδα και μετά στη Γερμανία. Ποιητής, λογοτέχνης και μεγάλος διηγηματογράφος. Έγραψε ποιήματα και πεζά. Τιμήθηκε με το αριστείο των Γραμμάτων κι εξελέγη ακαδημαϊκός. Πέθανε στην Αθήνα το 1952. Μέχρι τα βαθειά γεράματά του όλο έγραφε. Είναι η Τιμή και η δόξα των Γραμμάτων μας.

Σ. ΟΙΚ.

Οι «οπλοφόροι» της πέννας και του μικροφώνου

Του ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠ. ΖΑΝΗ

Οι όποιες πληροφορίες και η ενημέρωση των πολιτών βρίσκονται στα χέρια των «οπλοφόρων» της πέννας και των μικροφώνων. Η χρήση των όπλων αυτών ασκεί δυνατή επιρροή στους αποδέκτες και διαμορφώνει το θετικό ή αρνητικό κλίμα ανάλογα με τις επιδιώξεις των χρηστών δημοσιογράφων και των ασχολουμένων με τον γραπτό λόγο. Τα μεγάλα συμφέροντα και τα κόμματα εξουσίας επιδίδονται σε αγώνα επικράτησης χωρίς κανόνες δεοντολογίας. Έτσι η κάθε είδους προπαγάνδα και η παραπληροφόρηση δρουν ανενόχλητα με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Οι «οπλοφόροι» της πέννας και των μικροφώνων επιστρατεύονται από τα κέντρα εξουσίας και προβάλλουν με το αζημίωτο τις θέσεις, τις απόψεις και την πολιτική πρακτική που εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ολιγαρχίας-πλουτοκρατίας. Τις όποιες μικρές παροχές προς το λαό παρουσιάζουν σαν επιτυχίες και πάντα στα πλαίσια της δημοσιονομικής πολιτικής.

Μεγαλοποιούν τα μικρά και ασήμαντα οφέλη και αποσιωπούν τα ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες στην καθημερινότητα. Τις απεργίες των εργαζομένων τις θεωρούν απαράδεκτες γιατί έχουν αντιπολιτευτικό χαρακτήρα και υπονομεύουν την κυβερνητική πολιτική που χαρακτηρίζεται από ρεαλισμό και ενδιαφέρον να κρατηθεί όρθια η χώρα. Προβάλλονται στατιστικά στοιχεία και αριθμοί από τα «ειδικά μαγειρεία» που δικαιολογούν την πολιτική της κυβέρνησης και τονίζουν ότι η αντιπολίτευση κινείται εκτός τόπου και χρόνου. Είναι υπεύθυνη για τα κακώς κείμενα.

Είναι τραγικό και απαράδεκτο να κρύ-

βονται οι αλήθειες και να οργιάζουν τα παντός είδους ψεύδη και οι απάτες στο βωμό της σκοπιμότητας και της ψηφοθηρίας των ασκούντων εξουσία. Οι ακριβοπληρωμένοι δημοσιογράφοι και οι «αμπελοφιλόσοφοι» διανοούμενοι θεωρούν τους εαυτούς των ότι αυτοί είναι οι μόνοι οι αρμόδιοι και γνώστες της πραγματικότητας στο διεθνές περιβάλλον και οι θέσεις και απόψεις που εξυπηρετούν το γενικότερο συμφέρον που ο λαός δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει λόγω άγνοιας των διεθνώς τεκταινομένων.

Η άγνοια και η αμάθεια συντηρούν την αθλιότητα, συγκαλύπτουν την αλήθεια και το σύνδρομο του φόβου στηρίζει με την ανοχή την κυριαρχία του ψεύδους που εξυπηρετεί τους βολεμένους, τους έχοντες και κατέχοντες. Η σωτηρία του λαού και οι αναγκαίες αλλαγές και ανατροπές επαφίενται στην ορθή παιδεία και στον διαρκή αγώνα ενάντια στο καθεστώς της ληστοκρατίας, της αρπαχτής και της άγριας εκμετάλλευσης.

Τα σχολεία μας και τα Πανεπιστήμια θα πρέπει, μεταξύ των άλλων, να στοχεύουν στην καλλιέργεια του κριτικού πνεύματος για να μπορούν οι νέες γενιές να αγωνίζονται σθεναρά ενάντια στην αθλιότητα και την εκμετάλλευση. Η ανάδειξη και στηλίτευση της διαφθοράς, της αθέμιτης συναλλαγής και της ανομίας απαιτούν πολίτες με υψηλό φρόνημα, ήθος και μόρφωση πολύπλευρη για να ξεκλειδώνουν τους μηχανισμούς της ανομίας και να πολεμούν αποτελεσματικά για το δίκιο και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ
Πεύκη, Μάιος 2023

Η Μακω Μπενεβρέκω και ο Κωνσταντής

Η Μάρθα Γκελέζν είχε τον άνδρα της στην Προύσα όπου διατηρούσε φούρνο πριν ακόμα απελευθερωθεί η Ήπειρος. Εκείνη την εποχή ταξίδευαν πολλοί από τα μέρη μας σ' όλα τα Βαλκάνια και στη Μ. Ασία. Πηγαίνοντας, λοιπόν, και η Μάρθα για ένα διάστημα στην Προύσα φόρεσε την τοπική ενδυμασία (βράκα) και από τότε της κόλλησαν το παρατσούκλι «Μπενεβρέκω» προφανώς παραφθορά της λέξης πανωβράκια, το οποίο τη συνόδευσε ως τα γεράματά της.

Όταν ο γιος της ήταν παιδί, έκλεψε μια κότα από γειτονικό σπίτι και πήγε με τ' άλλα παιδιά έξω από το χωριό που την έψησαν και την έφαγαν. Το 'μαθε η μάνα του, τον έδεσε με μια τριχιά και τον κρέμασε στη μουριά του κήπου με το κεφάλι κάτω. Έβαλε φωτιά σε άχυρα από κάτω λιβανίζοντας το φουκαρά τον Κωνσταντή που φώναζε με απελπισία: ωχ μάνα θα πνιγώ, λύσε με και δε θα το ξανακάνω.

Ο Κωνσταντής μεγαλώνοντας φρονίμευσε, σπούδασε και βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου ήταν και πολλοί άλλοι χωριανοί. Μεσολάβησε ο πόλεμος του 1940, η κατοχή και ο εμφύλιος στη συνέχεια -δύσκολα χρόνια για όλους- και η μάκω Μπενεβρέκω ζούσε μόνη της βόσκοντας 5-6 μανάρια γύρω από το χωριό, που τα φώναζε με τ' όνομά τους και κουβέντιαζε μαζί τους.

Ο Κωνσταντής...

Ενθυμούμενη τα παλιά «μεγαλεία» έλεγε πολλές φορές «τι 'μασαν τι' μασαν εμείς οι Γκελεζαίοι, ως και στα φασούλια ρίχναμαν λάδι». Αυτό μας φαίνεται παράξενο σήμερα, αλλά την παλαιά εποχή με τη μεγάλη φτώχεια, οι νοικοκυρές το 'ριχναν μετρώντας τις κουταλιές, στο φαγητό.

Στα μέσα της δεκαετίας του πενήντα αναχώρησε από τούτο τον κόσμο μόνη κι έρμη η καμένη η μάκω Μπενεβρέκω με το μαράζι να 'δει τον Κωνσταντή να γυρίσει από την πλανεύτρα ξενιτιά!...

Σ.Τ.

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΑΙΟΝ

Ο άγραφος Νόμος

Του Πούλιου Γρέντζιου

Τό όνομά του τό έλαβε από τόν παλαιόν Οίκισμόν στήν σημερινή θέση «στούς Σελλούς», πού κατεστράφη ό οίκισμός αυτός από κατολίσθησιν χιλιάδων κ.μ. όγκολίθων, οί όποιοι διακρίνονται σήμερα διεσπραμένοι σέ πολλά στρέμματα. Πότε όμως έγινε αυτή ή μεγάλη κατολίσθησις είναι άγνωστον. Μέ την πάροδον τών έτών έγκατεστάθησαν στήν σημερινήν θέσιν καί τό Νέο Χωριό ώνομάσθηκε «Παλαιοσέλλιον»

Η συνολική έκτασις έφθανε τότε σε 92.000 στρέμματα.

Έφθασαν όμως οί σημερινοί πρόγονοι τών Παδιωτών, κατέλαβον έκτασιν 35.000 περίπου στρέμματα καί τόν οίκισμόν των τόν ώνόμασαν Πάδες. Δέν προέκυψαν προστριβές, διότι ή υπόλοιπη έκτασις τών 57.000 στρεμ. ήταν έπαρκής για τίς ανάγκες της Γεωργίας καί κτηνοτροφίας. Άλλωστε ήταν όμόφωνοι καί όμόθησκοι. Όμιλούσαν καί εκείνοι την Βλάχικην Γλώσσαν καί ήταν Όρθόδοξοι Χριστιανοί.

Τό μεγάλο κακό για τούς Παλαιοσελλίτες συνέβη τόν 16ον αιώνα μ.Χ. Ένας Τουρκαλβανός τσιφλικής κατέφθασε καί διά της βίας κατέλαβε έκτασιν 46.500 στρεμμάτων, αφήνοντας τό Παλαιοσέλλι μέ 10.500 στρέμ. Παράλληλως προσπάθησε νά υποχρεώση τούς Παλαιοσελλίτες νά εργάζωνται συνεχώς ως δούλοι στό τσιφλίκι του. Αντέδρασαν όμως οί Παλαιοσελλίτες καί ό Μπέης τσιφλικής έφερε τούρκους από την Κόνιτσα νά φοβέρισουν τούς Παλαιοσελλίτες για νά επιτύχη τόν σκοπόν του.

Έφυγαν οί Παλαιοσελλίτες καί έφθασαν στην Βέροιαν της Μακεδονίας καί επέστρεψαν μετά από 16 χρόνια. Στο διάστημα αυτό ό Μπέης έφερε τούς προγόνους τών σημερινών κατοίκων Γκρισμπανίου, ήδη Έλεύθερου, για νά εργάζωνται στό τσιφλίκι του για λογαριασμόν του.

Οί οικογένειες τών Παλαιοσελλιτών ήταν πολλές καί μέ πολλά ως επί τό πλείστον άτομα. Έξυπακούεται καί από την κατασκευήν τό 1864 της μεγάλης Έκκλησίας μέ κάλυψιν δαπέδου 405 τ.μ., μέ ισόγειον καί όροφο γυναικωνίτην καί συνολικόν ύψος 15 μ.

Αναγκάστηκαν νά διαχωρίσουν την ανεπαρκή έκτασιν τών 10.500 στρεμ. σέ μικροτεμάχια για νά καρπωθούν όλοι κάποια μικροέκτασιν για τίς ανάγκες της γεωργίας καί κτηνοτροφίας, πού ήταν ή μοναδική απασχόλησις.

Παραλλήλως δέ η Δημογεροντία επέβαλε αυστηρήν τάξιν στήν απασχόλησιν καί τήν κάρπωσιν τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς. Ἡ τάξις αὐτή ἀποτελοῦσε τόν ΑΓΓΡΑΦΟΝ ΝΟΜΟΝ τοῦ Χωριοῦ μέ προφορικές «διατάξεις» πού ἀποτελοῦσαν τρόπον τινά τὰ «ἄρθρα» τοῦ ΑΓΓΡΑΦΟΥ ΝΟΜΟΥ. Δέν ὑπῆρχε γραπτὸς λόγος.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι εἶχαν συνηθίσει νά τηροῦν τόν ΑΓΓΡΑΦΟΝ ΝΟΜΟΝ, ἀλλά καί οἱ Δημογέροντες μετ' αὐστηρότητος καί ἀμερολήπτως ἔκριναν κάθε παράβασιν.

Τί προέβλεπε ὁ «ΑΓΓΡΑΦΟΣ ΝΟΜΟΣ».

1) Κτηνοτροφία. Καμμία οἰκογένεια δέν ἐπετρέπετο νά παραδίδῃ καθημερινῶς στὸν κοινόν ποιμένα πάνω ἀπὸ πέντε (5) γίδια. Πρόβατα κανεῖς δέν διατηροῦσε. Μόνον γίδια. Στό σπίτι τοῦ διατηροῦσε ὅποιος εἶχε τήν δυνατότητα ἐλάχιστα οἰκόσιτα ζῶα.

Πρὸ τοῦ 1940, κάποιος Παλαιοσελλίτης παρέδωσε στὸν ποιμένα τό πρῶτ' 6 γίδια ἀντὶ γιά 5. Ἐγινε ἀντιληπτὸς καί ἡ Δημογεροντία πού εἶχε ὀνομασθῇ Κοινοτικόν Συμβούλιον, κατέσφαξε τήν ἕκτην γίδα ἐπὶ τόπου καί τήν παρέδωσε στὸν ἰδιοκτήτην σφαγμένην.

Κάθε χρόνον ἀπὸ τήν ἡμέραν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου μέχρι τήν ἡμέραν τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, συνῶδευαν τὸν τσοπάνον δύο κάτοικοι, ἕνας ἀπὸ κάθε οἰκογένειαν καί μέ τήν σειράν τῶν οἰκογενειῶν, νά βοηθοῦν τὸν τσοπάνον νά περνᾷ βοσκῶντας τὰ ζῶα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἀμπέλια καί χωράφια γιά νά μὴν γίνουν ζημίες.

2) Τρύγος: Ἀπὸ τήν ἄκρη τοῦ Χωριοῦ πρὸς νότον μέχρι στὸν Ἀῶν καί δεξιὰ ἀριστερά μέχρι τὰ ὅρια τῆς Κοινότητος καί τὰ ὅρια τῶν ἑνθεν καὶ ἑνθεν Κοινοτήτων Ἐλευθέρου καὶ Πάδων, ὑπῆρχαν 5.000 στρέμματα ἀμπέλων. Ἡ βασικώτερη απασχόλησις τῶν κατοίκων. Ὁ Τρύγος ὅμως ἦταν πραγματοποιήσιμος ἀπὸ τήν διάταξιν τοῦ ἀγράφου Νόμου. Δέν ἐπετρέπετο νά τρυγήσῃ κανεῖς τὰ ἀμπέλια τοῦ ὅποτε ἤθελε καί ὅπου ἤθελε. Θά τό ἀπεφάσιζε ἡ Δημογεροντία καί θά ἀνεκοίνωνε ἀπὸ βραδύς ὁ Τελάλης, πότε ἀρχίζει ὁ τρύγος καί σέ ποιά τοποθεσία. Τελειώνοντας ἡ τοποθεσία αὐτή, θά ἀνεκοίνωνε πάλι ὁ Τελάτης τήν ἄλλη τοποθεσία. Ὅποιος εἶχε ἀμπέλια σέ πολλές τοποθεσίες, θά περίμενε τὸν Τελάλη νά φωνάξῃ.

3) Ἡ Χορτονομή. Ἐδῶ πρόκειται γιά χορτονομή ἀπὸ τίς ἐλάχιστες Κοινοτικές ἐκτάσεις. Καί στήν περίπτωσιν αὐτήν τό ἴδιο συνέβαινε. Ὅσοι ἤθελαν χόρτα γιά τὸν χειμῶνα ἀπὸ τίς Κοινοτικές ἐκτάσεις θά περίμεναν τὸν Τελάλη νά φωνάξῃ καί νά πᾶνε τήν ἴδια ἡμέρα ὅλοι μαζί.

4) Τό τσάι τοῦ βουνοῦ. Ἡ Δημογεροντία (Κ.Σ.) θά πραγματοποιοῦσε αὐτοψία νά διαπιστώσῃ ὅτι τό τσάι ἔχει ὠριμάσει γιά νά ἐπιτρέψῃ τήν συλλογήν. Ἡ συλ-

λογή ἔπρεπε νά γίνεται μόνον μέ τό δρεπάνι μέ προσοχή νά μὴν ξερριζωθῇ ἀφ' ἑνός, καί ἀφ' ἑτέρου σέ κάθε ρίζα ἔπρεπε νά μένῃ ἄκοπο ἓνα κλωνάρι νά πέσῃ ὁ σπόρος ἀναπαραγωγῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου μέχρι τήν 10/ετίαν τοῦ 1980. Ἡ Νομαρχία Ἰωαννίνων ἔστειλε ἐγκύκλιον στίς Κοινότητες καί τοὺς Δήμους κάθε χρόνον καί καθόριζε τὸν χρόνον καί τὸν τρόπον συλλογῆς αὐτοῦ. «Σιδερίτου καί Ριγάνεως» ἀπὸ τίς Δημοτικές καί Κοινοτικές ἐκτάσεις. Μετὰ τήν χαλάρωσιν καί κατάργησιν τῶν ἀνωτέρω μέτρων ὅσον ἀφορᾷ τό τσάι τοῦ βουνοῦ, ἐξηφανίσθη τό αὐτοφυές αὐτὸ ἀρωματικὸ φυτὸ, τοῦλάχιστον ἀπὸ τό Χωριό μας. Ἀπὸ ὅσα γνωρίζω. Δέν ξέρω τι συμβαίνει σέ ἄλλους οἰκισμοὺς.

5) Ἡ κλαδονομή. Γιά τίς ἀνάγκες διατροφῆς τῶν ζώων κατὰ τήν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος. Οἱ κάτοικοι ἐκτός ἀπὸ τήν χορτονομή προέβαιναν καί σέ κλαδονομή ἀπὸ τίς ἰδιοκτησίες καί ἀπὸ τίς Κοινοτικές ἐκτάσεις. Τὸν χρόνον καθόριζε ἡ Δημογεροντία (Κ.Σ.) καί φώναζε ἀπὸ βραδύς ὁ Τελάλης, πάντοτε ὅμως ἡ κλαδονομή ἐπραγματοποιήτο μετὰ τό τέλος τοῦ τρύγου σέ ὅλην τήν περιφέρειαν τοῦ Χωριοῦ.

6) Διαπληκτισμοὶ-Παραβάσεις-Κλοπαὶ-Ἠθική.

Στις ἀνωτέρω σοβαροῦ χαρακτήρος περιπτώσεις, τήν λύσιν τήν ἔδινε πάντοτε ἡ Δημογεροντία ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ καί εἰς τὸν αὐλόγυρον τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τό πέρας τῆς θείας λειτουργίας. Αὐτές οἱ προφορικές ἐνώπιον τοῦ Κοινοῦ, σπανίζανε διότι ὁ καθένας ἀπέφευγε τίς παραβάσεις διότι ἐθεωρεῖτο μεγάλη προσβολή γιά κάθε παραβάτην νά ὑποστῇ αὐτήν τήν κριτικὴν ἐνώπιον πάντων τῶν εὐρισκομένων εἰς τὸν αὐλόγυρον λόγῳ τῆς θείας λειτουργίας, χωριανῶν καί ξένων. Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἠθικὴν παράβασιν, ὁ παραβάτης ἢ ἡ παραβάτις, ἔτοποθετῆτο καβάλα σέ γαῖδαρον, ἀλλὰ ἀνάποδα, δηλαδή μέ τήν ὄψιν πρὸς τὰ πίσω καί περιεφέρετο στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ νά τὸν ἰδοῦν ἢ τήν ἰδοῦν οἱ χωριανοὶ καὶ νά ὑποστῇ τοὺς γέλωτες καί τοὺς χλευασμοὺς.

Τό εἶδος τῆς τιμωρίας αὐτῆς, φαίνεται παράξενον μὲν, ἀλλὰ ὄντως ἔτσι τό εἶχε καθιερώσει ἡ Δημογεροντία.

Εἶναι ὅμως γνωστὸν καί πρέπει νά ἀναφερθῇ ὅτι, οἱ Δημογέροντες καλοῦσαν ἰδιαιτέρως τίς δύο πλευρές, πρὶν γνωστοποιηθῇ ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ ἡ παράβασις, καί προσπαθοῦσαν νά συμβιάσουν τήν περίπτωσιν παρά νά γνωσθῇ δημοσίως.

Πούλιος Γρέντζιος

Εύθυμα και σοβαρά

1) Η διδασκαλία της ιστορίας και η Νέα Τάξη Πραγμάτων.

Ο αρχαίος Έλληνας τραγικός ποιητής Ευρυπίδης έγραψε: «Όλβιος όστις ιστορίας έσχε μάθησιν» («είναι ευτυχής όποιος γνωρίζει ιστορία»). Η γνώση της ιστορίας είναι βασικό στοιχείο της εθνικής αυτοσυνειδησίας για κάθε λαό, φυσικά και για εμάς τους Έλληνες. Λαοί που αποκόβονται από τις ιστορικές τους ρίζες είναι καταδικασμένοι σε αφανισμό. Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός ξαναδιατυπώνει με άλλα λόγια την ευριπίδεια άποψη και με προτροπή προς το έθνος (προς όλους μας δηλαδή), αναφέρει το εξής: «το έθνος πρέπει να μάθει να θεωρεί εθνικόν ό,τι είναι αληθές». Δυστυχώς η απόδοσή μας ως λαού στην ιστορία είναι πολύ χαμηλή. Η συμπεριφορά μας είναι ανισόρροπη, κινούμενη από στιγμές μεγαλείου, μέχρι καταστάσεις καταστροφής και τραγωδίας. Τα βιβλία της ιστορίας στη χώρα μας και ο τρόπος διδασκαλίας του μαθήματος είναι επεικώς ανεπαρκής, κρινόμενα εκ του αποτελέσματος, μιας και οι μαθητές μπερδεύουν ακόμη και την 25η Μαρτίου με την 28η Οκτωβρίου!

Το θέμα φαίνεται να μην απασχολεί και πολύ τους κυβερνώντες. Οι ελάχιστες αχτίδες φωτός προέρχονται από μεμονωμένες, πραγματικά φωτισμένες προσπάθειες, ανθρώπων που με το έργο τους περισώζουν την κατάσταση. Ο αείμνηστος Σαράντος Καργάκος είναι

ένα φωτεινό παράδειγμα. Ένα άλλο η Ελένη Αρβελέρ, με σπουδαία ιστορικά βιβλία για το Βυζάντιο, που έχει καταγγείλει: «Βάλαμε το Βυζάντιο σε παρένθεση, Χίλια χρόνια σε παρένθεση,. Ξέρετε καμιά άλλη αυτοκρατορία να έχει ζήσει 1.000 χρόνια; «Άλλη σημαντική περίπτωση είναι η κυρία Μαρία Ευθυμίου καθηγήτρια ιστορίας του ΕΚΠΑ. Έχει οργώσει για χρόνια την Ελλάδα με εκατοντάδες ομιλίες, χιλιάδες ώρες διδασκαλίας, συμμετέχοντας δωρεάν σε εκδηλώσεις που διοργάνωσαν όσοι φορείς μπορεί να φανταστεί κανείς. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι ικανοποίησαν την δίψα τους για μάθηση μέσα από αυτά τα μαθήματα Ιστορίας. Κυρίως όμως είδαν πόσο γοπευτική μπορεί να γίνει η διδασκαλία, όταν η διδάσκουσα εμφορείται από πάθος, αγάπη και γνώση. Ο Θουκυδίδης έχει πει πως η «Ιστορία είναι φιλοσοφία μέσω παραδειγμάτων».

Αρκετά χρόνια πριν, το Υπουργείο Παιδείας είχε πάρει μια απόφαση στο μάθημα της ιστορίας, κάποιες λίγες ώρες να αφιερώνονται στην τοπική ιστορία κάθε περιοχής (από την αρχαιότητα, Ρωμαϊκή εποχή, Βυζαντινή περίοδο, Τουρκοκρατία, νεώτερα χρόνια κ.λπ.). Παράδειγμα στην Κόνιτσα οι μαθητές να μαθαίνουν έστω περιληπτικά την διαχρονική ιστορία της περιοχής, ανάλογα στα Γιάννενα, στην Τρίπολη, στα νησιά των Κυκλάδων κ.λπ. Με τα καλά και τα άσχημα (για να μην επαναλαμβάνονται στο μέλλον) ιστορικά στοιχεία. Δεν θα

ήταν άσχημα. Οι μαθητές πέρα από την Γενική ιστορία (Ελληνική, Ευρωπαϊκή, Παγκόσμια) θα μάθαιναν και την ιστορία του τόπου τους.

Πέρα του ότι θα προέκυπτε και μια εκδοτική «καρποφόρα», από ειδικούς για την συγγραφή βιβλίων με θέματα τοπικής ιστορίας, ώστε και όσοι πολίτες ήθελαν να μάθαιναν κάποια πράγματα για τον τόπο τους, τις ρίζες τους κ.λπ. Όμως η προσπάθεια έμεινε στα χαρτιά. Ρώτησα ένα φιλόλογο γιατί δεν προχώρησε αυτό και μου είπε, ότι οι συνάδελφοι δεν μπορούσαν να βγάλουν την ύλη για τις εξετάσεις και άλλα τέτοια φαιδρά.

Πιστεύω ότι το ζήτημα διδασκαλίας της ιστορίας, το «κουτσούρεμά» της και η «στρογγυλοποίησή» της έχει βαθύτερα αίτια.

Οι δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης και της Νέας Τάξης πραγμάτων θέλουν να εξοβελίσουν και να υποβαθμίσουν την διδασκή της. Ας θυμηθούμε την ρήση του ανθέλληνα πρώην υπουργού εξωτερικών των ΗΠΑ Χάνρυ Κίσσινγκερ, έναν σύγχρονο Μέτερνιχ για τον Ελληνισμό της χώρας μας και της Κύπρου: «τους δυσκολοκυβέρνητους Έλληνες πρέπει να τους πλήξουμε στην πίστη, στην ιστορία και τις εθνικές τους παραδόσεις».

Έτσι άρχισε εδώ και χρόνια το «ξήλωμα» της ιστορίας στην εκπαίδευση ώστε τα παιδιά μας να μένουν τραγικά ανιστόρητα! Να μαθαίνουν για «συνωτισμό στη Σμύρνη», ότι το 1821 έγινε με πρότυπο τη Γαλλική Επανάσταση, τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό, τους πλού-

σιους εμπόρους κ.λπ. Οι Έλληνες περνούσαν καλά 400 χρόνια κάτω από τον Τουρκικό ζυγό, κρυφό σχολείο δεν υπήρχε σε διάφορες περιοχές της χώρας, ο Ιερός κλήρος δεν πρόσφερε πολλά στην Επανάσταση, ο Καποδίστριας έπαιζε πολιτικά παιχνίδια με τους Ρώσους κ.λπ. Με κάτι τέτοιες αντιλήψεις είδαμε - όσοι θελήσαμε βέβαια να δούμε - πόσο τραυματικά γιορτάστηκε η επέτειος των 200 ετών από την επανάσταση του 1821, από την επίσημη / κυβερνητική Επιτροπή «Ελλάδα 2021». Σαν να έχει επιβληθεί ένα νέο αίτημα: Να ξεχάσουμε ποιοι είμαστε!

Είπαμε πιο πάνω ότι οι δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης και της Νέας Τάξης Πραγμάτων θεωρούν την ιστορία «επικίνδυνη», «ενοχλητική» και ότι πρέπει να ελεγχθεί το περιχόμενό της και να υποβαθμιστεί η διδασκή της. Ας δούμε την είδηση: Ο σύμβουλος του Προέδρου του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουν Γιούβαλ Χαράρι (καθηγητής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Ιερουσαλήμ), δήλωσε ότι η «ιστορία είναι επικίνδυνη» και όταν είναι ενοχλητική απαγορεύεται να διδασκεί.

Χρειάζεται να γίνεται αποδόμησή της όταν συμβάλλει σε συμφιλίωση λαών και στην παγκόσμια ειρήνη. Παράδειγμα: να αλλοιωθούν και να «στρογγυλοποιηθούν» ιστορικά γεγονότα στα βιβλία ιστορίας στην Ελλάδα και την Τουρκία για να αποτραπούν εντάσεις στο μέλλον και να επέλθει «συμφιλίωση» στα πλαίσια της Νέας Τάξης. Οι κυβερνήσεις γενικά να επιβάλουν την άποψη να «αποσυρθούν» πολλά κομμάτια της ιστορίας

από την εκπαίδευση, να αμφισβητηθεί η ιστορικότητα κάποιων προσώπων π.χ. του Ιησού και γενικά ότι εμποδίζει την εξάπλωση της διεθνιστικής προπαγάνδας του «Great Reset» (Μεγάλη επανεκκίνηση). Μας λέει με λίγα λόγια ότι «Η Μεγάλη επανεκκίνηση» για να εφαρμοστεί πρέπει να υπάρχουν ασθενείς εθνικές συνειδήσεις. Ο κόσμος αν μαθαίνει σωστά την ιστορία μπορεί να κάνει ορισμένα πολύ επικίνδυνα ερωτήματα. Ο Χαράρι είναι συνομιλητής του Έλληνα πρωθυπουργού, του υπουργού ψηφιακής διακυβέρνησης, μεγαλοδημοσιογράφων στην χώρα μας (φυσικά και σε άλλες χώρες με αντίστοιχους παράγοντες). Για να είναι όλοι στη «σωστή πλευρά της Ιστορίας». Η παγκοσμιοποίηση προωθεί τον Χαράρι και τις απόψεις του όσο γίνεται πιο πολύ και πιο μακριά. Τα βιβλία του κυκλοφορούν στα βιβλιοπωλεία όλων των χωρών, ασχολείται συχνά το διαδίκτυο μαζί του, λέει συχνά ότι «η τεχνητή νοημοσύνη θα εισέλθει μέσα στους ανθρώπους» και άλλα τέτοια ωραία!

Ο υβριδικός άνθρωπος (ο συνδυασμός της τεχνητής νοημοσύνης με τσιπάκια, καλώδια και ψηφιακό προγραμματισμό στον εγκέφαλο του ανθρώπου, μαζί με όλα τα βιολογικά χαρακτηριστικά του) ή Μετανθρώπου όπως λέγεται και αλλιώς, θα είναι η τελική εξέλιξη του ανθρώπου ώστε να κατακτήσει την «αυτοθέωση». Ο Χαράρι είναι ένα πιστό αντίγραφο του «ψευτοπροφήτη» της Αποκάλυψης του Ιωάννη με λίγα λόγια.

2. Κάποτε που...

- Κάποτε που η μάνα φούρνιζε το ψωμί με το προζύμι και μοσχοβολούσε το σπίτι.

- Κάποτε που είχαμε ένα μόνο τετράδιο, μια ξύλινη κασετίνα, και μια σάκα που με αυτήν τελειώναμε το σχολείο.

- Κάποτε που τα απογεύματα οι αυτές γέμιζαν με σκαμνάκια και γειτόνισες.

- Κάποτε που οι στάλες της βροχής «χτυπούσαν» στον τσίγκο και άκουγες την ωραιότερη μουσική.

- Κάποτε που τα παιδιά έψελναν τα κάλαντα και πρόσφεραν χαρά στο σπιτικό.

- Κάποτε που τα κοκόρια λαλούσαν και μας καλημέριζαν.

- Κάποτε που ο καθένας έδινε στο φτωχό, μ' ένα πιάτο φαΐ, ένα ρούχο, ένα μπουκάλι λάδι, λίγα αυγά.

- Κάποτε που μας ένοιαζε για τον διπλανό μας.

- Κάποτε που στα σπίτια ζούσαν και οι γιαγιάδες και οι παπούδες.

- Κάποτε που παίζαμε στις αλάνες.

- Κάποτε που κάναμε φίλους καρδιακούς.

- Κάποτε που κοκκινίζαμε όταν ντρεπόμασταν.

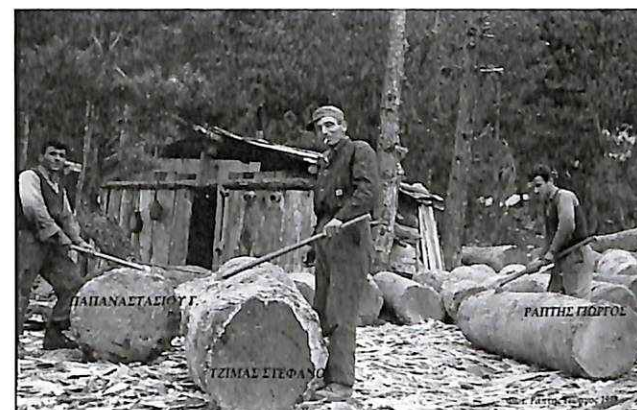
- Κάποτε που ξέραμε να λέμε και ένα συγγνώμη!

- Κάποτε που ήμασταν ... πιο άνθρωποι!

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Ιστορικό Κοινοτικού Ξενώνα Παλαιοσελλίου

του Ηλία Ανδρέου

Το ιστορικό του πολύπαθου Κοινοτικού Ξενώνα Παλαιοσελλίου παρουσιάζει ενδιαφέρον και αξίζει να καταγραφεί δεδομένου ότι αποτελεί ένα αποδεικτικό στοιχείο της κακοδαιμονίας αυτού του τόπου και αιτία ερήμωσης της άλλοτε κραταιάς Επαρχίας Κονίτσης.

Ο Ξενώνας ως έχει σήμερα αποπερασμένος κατά ογδόντα επί τοις εκατό αποτελεί δημιούργημα του τελευταίου Κοινοτικού Συμβουλίου πριν την Καποδιστριακή συνένωση και συγκρότηση των δύο Δήμων Κονίτσης και Μαστοροχωρίων. Πρόεδρος στο Παλαιοσέλλι ήταν ο Γιώργος Τζίμας.

Μετείχα σε αυτό μαζί με τον αείμνηστο Γεώργιο Γρέντζιο, τον Νίκο Αναγνώστου, τον Γεώργιο Πίσπα και στην αντιπολίτευση τον αείμνηστο Ελευθέριο Μιχάτα και την αείμνηστη Δέσποινα Σιμούλη. Νομάρχης ήταν ο Νίκος Ζαρμ-

παλάς με τον οποίο με συνέδεε στενή φιλία ανήκοντες και οι δύο στο ιστορικό ΠΑΣΟΚ. Η φιλία αυτή απέδωσε καρπούς για το Παλαιοσέλλι αλλά εδώ, ομολογώ ότι ο Πρόεδρος Γιώργος Τζίμας δεν υστερούσε καθόλου μα καθόλου στην ανάληψη πρωτοβουλιών και ήταν μπροστάρης και τολμηρός σαν τον αείμνη-

στο πατέρα του Στέφανο ο οποίος, υλοτόμος στο επάγγελμα, έκανε την αποκοτιά να υλοτομήσει στον Κλέφτη ο οποίος ήταν κατάσπαρτος από νάρκες του Εμφυλίου Πολέμου. Ως γνωστόν από τον Κλέφτη με ορειβατικό πυροβολικό ήλεγχε την πρόσβαση προς τα χωριά του Γράμμου. Η συμπαραστάση του Νομάρχη Νίκου Ζαρμπαλά ήταν αμέριστη στην ένταξη ανακατασκευής της στέγης του Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής στο LEADER II και χάρις σ' αυτήν διεσώθηκαν οι πολύτιμες αγιογραφίες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο τότε Δ/ντής του Ε.Ο.Τ. Γεώργιος Γιώτης (ελπίζω να μην λανθάνω ως προς το επίθετό) καθώς και ο Υποδιευθυντής Γεώργιος Κονταξής υπήρξαν ένθερμοι υποστηρικτές της δημιουργίας του πρώτου ορειβατικού καταφυγίου του Σμόλικα. Γιώργο θυμήσου το προεκλογικό σύνθημα

του συνδυασμού μας «Εμπρός να ανοίξουμε τους ορίζοντες του Παλαιοσελλίου στον έξω κόσμο».

Είχαμε όραμα το οποίο δυστυχώς δεν ευδοκίμησε και έσβησε στην στενή θεώρηση διαχείρισης της ανάπτυξης πρώτον του Καποδιστριακού Δήμου και του εν συνεχεία Καλλικρατικού Δήμου από πέντε εν συνόλω Δημάρχους.

Για είκοσι τρία χρόνια ένοικοι του Ξενώνα είναι νυχτερίδες και κουκουβάγιες. Αν δεν λανθάνω πριν τρία ή τέσσερα χρόνια μετά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας των Αγίων Θεοφανείων στο «Στέκι του Μητρώου» είμασταν υπερ-αρκετά άτομα. Το έφερε η κουβέντα για την τύχη και το μέλλον του Ξενώνα. Εν τάχει συνέταξα επιστολή προς τον Περιφερειάρχη κ. Αλέξανδρο Καχριμάνη με αίτημα την χρηματοδότηση για την εν τέλει αποπεράτωσή του. Η επιστολή συνοδεύτηκε από τριάντα δύο υπογραφές συγχωριανών μας.

Ο Αξιότιμος Περιφερειάρχης, αγαπητός σε όλους μας Αλέξανδρος Καχριμάνης ανταποκρίθηκε πάραυτα στην έκκληση των Παλαιοσελλίων χρηματοδοτώντας τον Δήμο Κόνιτσας με το ποσό των 150 χιλ. ευρώ.

Να όμως που δεν μας έφταναν τα είκοσι χρόνια αδιαφορίας, καθυστέρησης και ανεξήγητης απραξίας του Δήμου Κόνιτσας από το τίποτα και «εκ του μη όντος» άνοιξε ένας νέος κύκλος γραφειοκρατικής αδράνειας του Δήμου. Η πίστωση ως μη χρησιμοποιηθείσα επένδυση στρεφει στον προϋπολογισμό της Περιφέρειας για να δοθούν εκ νέου με αίτημα του Περιφερειάρχη όπως ο Ξενώνας

δημοπρατηθεί από την Περιφέρεια μετά από πολλές παραστάσεις του Προέδρου Παλαιοσελλίου Ηλία Πίσπα.

Την δεκαετία του 1970 οι αιμοσταγείς Ερυθροί Χμέρ της Καμπότζης για να καταλάβουν την πρωτεύουσα Πνομ-Πενχ δεν έκαναν επίθεση κατά μέτωπο, απλώς της στέρησαν την τροφοδοσία από την περιφέρεια και η πρωτεύουσα ως ήταν φυσικό παραδόθηκε και ακολουθήσε λουτρό αίματος. Έτσι και η Κόνιτσα χάνοντας ένα-ένα τα χωριά της θα παραδοθεί στην παρακμή. Ο περιπατητικός ορεινός τουρισμός συντηρεί μια ανεπαίσθητη ελπίδα, μια φλογίτσα αισιοδοξίας. Οι κάτοικοι των πόλεων και ειδικότερα οι νέοι «μπουκτισμένοι» από την ασφάλτο, το τσιμέντο, το γυαλί και το ατσάλι προσπαθούν να επανεύρουν τον «υπαρξιακό προσορισμό» τους έστω με μια ολιγοήμερη ανάπαυση στη Φύση. Ας τους προσφέρουμε αυτή τη ζωογόνο δράση στα βουνά μας.

Το άρωμα των αγριολούλουδων, η οπτική επαφή με αυτά, το θρόισμα του αέρα ανάμεσα στις πευκοβελόνες, το κέλυσμα του νερού στα ρυάκια το τιπίσισμα των πουλιών το ξαφνικό πήδημα του ζαρκαδιού θα είναι γι' αυτούς το ξανακέρδισμα του απωλεσθέντος Παραδείσου.

Ευχή όλων μας είναι όπως ο ανάδοχος εργολήπτης παραδώσει το έργο στην προθεσμία που θα του δοθεί. Επίσης ευχή είναι όπως ενοικιασθεί από επιχειρηματία ο οποίος θα φέρνει οργανωμένα ορειβάτες και περιπατητές. Η Κοιλάδα Αώου με Τύμφη και Σμόλικα καρδιά της Βόρειας Πίνδου έχει προοπτικές.

Ημέρα της Ζωοδόχου Πηγής

Με τη συμμετοχή αρκετού κόσμου γιορτάστηκε η ημέρα της Ζωοδόχου Πηγής στο ιστορικό Μοναστήρι Ζέρμας. Ο πρόεδρος Γιάννης Παπαδημητρίου μετά το καλωσόρισμα και τις προσφωνήσεις στους καλεσμένους απύθυνε τα εξής:

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση σας καλωσορίζω στο ιστορικό μοναστήρι μας, μέρα γιορτής της Πηγής της Ζωής, της Παναγίας που με πρωτοβουλία μας πανηγυρίζει μετά από πολλά χρόνια σιγής!

Το μοναστήρι της Παναγίας με τους τρεις τρούλους μετά την πρόσφατη στερέωση – αναστήλωση παίρνει τη μορφή του συμβόλου για το χωριό των Μαστοροχωριών και το Δήμο Κόνιτσας

Υπο την σκέπη της Παναγίας της Ζερματινής στα δύσκολα χρόνια της Οθωμανικής κυριαρχίας επιτεύχθηκε η ένωση των Παλαιοχωριών της ΖΕΡΜΑΣ γύρω στα 1750 και εξελίχθηκαν μαζί με το μοναστήρι σε αυτόνομη κοινότητα το 1915.

Το Άγιο Μοναστήρι μας αυτή την εποχή και μέχρι την απελευθέρωση έγινε κέντρο, όχι μόνο της θρησκευτικής ζωής και δράσης αλλά από ένα σημείο και μετά η ζωή του χωριού μας ταυτίστηκε με την τύχη του μοναστηριού και την ιστορία του.

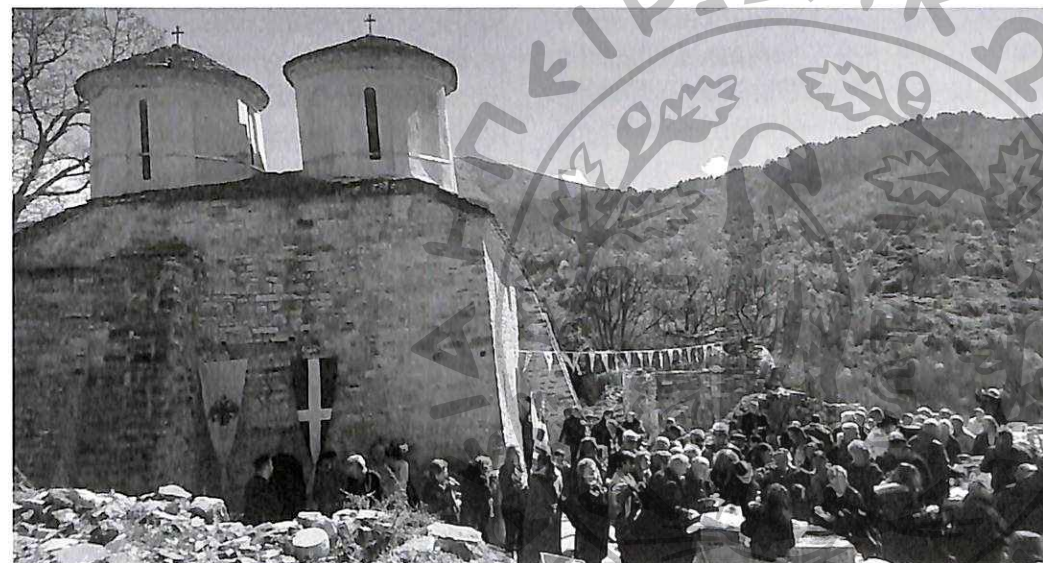
Το Μοναστήρι τα δύσκολα εκείνα χρόνια ήταν μπροστά σε όλες τις προκλήσεις που αντιμετώπιζε η περιοχή μας.

Ποιός μπορεί να αρνηθεί την συνεισφορά του στα απελευθερωτικά κινήματα της περιοχής ;;;

Η Λαϊκή Μούσα το αποτύπωσε με καθαρότητα : “τι να σας στείλουμε παιδιά αυτού στις ράχες που’στε;Θέλουμε γλυκό κρασί απ’τα Άγιο Μοναστήρι να πλύνουμε τα λαβώματα που’μαστε λαβωμένοι.....”

Ποιός μπορεί να αγνοήσει το κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο για την στήριξη του κάθε πονεμένου ;;;

Τούτο το Κονιτσιώτικο Μοναστήρι υπήρξε κέντρο της επαναστατικής δράσης

των απροσκύνητων. Ο τελευταίος ηγούμενός του Διονύσιος Παπαδάτος ο Κουτζουμονσιανός οργάνωσε Λόχο επαναστατών στα 1913.

Τούτος ο τόπος στα ριζά του Γράμμου δεν διαθέτει τίποτε άλλο πολυτιμότερο να επιδείξει στους προσκύνητές του, παρά το παραδοσιακό του χρώμα που ξυπνά ιστορικές μνήμες και συλλογικούς αγώνες, ήθη και έθιμα χριστιανικά που συγκινούν και μαγεύουν.

Αυτός είναι ο απώτερος στόχος μας. Θεωρούμε καθήκον μας να διατηρήσουμε αυτή τη μνήμη και να αποτρέψουμε τη λήθη.

Δεν μπορεί η δική μας γεννιά να αγνοήσει την πολιτιστική κληρονομιά, τις παραδόσεις και την ιστορία μας που στην περίπτωση μας, έχουμε μία ιστορία που αγγίζει τα πεντακόσια (500) χρόνια και πλέον.

Πράγματι όμως πιο δροσερός και πιο καλός είναι σήμερα ο ανοιξιάτικος αέρας στο ιερό μνημείο μας, γιατί αποπνέει μια υπερκόσμια ευωδία, ευωδία που κατέρχεται και παραπέμπει κοντά στα άλλα τα πολλά και τα μεγάλα, στην υποχρέωσή μας να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές το Μοναστήρι μας όπως του αρμόζει πλήρως ανακαινισμένο.

Η οργάνωση των πανηγυριών στο χώρο του δεν είναι για εμάς μόνο μία θρησκευτική εκδήλωση. Δεν τιμάμε μόνο την ΠΑΝΑΓΙΑ και τους προπατορές μας.

Μιλούμε για γεγονότα που περικλείουν ένα μεγάλο μήνυμα. Μήνυμα ΕΝΟΤΗΤΑΣ και ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ.

Οι παλαιότεροι διηγούνται ότι όταν γιόρταζαν οι παππούδες και οι πατεράδες μας την Ανάσταση και την Λαμπροβδομάδα, η Μεγάλη Εβδομάδα και η Σαρακοστή που προηγούνταν, περιελάμβανε Νηστεία, σαρανταλείτουργα, λιτανίες στο Μοναστήρι. Την πασχαλιά και την Λαμπροβδομάδα έρχονταν από βραδύς προσκυνητές από τα γύρω χωριά που καθένα τους είχε το δικό του κελί και γινόταν παρακλήσεις και αγρυπνίες. Μετά τη Θεία Λειτουργία οι Μοναχοί μοίραζαν φαγώσιμα από τα τάματα που έκαναν οι πιστοί κρυφά, συνήθιζαν και έταζαν λάδια, κεριά, λαμπάδες, αρνιά και κατσίκια. Σε δύσκολες καταστάσεις, όπως αρρώστιες και επιδημίες, έζωναν με σχοινί το Ναό και κερί για την αποτροπή του κακού. Έτσι εξηγείται πως σχολιαρόπαιδα από την Δροσπηγή, διατηρώντας παλαιά συνήθεια, έφερναν ταμένες λαμπάδες και κεριά μέχρι πρόσφατα στο Μοναστήρι της Ζέρμας την Λαμπροβδομάδα.

Θέλουμε λοιπόν με τα πανηγύρια να

δέσουμε τα παλαιά με τα σύγχρονα δεδομένα.

Επιθυμία είναι να γίνει το Μοναστήρι της Ζέρμας πολιτιστική γέφυρα για το μαρτυρικό τόπο μας όπως εκείνα τα παλαιά χρόνια κέντρο συναδέλφωσης και συσπείρωσης όλων των Μαστοροχωριών.

Ένα θρησκευτικό πολιτιστικό κέντρο στη βόρεια πλευρά του Δήμου Κόνιτσας, που θα δέσει την ντόπια αυθεντική παράδοση με τα έθιμα των προγόνων μας.

Αυτός είναι ο λόγος που σιγά – σιγά το αγγαλιάζουν όλοι.

Το αγκαλίζετε εσείς με την παρουσία σας εδώ σήμερα.

Σας ευχαριστώ που είστε εδώ σήμερα, που κοπιάσατε να φτάσετε μέχρι ΕΔΩ.

Σας ευχαριστώ από καρδιάς για την παρουσία σας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον εφημέριο της ενορίας π.Κωνσταντίνο Ταμπάκη ο οποίος έρχεται αρωγός σε κάθε μας εκδήλωση και ειδικά σήμερα που μας έφερε προσκυνητές και προσκυνήτριες από τα Ιωάννινα.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους εκπροσώπους της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας.

Τελειώνοντας θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι είμαστε στην Αρχή ακόμη και υπολείπονται πολλά να γίνουν.

Κύριο μέλημά μας είναι :

- η κατασκευή των ξυλόγλυπτων εικονοστασιών - τέμπλου με την έγκριση της αρχαιολογίας
- η εκπόνηση μελέτης για την αποτύπωση και ανάδειξη των κελιών
- η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου
- η επιστροφή των Λιθαναγλύφων, τα

οποία φυλάσσονται στο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

• και, γιατί όχι, εγκατάσταση μοναχικής αδελφότητας

Ευχαριστώ όλους όσοι συνέβαλαν με τις εργασίες τους, τις προσφορές τους και τα τάματά τους για να πραγματοποιηθεί το σημερινό πανηγύρι.

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω δημόσια τόσο την Περιφέρεια Ηπείρου, όσο και το Δήμο Κόνιτσας για την άμεση ανταπόκριση στο αίτημά μου για τον καθαρισμό των αυλακιών από την εθνική οδό έως το χωριό εντός του οικισμού και έως το συνοικισμό των Τζιμαίων.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ
ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Θερμές ευχαριστίες

Απευθύνονται στον αγαπητό Φίλο μου και Πρόεδρο της Πλαγιάς (Ζέρμας) Ιωάννη Παπαδημητρίου. Σας γνωρίζω ότι από τον Νοέμβριο του 2022 χάρις στον Αξιότιμο Περιφερειάρχη Ηπείρου κ. Αλέξανδρο Κακριμάνη συντάσσεται μελέτη για την ολιστική και οριστική αποκατάσταση του Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής Παλαιοσελλίου. Ο επικεφαλής των μελετών αρχιτέκτονας Τιμολέων Κοϊμτζόγλου θεώρησε καλόν να επισκεφθεί έναν τοπικό Ι. Ναό που να έχει αντιρρίδες.

Η πρότασή μου ήταν ο Ι. Ν. της Παναγίας στο μοναστήρι της Πλαγιάς.

Ο εν λόγω μελετητής επιθεώρησε εξωτερικά τον Ι. Ναό γιατί αντιρρίδες τέσσερις έως πέντε προβλέπονται και για τον Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής αλλά γενικά το οικοδόμημα του κέντρισε το ενδιαφέρον για το εσωτερικό του.

Έτσι, ανεβήκαμε στο χωριό και αγαθή τύχη συναντήσαμε τον αγαπητό Ιωάννη ο οποίος μετά χαράς δέχθηκε, έχοντας το κλειδί, να μας ξεναγήσει στο εσωτερικό.

Αγαπητοί μου Φίλοι το Μοναστήρι της Πλαγιάς είναι ένα από τα πλέον αξιόλογα Βυζαντινά Μνημεία του τόπου μας, ανώτερο και από την Μονή Μολυβδοσκεπάστου. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων έχει κάνει και εδώ πολύ καλή αναστηλωτική επέμβαση βοηθώντας του Α. Κακριμάνη, αξίζει κανείς να γνωρίσει αυτό το θρησκευτικό μνημείο.

Αγαπητέ Ιωάννη

Και πάλι σου εκφράζω τις θερμές ευχαριστίες τις δικές μου και του Τιμολέοντα για την λεπτομερή ξενάγηση. Ευχές να είσαι πάντα γερός και δυνατός όπως ήσουν ποδοσφαιριστής στην «Πίνδο» για να προσφέρεις στο αγαπημένο σου χωριό τις πολυτίμες υπηρεσίες σου. Άνθρωποι σαν και εσένα συντηρούν στην κόβωλη, εκείνα τα κάρβουνα από τα οποία μπορεί να λάμψει στην έρημη επαρχία μας μια ελπιδοφόρα φλόγα.

Με Εκτίμηση
Ηλίας Ανδρέου

“Ουδείς πιο αχάριστος από τον ευεργετηθέντα”

(Αρχ. ρητό)

“Η μεγαλύτερη αμαρτία είναι η αχαριστία”

(Αρχιεπ. Σπυρίδων Βλάχος)

Προς υποψηφίους Δημάρχους κ Δημοτικούς Συμβούλους

του **Ηλία Ανδρέου**

Εδώ και πολλά χρόνια η σκέψη όλων μας κυριαρχείται από το αγωνιώδες ερώτημα: Ποια θα είναι η πορεία της Κόνιτσας καθώς και των χωριών της στο μέλλον και μάλιστα στο εγγύς.

Το ερώτημα προφανώς αφορά την πληθυσμιακή της πορεία καθώς και εκείνη της οικονομίας που είναι σύντομός της.

Τόσο η αισιοδοξία όσο και η απαισιοδοξία συνυπάρχουν σε μια συνεχή εναλλαγή.

Στο ερώτημα αυτό η απάντηση προέρχεται εκ του ασφαλούς από την πορεία ενός σημερινού εφήβου προς την ενηλικίωσή του. Σήμερα ως γνωστόν το σύνολο των μαθημάτων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης συνεχίζει και την μαθητεία του στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση Γυμνάσιο-Λύκειο (Γενικό ή Επαγγελματικό).

Σαν έλθει η ώρα του Λυκείου πολλοί μαθητές για την ενίσχυση των μαθητικών ικανοτήτων τους το απόγευμα θα βρεθούν σε αίθουσες φροντιστηρίων όπου διδάσκονται μαθήματα της κατεύθυνσης που θα επιλέξουν για την εισόδό τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τούτο σημαίνει ότι το οικογενειακό εισόδημα το οποίο εν πολλοίς δεν είναι ανηρό θα υποστεί μια αφαίμαξη και η οικογένεια ως εκ τούτου θα στερηθεί

κάποιων αγαθών, παρακαλώ πρώτης ανάγκης. Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. θα σημαίνει έτι περαιτέρω συρρίκνωση του οικογενειακού εισοδήματος. Τυχόν δύο αδελφια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οδηγεί την οικογένεια στον εφιάλτη να βλέπει το εναπομένον εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας.

Κάποτε έρχεται η ώρα απόκτησης του πολυπόθητου πτυχίου. Οι χαρές και τα συγχαρητήρια γρήγορα θα αντικατασταθούν από την περίσκεψη και την αγωνία εύρεσης εργασίας εφόσον συμβαίνει πολλά πτυχία να μην έχουν αντίκρισμα και τα ευγενή επαγγέλματα του χθες (μηχανικοί-δικηγόροι κ.λπ.) σήμερα να είναι κορεσμένα.

Το αποτέλεσμα είναι πως ο μόλις φέρελπις πτυχούχος του χθες αύριο να ξεβιτεύεται και το χειρότερο να μένει στην προστασία της πατρικής στέγης ετεροαποσχολούμενος για να κερδίσει όχι οικογενειακό εισόδημα αλλά τα προσωπικά του καθημερινά έξοδα για τον καφέ, τα τσιγάρα, που να μην υπήρχαν, το κινητό και το ποτό της βραδυνης εξόδου.

Αυτή είναι η μελλοντική πορεία ενός σημερινού Κονιτσιώτη εφήβου ο οποίος στην πορεία αυτή ακουσίως επηρεάζει το σύνολο της Κονιτσιώτικης Κοινωνίας

προς την παρακμή, εφόσον δεν του δίνονται ευκαιρίες να αναπτύξει στην πράξη το γνωσιακό του υπόβαθρο.

Έρχονται οσονούπω οι Αυτοδιοικητικές εκλογές του Οκτωβρίου. Οι επίδοξοι μνηστήρες του Δημαρχιακού Θώκου ανάλογα με την σημερινή αυτοδιοικητική ιδιότητα ήτοι συμπολίτευση ή αντιπολίτευση ή νέα υποψηφιότητα θα εμφανισθούν ενώπιόν μας, η μεν συμπολίτευση να προβάλλει το έργο της, οι δε λοιποί να μας υποσχεθούν. Και η μεν προβολή έργου θα είναι παράθεση αριθμών και πολλών έργων οι δε υποσχέσεις θα αφορούν δικαιότερη κατανομή των πιστώσεων και ίσως περισσότερα έργα, δηλαδή μικρο-υποδομές. Κύριοι το είπαμε και παλαιόθεν, οι μεν αριθμοί είναι σε ακμή η δε Κόνιτσα σε παρακμή.

Οι γονείς μας με την εργατικότητα που τους διέκρινε και τις αρετές που τους συνόδευαν ήταν οι σκαπανείς μιας Κόνιτσας η οποία οικονομικά ήταν σε ισορροπία με τους οικονομικούς δείκτες της εποχής και εύρωστη πνευματικά και πληθυσμιακά.

Σήμερα η γενικευμένη ευμάρεια είναι παρούσα και στην Κόνιτσα πλην όμως αυτό δεν αρκεί.

Η Κόνιτσα αδυνατεί να ακολουθήσει για αντικειμενικούς λόγους τον βηματισμό και τις εξελίξεις της τεχνολογίας, της επιστήμης, των νέων αντιλήψεων της αυτοδιοίκησης-αυτοδιαχείρισης της σύγχρονης αντίληψης εξέλιξης των κοινωνιών.

Αγαπητέ Αναγνώστη: Για πολλοστή φορά το έχουμε επισημάνει και εσύ το ζεις και το έχεις κατανοήσει πως αν στη

επόμενη τετραετία η νέα Δημοτική Αρχή επιμένει στην πεπατημένη της «Διαχείρισης Πολυκατοικίας» και δεν επιδοθεί στην δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω του ιδιωτικού κεφαλαίου η πορεία της Κόνιτσας προς την παρακμή όχι μόνον είναι δεδομένη αλλά και έχει κλειδώσει.

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ: Στις 20 Μαΐου ημέρα Σάββατο και πρωί στις 07.00 π.μ. μπαίναμε στο Παλαιοσέλλι για τέλεση Θείας Λειτουργίας και άσκηση του εκλογικού δικαιώματος. Ένα ζαρκάδι μόλις είχε ξεδιψάσει και ήσυχο ανηφόριζε.

Σε αυτό το πλάσμα και δεν ομιλώ για ζώο έχει συγκεντρωθεί όλη η αθωότητα της φύσης. Όταν αντικρίζω ζαρκάδι θέτω το ερώτημα. Υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που στρέφουν την κίνη του όπλου εναντίον του;

Η απάντηση των λαθροκυνηγών είναι ότι έχει αυξηθεί ο πληθυσμός τους.

Αντικρούω το επιχείρημα. Ζούμε στον 21ο αιώνα και όχι στην εποχή των σπηλαίων και του τροφосуλλέκτη ανθρώπου.

Το ζαρκάδι είναι κόσμημα των βουνών μας όπως το αγριόγιδο ο λαγός η πέρδικα κ.λπ.

Ανήκουν στους φυσιολάτρες και όχι στους τυφεκιοφόρους.

Καλώ την Δ/ση του Πάρκου Βόρειας Πίνδου να προβεί σε εκτεταμένη εκστρατεία διαφύλαξης της πανίδος των βουνών μας. Και σεις τυφεκιοφόροι υπάρχουν και τα κρεοπωλεία. Έλεος.

Φονεύοντας το αθώο ζαρκάδι φονεύουμε την δική μας αθωότητα.

• ΤΑΞΙΔΙ ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑ

Με στόχο την προβολή της Κόνιτσας, που προσφέρει στους ταξιδιώτες μοναδικές εμπειρίες όλες τις εποχές του χρόνου, ο Δήμος μας στο πλαίσιο της συνεργασίας του με την εταιρεία CK Strategies, διοργάνωσε ένα ξεχωριστό ταξίδι εξοικείωσης (fam trip) για Έλληνες και Κυπρίους δημοσιογράφους.

Στρατηγικοί εταίροι του Δήμου μας σε αυτό το ταξίδι ήταν η μεγαλύτερη αεροπορική εταιρεία της Κύπρου Cyprus Airways, υψηλόβαθμο στέλεχος της οποίας συνόδεψε την αποστολή, τα γνωστά πρακτορεία ταξιδιών Mazi Travel, Zorpidis Travel και φυσικά με την υποστήριξη του Γραφείου ΕΟΤ της Κύπρου.

Για δυο ημέρες οι δεκαοκτώ (18) δημοσιογράφοι προσκεκλημένοι του Δήμου Κόνιτσας είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά τις φυσικές ομορφιές του Δήμου μας, την πληθώρα υπαίθριων δραστηριοτήτων που προσφέρει η περιοχή μας, τα θρησκευτικά μνημεία, την ιστορία της και την εξαιρετική γαστρονομία.

Την αποστολή υποδέχτηκαν στην γέφυρα του Αώου ο Δήμαρχος Κόνιτσας Εξάρχου Νικόλαος, οι Αντιδήμαρχοι Τσαλιμάνης Νικόλαος, Χήρας Δημήτριος, καθώς και ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος Λαζογιάννης Αριστείδης.

Οι φιλοξενούμενοι επισκέφθηκαν την Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστης, όπου ξεναγήθηκαν από τους μοναχούς της Μονής και την Κοινότητα Μολυβδοσκεπά-

στης, όπου ξεναγήθηκαν από τον πανοσιολογιότατο Αρχιμανδρίτη Κατραμάδο Σπυρίδωνα, γραμματέα του Συνοδικού Γραφείου των Προσκυνηματικών περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδας.

Η επόμενη ημέρα ήταν αφιερωμένη στις υπαίθριες δραστηριότητες και κάτω από την γέφυρα του Αώου αρκετοί δημοσιογράφοι δοκίμασαν τις ικανότητες τους στο ράφτιγκ, στο καγιάκ αλλά και στο ποδήλατο βουνού.

Κατόπιν επισκέφθηκαν τη φάρμα Ιπποφαές του Φίλιππου Μπάρμπα και ένα από τα πιο γνωστά και πανέμορφα Μαστοροχώρια μας, την Καστάνιανη. Ακολούθησε ξενάγηση στα πανέμορφα αρχοντικά της Άνω Κόνιτσας, στην οικία του Αγίου Παισίου και μια σύντομη βόλτα στην πόλη.

Ο Δήμος Κόνιτσας συνεχίζει το πρόγραμμα ανάπτυξης του τουρισμού και προβολής της περιοχής μας που ξεκίνησε πέρυσι και τα αποτελέσματα δικαιώνουν τη Δημοτική Αρχή για τις επιλογές της, μια που η αύξηση της τουριστικής κίνησης είναι ραγδαία.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, σε ζωντανή μετάδοση προβλήθηκαν εικόνες της περιοχής μας μέσα από τις εκπομπές υψηλής ακροαματικότητας «Στούντιο με Θέα» του ANTI, "Σάββατοκύριακο με τον Μάνεση" του ALPHA, ενώ ο Δήμαρχος και ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος μίλησαν ζωντανά σε εκπομπές για τα Κυπριακά κανάλια PIK, ALPHA Κύπρου, ΣΙΓΜΑ και άλλα.

Θερμές ευχαριστίες στα Ξενοδοχεία Rodovoli Hotel, Grand Hotel, Konitsa Mountain Hotel και Villa Rustica για τη δωρεάν φιλοξενία της αποστολής, στον Χρήστο Μουρεχίδη ιδιοκτήτη του Dentro outdoor Travel για τη διευκόλυνση κάποιων μετακινήσεων καθώς και στην ξεναγό

Μήτση Ιωάννα.

Επίσης, θερμές ευχαριστίες στον Σταύρο Γουσόπουλο ιδιοκτήτη του εστιατορίου «Μύλος» για την προσφορά του υπέροχου δείπνου, στον Ευθύμη Δούκα και τη σύζυγό του Σύνθια για την προετοιμασία του γεύματος στην Καστανέα, στους κυρίους Χατζνεφραιμίδη Ανδρέα και Κίτσιο Νικόλαο για την γευσιγνωσία Οίνου και Τσίπουρου που οργάνωσαν και την προσφορά προϊόντων τους.

Στους Χρήστο και Κυριάκο Κίτσιο, Αλέξανδρο Εξάρχου και Νικόλαο Μπέτση για την υπέροχη μουσική βραδιά.

Ευχαριστίες, επίσης, στον Πανοσιολογιότατο Αρχιμανδρίτη Κατραμάδο Σπυρίδωνα για την οργάνωση του δείπνου και της υπέροχης γιορτής συνοδείας ζωντανής παραδοσιακής μουσικής με τη βοήθεια των μελών του Συλλόγου Μολυβδοσκεπάστης.

Τις εταιρείες Mountain Vain του Αλέξανδρου Νικολόπουλου και Trekking Hellas για τον εξοπλισμό που παραχώρησαν, καθώς και για την ενημέρωση των δημοσιογράφων.

Στους δημοσιογράφους προσφέρθηκαν δώρα προσφορά των ντόπιων επαγγελματιών Νικολάου Θωμά, Νάτση Αναστασίας, Αφών Χατζνεφραιμίδη, καθώς και προϊόντα του Αγροκτήματος Παπαγεωργίου.

• Το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας, στις 11 & 12 Μαΐου 2023 πραγματοποίησε την 63η διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενους του. Τα προϊόντα που διανεμήθηκαν συγκεντρώθηκαν με τις ευγενικές χορηγίες των εταιρειών:

“ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΝ ΑΕ”

“ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ”

“ ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ & ΑΡΩΓΗΣ

• Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε ο 5ος αγώνας ορεινού τρεξίματος 21km – 10 km και Vertical 5km με την επωνυμία «5ος Grammos Mountain Run» την Κυριακή 04 Ιουνίου 2023 στο Πληκάτι Δήμου Κόνιτσας, ένα από τα ομορφότερα χωριά της περιοχής μας. Πλήθος συμμετοχών σε όλες τις κατηγορίες απόλαυσαν την πρόκληση του αγώνα σε ένα μαγευτικό τοπίο, ενώ πάρα πολλοί ξένοι επισκέπτες, αλλά και συνδημότες μας παρακολούθησαν τη διοργάνωση.

Χαιρετισμό απύθυνε ο Δήμαρχος Κόνιτσας Νικόλαος Εξάρχου, ο οποίος συνεχάρη τα μέλη του Μορφωτικού Συλλόγου Πληκατίου "ο Γράμμος" για την πρωτοβουλία, την άρτια διοργάνωση και την εθελοντική τους προσφορά για την επιτυχία του αγώνα.

Να σημειωθεί ότι ο αγώνας διοργανώνεται από τα μέλη του Μορφωτικού Συλλόγου Πληκατίου και φέτος ο Δήμος Κόνιτσας ήταν για πρώτη φορά συνδιοργανωτής. Πλέον ο αγώνας εντάσσεται στις εκδηλώσεις του Κόνιτσα Άθλον (www.konitsathlon.gr).

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και απύθυναν χαιρετισμό ο Περιφερειάρχης Ηπείρου Αλέξανδρος Κακριμάνης και η Βουλευτής Μαρία Κεφάλα. Παρόντες ήταν, επίσης, οι Αντιδήμαρχοι Νικόλαος Τσαλιαμάνης, Δημήτριος Χήρας, Αριστείδης Λαζογιάννης, ο πρώην Δήμαρχος Ανδρέας Παπασπύρου και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Κατερίνα Δημάρατου και Δημήτρης Σδούκος.

Στο τέλος της εκδήλωσης, ο Σύλλογος δώρισε στον Δήμαρχο τιμητική πλακέτα

για την αρωγή του Δήμου στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλους για την εξαιρετική διοργάνωση.

Τα αποτελέσματα του αγώνα εδώ:

<https://races.chronolog.gr/resultsv3.aspx?ev=84522899ce86dc652elle551282ca714&pp=5a76&c=0&fbclid=IwAR0qSR-KZOGn3kbNZjeN9IEDBExtKxljrMYvTdt8SB5-OlzLZHns9EdEOc>

• Φεστιβάλ Παιδικών Χορωδιών

Στις 18/6/23 το βράδυ πραγματοποιήθηκε εκδήλωση με τη συμμετοχή Χορωδιών στο αμφιθέατρο της Παιδ. Ακαδημίας Ιωαννίνων.

Τη διοργάνωση είχε ο Δήμος και συμμετείχαν οι παιδικές χορωδίες: Δημ. Ωδείου Ιωαννίνων. Δ/ση: Κωνσταντίνα Μήλια, πιάνο Πηνελόπη Λιαροστάθη, κρουστά Χρ. Χιουρέας.

Του Δήμου Κόνιτσας. Δ/ση Γιάννης Γαλιτής, πιάνο Αγγελίκα Παπανικολάου.

Του Blagoevgrad (Βουλγαρία). Δ/ση: Hristo Kroteva, πιάνο Nikolina Kroteva. Της Πρέβεζας «Αρμονία» Δ/ση: Ανέλια Στεφάνοβα. Όλες οι Χορωδίες απέδωσαν εξαίρετα και αυτό φάνηκε από τα παρατεταμένα χειροκροτήματα του ακροατηρίου της αίθουσας που ήταν κατάμεστη.

Παρόντες ήταν και ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ν. Εξάρχου και ο Αντιδήμαρχος Άρης Λαζογιάννης.

Η Κόνιτσα αντιπροσωπεύτηκε επάξια και δείχνει ότι ο Μαέστρος Γαλιτής κάνει καλή δουλειά. Νομίζουμε ότι εκτός από την υποστήριξη του Δήμου, που είναι δεδομένη, χρειάζεται και από τους κατοίκους, που πρέπει να στείλουν περισσότερα παιδιά να πλαισιώσουν τη Χορωδία.

Σ. Τ.

• Τη Δευτέρα 19/6/23 η Μικτή Χορωδία Δήμου Κόνιτσας εμφανίστηκε στο 2ο Χορωδιακό Φεστιβάλ το οποίο διοργανώθηκε από την Περιφέρεια Ηπείρου και Δήμους της Π.Ε. Ιωαννίνων, συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Κόνιτσας, σε συνεργασία με την Μητρόπολη, το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννίνων, το Μουσικό Σχολείο και το Ωδείο.

Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στο υπαίθριο χώρο του Βυζαντινού Μουσείου στο Ιεσ Καλέ (Κάστρο).

Η χορωδία μας παρουσίασε ένα εντυπωσιακό πρόγραμμα και δέχτηκε το θερμό χειροκρότημα.

• Στα πλαίσια του 7ου Μουσικού Φεστιβάλ, οι μικροί μαθητές της Μουσικής Σχολής του Δήμου στις 20/6 πραγματοποίησαν Συνναυλία των μικρών μαθητών και στις 21 ρεσιτάλ πιάνου και κιθάρας μαθητών Μέσης και Ανώτερης σχολής.

Στις 22 η Μικτή Χορωδία του Δήμου έκλεισε τις εκδηλώσεις με ένα εξαιρετικό πρόγραμμα τραγουδιών Ελλήνων ποιητών και μουσικοσυνθετών.

Συμμετείχαν: ο Νίκος Παππός με μπουζούκι και ο Αλέξης Τσιώνης με κιθάρα.

Ας ελπίσουμε ότι οι χορωδίες μικρών και μεγάλων να ενισχυθούν με περισσότερα μέλη για το καλό του τόπου, γιατί η συμμετοχή τους στα διάφορα Φεστιβάλ δείχνει προς τα έξω ότι και η Κόνιτσα δεν υστερεί στα πολιτιστικά δρώμενα.

Και μια παρατήρηση. Καλό θα είναι, οι συμπολίτες μας να γεμίζουν την αίθουσα κατά τις εκδηλώσεις. Θα ωφεληθούν πιο πολύ από το να βλέπουν ένα σίριαλ στην τηλεόραση!...

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ:

• Η Πρωτομαγιά είναι μεγάλη μέρα της εργατιάς που καθιερώθηκε το 1889 από το Σοσιαλιστικό Συνέδριο του Παρισιού ως ανάμνηση της μεγάλης εργατικής απεργίας την πρώτη Μαΐου 1886 στο Σικάγο των Η.Π.Α. με το σύνθημα: «8 ώρες δουλειά, 8 ύπνο και 8 ψυχαγωγία, ανάπαυση και μόρφωση». Υπήρξαν αρκετοί νεκροί και τραυματίες.

Στις πόλεις από τότε πραγματοποιούνται διάφορες εκδηλώσεις. Παράλληλα η Πρωτομαγιά είναι και γιορτή των λουλουδιών και πολύς κόσμος «πιάνει το Μάν» στην εξοχή με τραγούδια και χορούς. Και στη φετινή επέτειο η περιοχή μας είχε την τιμητική της. Αρκετοί ήταν οι επισκέπτες που μας προτίμησαν και όπως πάντα, τον περισσότερο κόσμο δέχονται ο Βοϊδομάτης και το Μπουραζάνι.

• Με ηρεμία πραγματοποιήθηκαν οι εκλογές στις 21 Μαΐου στην επαρχία μας, χωρίς τη μεγάλη προσέλευση από τα κέντρα, όπως συνέβαινε παλιότερα (τα αποτελέσματα σε άλλη σελίδα).

• Πολύ βροχερός ήταν ο φετινός Μάης, αφού σχεδόν κάθε μέρα, κυρίως τα απογεύματα, δεν σταμάτησαν οι βροχές.

• Στις 5/6 γιορτή του Αγίου Πνεύματος πολλοί ήταν οι επισκέπτες που επωφελήθηκαν το τριήμερο για να εκδράμουν στην περιοχή μας.

• Τα ίδια φαινόμενα του Μαΐου είχαμε και το πρώτο δεκαήμερο του Ιουνίου.

• Σύντομα θα γυριστούν νέα επεισόδια της τηλεοπτικής σειράς «Άγιος Παΐσιος» (Β. Κύκλος). Στην Κόνιτσα και στην περιοχή.

• Άρχισε η κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων στο Δήμο Κόνιτσας.

• Από τις 29/5/23 άρχισε η λειτουργία του προγράμματος «Δια βίου Μάθησης»

στο Δήμο Κόνιτσας. Το πρόγραμμα «Αγγλικά για όλους» είναι για ενήλικους που ενδιαφέρονται για αυτή τη γλώσσα.

• Στις 25/6 επαναλήφθηκαν οι βουλευτικές εκλογές (αποτελέσματα σε άλλη σελίδα)

• Το ΚΑΠΗ Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδρομή στην Ηγουμενίτσα.

• Την Κυριακή 18 Ιουνίου 2023 επισκέφθηκαν την Κόνιτσα ο Πρόεδρος Αντώνιος Παπαδημητρίου και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος Ωνάση. Παρουσία Δημάρχου και των Αντιδημάρχων περιηγήθηκαν σε αξιοθέατα της περιοχής μας και είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν την υπέροχη φύση μας. Ο Δήμαρχος ευχαρίστησε τους φιλοξενούμενους για την επίσκεψη, τονίζοντας ότι αυτή αποτελεί μεγάλη τιμή για το Δήμο μας, αλλά και για τη συνεργασία με το ίδρυμα Ωνάση που ήδη ξεκίνησε.

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας στις 15 & 16 Ιουνίου 2023 πραγματοποίησε την 64η διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενους του. Τα προϊόντα που διανεμήθηκαν συγκεντρώθηκαν με τις ευγενικές χορηγίες των εταιρειών:

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΝ ΑΕ»

«ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ»

«ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»

Ο Δήμος Κόνιτσας, η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και τα Στελέχη του Κοινωνικού Παντοπωλείου εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την έμπρακτη κοινωνική τους προσφορά, καλώντας και άλλες επιχειρήσεις καθώς και συνδημότες μας να σταθούν αρωγοί στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται.

• Στις 17 και 18 Ιουνίου 2023 πραγμα-

τοποιήθηκε με επιτυχία στις Πάδες Κόνιτσας το 2ο Ποδηλατικό Αντάμωμα στο δεύτερο ψηλότερο βουνό της Ελλάδας τον Σμόλικα υπό την αιγίδα του Δήμου Κόνιτσας.

Ο Δήμαρχος συνεχάρη τους διοργανωτές, τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Ο Σμόλικας» την ομάδα του «Munti Smolikas» την «Mountain Vein» και όλους όσοι βοήθησαν στη διοργάνωση.

• Στις 23 και 24/6 το μεσημέρι, για μια ώρα ξέσπασε μπόρα με αστραπόβροντα και δυνατό αέρα που συνοδευόταν από χαλάζι μεγέθους φουντουκιού έκανε αρκετή ζημιά στα κηπευτικά και στα δένδρα, όπου πέρασε.

• Στις 24/6 τελέστηκε στον Μητροπολιτικό Ναό Αγ. Νικολάου το ετήσιο Μνημόσυνο για τον μεγάλο ευεργέτη της Αναγνωστοπούλίου Σχολής Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο.

• Στις 25/6 επαναλήφθηκαν οι βουλευτικές εκλογές (βλ. αποτελέσματα σε άλλη σελίδα).

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

• Στις 17/6/23 ο Κοσμάς Κολόκας και η Αριστεά Μίσσιου απόκτησαν το τρίτο τέκνο τους, κοριτσάκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ:

• Στις 30/4/23 ο Δημήτριος Νάτσιος και η Μαργαρίτα Λώλη βάπτισαν στον Ι. Ναό Αγ. Αποστόλων στην Μολυβδοσκεπάστη το αγοράκι τους. Όνομα Κοσμάς. Ανάδοχος Σπυρίδων Δερδέκης.

ΓΑΜΟΙ:

• Στις 27/5/23 έγινε στην Πηνή ο γάμος του Αλέξανδρου Σπανού και της Αν-

νας Στέφου.

• Στις 11/6/23 έγινε στην Πουρνιά ο γάμος του Μιχαήλ Κοντογιάννη και της Εβελίνας Ούχριν.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

• Στις 11/5/23 η Γαρούφα Ρίζου, ετών 91 στο Μάζι.

• Στις 12/5/23 ο Διονύσιος Αρβανίτης, ετών 69, στην Κόνιτσα.

• Στις 3/6/23 ο Ευθύμιος Προκοπίου,

ετών 97, στο Αηδονοχώρι.

• Στις 17/6/23 ο Παναγιώτης Χατζής, ετών 88, στην Πηγή.

• Στις 29/5/23 ο Ιωάννης Τράντας, ετών 93, στη Βούρμπιανη.

• Στις 8/6/23 ο Δημήτριος Κατσαμάνης, ετών 78 στη Δροσοπηγή.

• Πλήρης ημερών έφυγε από τη ζωή ο καθηγητής Παν/μίου Αργύρης Πατρωνάς φίλος του περιοδικού και της Κόνιτσας.

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Μάιος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος BBA
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
15,6	28,5	7,6	119,6	18	
Μάιος 2022					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος BBA
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
17,9	33,8	6,0	96,8	14	
Ιούνιος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος BBA
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
20,4	34,8	9,7	132,0	14	
Ιούνιος 2022					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος BBA
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
22,2	35,2	12,0	88,8	12	

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

† Νικόλαος Ντούτης
1955-2023

Για κάθε συνάνθρωπό μας που φεύγει από την ζωή και μας λείπει από τις καθημερινές συναστροφές, συνήθειες και κάθε λογής επαφές μας δημιουργείται ένα υπαρξιακό κενό και μας γίνεται σύντροφος η θλίψη, η κατάνυξη, η περίσκεψη. Ακόμη και η κατάθλιψη είναι σύνθηρες ψυχολογικό τραύμα που ακολουθεί την απώλεια ενός ιδιαίτερα προσφιούς προσώπου. Τα συναισθήματα αυτά δεν μπορούμε να τα αποφύγουμε για τον κάθε συνάνθρωπό μας είτε αυτός είναι επώνυμος είτε ένας αθόρυβος της καθημερινότητας είτε είναι πλούσιος ή πένης, διακεκριμένος ή εκτός από το κάδρο της δημοσιότητας.

Τα τελευταία χρόνια έφυγαν από κοντά μας οκτώ φίλοι και γνωστοί, συμμαθητές του χθες και αναγκαίοι σύντροφοι και συνομιλητές πριν αποχωρήσουμε.

Ο Νίκος ήταν ένας από εμάς. Μαθητής του Α'. Δημοτικού και του Γυμνασίου μας, ομοτράπεζος στις συναστροφές της εφηβείας και της ενηλικίωσης, πάντα επίκαιρος πάντα εύτροφος και ετοιμόλογος και οξύνους όπως όλα τα μέλη-τέκνα της οικογένειας του αείμνηστου Βαγγέλη πατρός.

Με αγώνα και συνοδούς την υπομονή και το θάρρος επανέκτησε την κλονι-

σθείσα υγεία του προς χαρά όλων μας.

Χαιρόμουν όταν έστω και ευκαιριακά ανταλλάσσαμε κουβέντα και είχα αντίκρυ μου έναν Νίκο και σαν πρώτα ανδρειωμένο. Πλην όμως το σαράκι της επάρατου ακόμη και εν υπνώσει λειτουργεί και τα νέα πως ο Νίκος και πάλι δεν είναι καλά στην υγεία του, μας συγκλόνισαν μας συνετάραξαν λόγω του ότι δυστυχώς αφελώς ήμασταν αισιόδοξοι για την ξανακερδισμένη υγεία. Φυσικά και είναι περιπτώ που εξωτερικεύω την λύπη μου για τον Νίκο του οποίου εκτιμούσα την ευθύτητα του χαρακτήρα του καθώς και την ρωμέϊκη ντομπροσύνη του. Είχε αποβάλει από τα εσώτερα κάθε τι προσποιητό, κάθε τι διπρόσωπο και τις πολλαπλές εναλλασσόμενες ταυτότητες για την κάθε περίπτωση. Αγαπητέ Νίκο θα μας λείψεις τόσο ως παρουσία όσο και σαν ήθος Αιωνία σου η Μνήμη.

H.A.

Στη Μνήμη του αγαπημένου τους αδελφού Νίκου Ντούτη τα αδέρφια του προσφέρουν 1.000 ευρώ στο περιοδικό Κόνιτσα.

† Κωνσταντίνος
Τσιμόπουλος

Στις 24 του Γενάρη του 2023, έφυγε απ' τη ζωή ο αείμνηστος πλέον, γιατρός Παθολόγος-Καρδιολόγος, Κωνσταντίνος Τσιμόπουλος 85 χρονών, παιδικός μου αδελφικός φίλος, από την μαθητική

μας ζωή, στο ακριτικό Γυμνάσιο Πωγωνιανής.

Ο Κώστας ήταν από τη Λεπτοκαρυά Ζαγορίου. Άριστος μαθητής. Κατόρθωσε κατόπιν εξετάσεων και εισήχθηκε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, ως φοιτητής φιλοξενήθηκε στο Τοσίτσειο Οικοτροφείο. Τελείωσε γιατρός Παθολόγος-Καρδιολόγος, κι άσκησε το επάγγελμά του, στο Ιατρείο του στα Γιάννενα. Τι επάγγελμα, λειτούργημα θα λέγαμε!

Ήταν παντρεμένος κι είχε μια μονάκριβη κόρη την πολυαγαπημένη του Μυρτώ.

Διατηρούσαμε τη φιλία μας και όταν ανταμώνανε φέρναμε στη μνήμη μας τις παλιές μαθητικές ιστορίες.

Σε κάθε συνάντησή μας μου 'λεγε:

«Σώκρατες, από ένα. Εννοούσε ρακί. Το πολύ δεν ωφελεί».

Πίναμε λοιπόν κανένα τσίπουρο γελώντας.

Ο θάνατός του πάρα πολύ με λύπη-

σε.

Έτσι είναι η ζωή μας. Καθένας με τη χάρη του «Ενί εκάστω εδόθη η χάρις» καθώς λέγομεν!...

Ενταφιάστηκε στο Κοιμητήριο Περιβλέπου Ιωαννίνων.

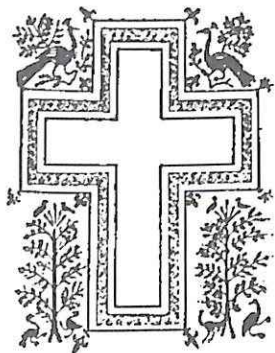
Ήθελα να τον αποχαιρετήσω, αλλά ήταν επιθυμία του, καθώς μου έλεγε, όταν ζούσε, δεν θέλω λόγους, στεφάνια και φωτογραφίες.

Η κηδεία μου να είναι απλή. Τα σεβάστηκα όλα αυτά.

Συλλυπούμαι βαθύτατα την πολυαγαπημένη του κόρη Μυρτώ κι όλους τους συγγενείς του. Ας είναι αιωνία η μνήμη του.

Με πόνο κι αγάπη ο αξέχαστος
φίλος σου

Σωκράτης Μ. Οικονόμου

Η ΕΙΚΟΝΑ

Αναδημοσίευση από τα “ΑΠΑΝΤΑ”

του Κ. Κρυστάλλη

Τ' άνοιξιάτικα πρωϊνά όπόδβαινα χαραγή για τó γάλα, γύριζα κάποτες από τόν καφενέ τοῦ Ζώη τ' 'Αζώηρου. Στήν Καραβατιά, κατά τά Δυό τ' 'Αδέρφια, εΐχεν ό Ζώης ό 'Αζώηρος τόν καφενέ του. Εΐχε συγυρίσει σέ τόπον καφενέ τó ίδιο τó σπίτι του πού καθότουν αυτός, χήρος κι άτεκνος, με τη μεσόκατην άδελφή του, την Κυρά Τσεβούλα. Αυτός έσερβίριζε τούς μουςτερίδες κι ή άδελφή του έβραζε τούς καφέδες μέσα, στο ίδιο τζάκι στην ίδια γνωσίστρα τοῦ σπιτιοῦ, όπόδβραζαν και τó φαγί τους. Και δέν έμπέρδευεν ό Ζώης ποτέ τόν καφέ του γιατ' εΐχε πάντα στο νοῦ του ότι τó μπέρδεμα φέρνει κακό και ζημιές πλιότερες παρά κέρδα, κι αυτός τó ψωμί του, όπόδγαζε με τόν καφενέ του ήθελε νά τó θγάξει και νά τó τρώει με τόν ιδρο του και με την τιμιότη, κι όχι με τó ψέμα και με την άδικιά γιατ' ήξερε πώς κι οί μουςτερίδες του τόν παρά, πού τούς έπαιρνε τόν έβγαζαν με τόν ιδρο και με την τιμιότη. Εΐν' αλήθεια, πώς κάποτε, πριν παντρευτεί ό 'Αζώηρος έβλεπε την καλοπέραση και τά λαμπρά στίτια τών μεγαλουσιάνων κι άναστέναιζε νυχτάηρερα κι ένας μονάχα πόθος, μιá σκάση, κατάπρωγε κρυφά τά σωθικά και τη νιότη του, πώς νά θρει τρόπο κι αυτός ν' άρχοντέψει, ν' άποκτήσει κι αυτός καλοπέραση, και νά χτίσει ψηλά στίτια. Τότες δέν ήταν καφεντζής ό Ζώης.

Τότες εΐχεν άργαστήρι στο Κουρμανιό κάτω όπου χρυσόκεντοῦσε φέρμελες και σελάχια μπέηδων, κοζόνες και λαχουργιά κυράδων. Κι ήταν άργαστηριάς αυτός, κι εΐχε καλφάδες και παρακαλφάδες εις τ' άργαστήρι του, πού δοῦλευαν και πού σαν τραγουδοῦσαν ψιλά ψιλά, εκεί πού πλοῦμιζαν τά νυχτέρια με χρυσάφια και με τιρτίρια τά ξόμπλια τους, έστρεφτε τó μουςτάκι του τó ξανθό αυτός, έγερνε τó κρεμειζι φέσι του στραβά ως τά φρύδια κι έκραζε συχνά πυκνά.

—Δόστε του μωρέ παιδιά, δόστε του. Όξω φτώχια, μωρέ καλφάδες μ'.

—Τότες ἦτον ὁπούχε βάλλει στὸ νοῦ του γιὰ ν' ἀρχοντέψει ὁ Ζώης. Ἐπικανε καὶ παρὰν ἀλήθεια μὲ τὴν τέχνη του. Ἐπάντρεψε μιὰν ἀδελφή του.

Ἐπαντρεύτηκε κι αὐτὸς κόρη νοικοκυρούλα μὲ προικιό, καὶ τώρα... ποιὸς τὸν κουδέντιαζε. Ἡ μάνα του, ζοῦσε ἢ πακομαίρα κι οἱ δυὸ αἱ ἀδερφάδες του δὲν εἶχανε ποὺ νὰ τὸν βάλουν.

Ὁ «Ζώης μας» ἐδῶ κι ὁ «Ζώης μας» ἐκεῖ, τὸ πήγαιναν νύχτα μέρα. «Τὸ μοναχό μας τ' ἀρχοντοπούλό μας τὸ μωσχοαναθρεμμένο μας τὸ τζοβαῖρ μας» εἶχε γιομῶσ' ἢ γειτονιά μὲ τ' ὄνομα τοῦ Ζώη, φορτωμένο μ' ὅλ' αὐτὰ τὰ χαϊδευτικά χαῖμαλιά. Δὲν ἔμεινεν ἄλλο τώρα παρὰ νὰ χτίσει καὶ τὸ περιπόθητο σπίτι ὁ Ζώης. Νὰ τὸ γκρεμίσει ἀπὸ τὰ θεμέλια του τὸ χαμηλόσπιτο ποὺ ἐγεννήθηκε καὶ ποὺ τ' ἄφηκε, μαζί μὲ τὴν τέχνη καὶ μὲ τ' ἀργαστήρι, ὁ σχωρεμένος ὁ πατέρας του ὁ γέρος Ἀζώηρος, καὶ νὰ χτίσει ἀπονουθιό του μεγάλο κι ἀρχοντικό σπίτι, σαράϊ δλάνερο μὲ τρία καὶ μὲ τέσσερα πατάματα. Ἐλα ὅμως ποὺ ὁ πόνος τῆς γριᾶς γιὰ τὸ «φτωχικό της ἦταν μεγάλος καὶ δὲν ἦταν τσαρὲς» γιὰ νὰ στρέξει νὰ χτισθεῖ καινούργιο ψηλὸ σπίτι ἀπάνω του.

—Σὰν ἔχεις σκοπὸ νὰ τὸ γκρεμίσεις γιέ μ', τοῦλεγεν ἡ γριὰ, γκρεμίσε με κι ἐμένα στὸ λόγκο μου μαζί του. Βάλε με νὰ πλακωθῶ κι ἐγὼ ἀποκάτ' ἀπὸ τὴ σκέπη του. Ἄσε με κάνεμε νὰ κλείσω τὰ μάτια μ' ἐγὼ καὶ τότες κάμε ὅ,τι θέλεις ἐσύ.

—Μά, μάνα, δὲν κρένεις καλά, ἔλεγε ὁ Ζώης. Δὲν γλέπεις ποὺ δὲ μᾶς χωρεῖ τώρα τὸ παλιόσπιτο; τῶρ' ἀξήσαμεν καὶ θ' ἀξήσουμε ἀκόμα μὲ φαμηλιά καὶ μὲ δούλους. Ποῦ νὰ ζήσουμε ἐδῶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ κοτέτσι ὅλοι μαζί. Γιὰ βάλε με τὸ νοῦ σου πῶς ἔχουμε καὶ κάποιο καλὸ ὄνομα κιόλας ὅξω τώρα καὶ τσάτσου παρὰ στὴ σκουλά... Ἄσε με νὰ τὸ ρίξω, δὲν εἶναι λόγ' αὐτὰ ποὺ λές. Δὲ θὰ ζήσουμε φτωχικά καὶ τώρα ὅπ' ἀρχοντέψαμαν.

Τὰ ἴδια τῆς λαλοῦσε κι ἡ γυναῖκα τοῦ Ζώη ἡ καλομαθημένη ἀρχοντοπούλα, τὰ ἴδια τῆς ἔψελναν κι οἱ «ξεμυαλισμένες» ὅπως τὲς ἔλεγε ἡ γριὰ, ἀδερφάδες του. Μὰ ἡ κυρὰ Χσοῦλα δὲν ἐτέν-

τωνε αὐτὴ σὲ κανένα.

—Πιάκαμιν λίγους παράδες τώρα, ἐμουργούριζε, κι ἐπῆρε ὁ νοῦς σας ἀγέρα. Χαλασιὲς καὶ φουρτουῖνες σας! Ποῦ ξαίρου-με τᾶχατε τί μᾶς βγάξ' ἢ αὐριανή, χαντακαωμένες! Τότες σύγκαιρα, ἀπόχτησε καὶ γιὸν ἢ γυναῖκα τοῦ Ζώη καὶ γιὰ τὴν καλοπέρασή της ἄναψε μεγαλύτερος μέσα στοὺς λογισμούς του ὁ πόθος τοῦ ἀρχοντικοῦ σπιτιοῦ. Πέρασαν ὅμως τότε καὶ μιὰ ἰδέα ἄλλη στὸ νοῦ του. Ὅτι, ἀρχοντας, αὐτὸς τώρα, πῶς θὰ μπορεῖ ν' ἀνεβοκατεβαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι στ' ἀργαστήρι κι ἀπὸ τ' ἀργαστήρι στὸ σπίτι του αὐγῇ, γιόμα καὶ θράδυ, περπατώντας τόσο δρόμο τόσο ἀνήφορο. Ἐσκέφθηκε λοιπὸν πῶς θὰ ἦταν καλύτερο ν' ἀφήκει ἀπῆραχτο τὸ φτωχόσπιτο τῆς γριᾶς ἀπάνου στὴν Καραβατιά, νοικιάζοντάς το σὲ κανένα φτωχὸ γείτονά του, καὶ ν' ἀγοράσει αὐτὸς ψηλὸ σπίτι παρὰκάτου, κατὰ τὸ παζάρι, στ' Ἀρχοντικά. Κι ἡ ἰδέα του τούτη ἐρίξωσε πλὴν στὰ μυαλά του κι ὅλο χαρούμενος ἔλεγε τώρα, γυρίζοντας τὸ θράδυ, στὴ γριὰ του:

—Ἐλα καὶ σῶγινε τὸ χατήρι νὰ μὴν τὸ γκρεμίσουμε μάνα, ἔλα.

Κι ἡ γριὰ δόξαζε τὸν «Μεγαλοδύναμο» ὅπ' ἔβλεπε ὅτ' ἡ κούφια καὶ καταστρεφτικὰ φλόγα τῶν παιδιῶν της ἐσοῖνονταν κι ἐκατακάθονταν ὅσο πέρασε ὁ καιρὸς.

Ποῦ νὰ τῷξαιρεν ἡ μαύρη πῶς ὁ γιὸς της ὁλαμερὶς παράδερνε στοὺς δρόμους τῶν ἀρχοντικῶν, γιὰ νὰ βρεῖ σπίτι τῆς ἀρεσιᾶς του, νὰ ἀγοράσει! Τότες ἄρχεψε νὰ ψευτιῖζει καὶ τὴν τέχνη του λίγο ὁ Ζώης, γιὰ νὰ κερδαίνει πλιότερα. Ἡ λεχωνιά ὅμως τῆς γυναῖκας του δὲν ἐπῆγαινε καλά. Εἶχεν ἀνάψει θερμὴ βαριά στὸ κορμί της κι οἱ γιαιοὶ ποῦχε καλέσει ὁ Ζώης, οἱ καλύτεροι γιαιοὶ τῶν Γιαννίνων, ἔφευγαν ἀπὸ τὸ σπίτι του μὲ κατεβασμένα φρύδια. Κάποτε κιόλας φανέρωσαν σὲ κάποιον στὴ γειτονιά ὅτ' ἡ λεχὼνα κιντύνευε.

Ὡς ἐδῶ ἦταν γραμμένο νὰ βλαστήσει καὶ νὰ κλαρωθεῖ τὸ περήφημο δέντρο τῆς ἀρχοντιᾶς τοῦ δόλιου Ἀζώηρου.

Σάν σάρακας είχε φωλιάσει μεσ' στον κορμό του της γυναίκας του ή αρρώστια και το κουφάλιαζε λίγο—λίγο.

Και μιὰ νύκτα, συγγενικασμένη και θλιβερή, άστροπέλεκας ξαφνικώς έπεσε κατάκορη' άπάνω του και τοῦ γκρέμισεν όλα τὰ φύλλα και τὰ ώραία κλωνάρια, κι από τὸ φουντωτὸ και ζηλεμένο δέντρο έμεινε μονάχα ένα όλόρθο κατακαμένο και κούφιο κορμί, τὸ κορμὶ τοῦ ίδιου τοῦ Ζώη. Φατιά έπιασε μιὰ βραδυά στα «Τσαρτίτικα» και τ' άργαστήρι τ' 'Αζώηρου μ' όλα τὰ περιγυρά του γίνηκαν στάχτη ὡς τὴν αύγή. Κόλπος τοῦρθε τότε τοῦ βασιόμωρου Ζώη. Πάει τὸ πλιότερο τὸ βιό του.

Τόφασε και τὸ επίλοιπο ή αρρώστια κι ή λεχωνιά της γυναίκας του, πὸν τράβηξε χρόνια καιρό, κι ὅπου τὴ γκρέμισε κι αὐτὴ μέσα στον τάφο μαζί με τὸ παιδάκι της. Πέθανε σὲ κάμποσον καιρὸ ὕστερα κι ή μαύρ' ή μάνα του. Πέθανεν από τὸν καημό της γιὰ τὴν τρομερὴν σφραγὰ και με τοῦτα τὰ στερνὰ λόγια στα χεῖλη της:

—Πιαστήκαμαν από λίγους παράδες και πήρε ὁ νοῦς σας άγέρα, παιδιά μου. Χαλασιές και φουρτοῦνες μας. Ποιὸς νὰ τοῦξερε τί θὰ μᾶς εὔρισκε σήμερα, χαντακωμένα μου.

Κι άπ' ὅλο τοῦτο τ' άνεμόχολο και τὸν καταποτήρα, πὸν παράσυρε τὸ σπίτι του ξύρριζα, γλύτωσε ὁ Ζώης μοναχὰ κι ή άδερφή του, ή κυρά Τσεβούλα, ὅπου δὲν είχε προφτάσει νὰ τὴν παντρέψει κι αὐτὴ. Καί μαζί με τοὺς ανθρώπους του και με τὴν εὐτυχία, πᾶν κι οἱ μεγάλες ιδέες τοῦ δύστηχου κι οἱ πόθοι του γιὰ ψηλὰ σπίτια και γι' άρχοντική καιλοπέραση. Σάν παραδαρμένο από βαριά νεροποντὴ κι άνεμοζάλη χελιδόνι, χώθηκε ζαλισμένος από κάτω από πὴ στρέχα τοῦ φτωχικοῦ πατρικοῦ του και συμμαζώχτηκε ὀλότρομος σὲ μιὰ γωνιά, τηρώντας πότε νὰ περάσ' ή κακὴ μπόρα.

Κι ὅλες τὲς συφορές του αὐτὲς ἔρχιγεν ὕστερα ὁ 'Αζώηρος στον κακὸ σκοπὸ πῶδαλε με τὸ νοῦ του νὰ γκρέμισει τὸ χαμηλὸ πατρικὸ του και νὰ ζητήσῃ άλλου παλάτια και περηφάνιες.

—Κι ὁ σκοπὸς κι οἱ πόθοι αὐτοὶ μ' ἔφεραν, ἔλεγε με τὸ

νοῦ του αναστενάζοντας, στὸ φρύδι τοῦ γκρεμοῦ, της κόλασης, νὰ ψευτήσω τὴν τέχνη μου και νὰ χαλαστῶ ὁ ίδιος, νὰ σκάψω ὁ ίδιος τὸ λάκκο μου με τὰ χέρια μου. Διαβολομαζώματα άνεμοσκορπίσματα, καλὰ λέει ὁ λόγος.

Τώρα κτυπᾶω τὸ κεφάλι μου, μον' στα χαμένα.

Κι ένας γέροντας Τοῦρκος προβατάρης γείτονάς του, σὰ νὰ τὸν ἔβανε επιταντοῦ κανέννας νὰ τοῦ ριζώσει βαθύτερα τὴν ιδέα τούτη, τοῦ άπαντοῦσε ὀλοένα, ὅσες φορές τὸν εὔρισκε ὁ Ζώης και τὸν ρώταε γιὰ τὸ βιό του.

—'Ινσαλά, σάν θέλ' οὐ Γιαραμπής, καλὰ πᾶμε, κύρ Ζώη. "Οποιους τράει τ' ν' ισιάδα, ποντὲς δὲν ἔχει νὰ φουβθεῖ τὴ ζιμά, εῖναι μαζί τ' οὐ Θαγός. Μ' ὅτ' παραστράτησες άποὺ τὴν ισιάδα, μ' ὅτ' τὴ μόλεψες τὴν τεχν' και τὸν βιό σ', πλάκασε τὸν κακό, και μ' ὅτ' πλακῶσ' τόνα, καρτέρ' κι τ' άλλου. 'Ιγὼ ποντὲς δὲν και μ' ὅτ' πλακῶσ' τόνα, καρτέρ' κι τ' άλλου. 'Ιγὼ ποντὲς δὲν τοῦ χαλάου τοῦ γάλα μ' κι γι' αὐτὸ οὔτε τοῦ χάνου ποντὲς, οὔτε και τὰ πράτα μ' παθαίνουν τίποντας. Κοίταξε τὸν γείτονά μας και τὰ πράτα μ' παθαίνουν τίποντας. Κοίταξε τὸν γείτονά μας τοῦ Μπράχου εἰχινε ζλέψ', μοῦλεγε ψλὰ σπίτια και γράσια πουλλά. Χάλασε τοῦ γάλα τ' γιὰ νὰ κερδέν' πλισσότερα. 'Ισια τοῦρθε τοῦ κακό. Τό 'χασε ὅλου τοῦ κοπάδ' άπ' άβλουγιά. 'Ιγὼ ποντέσμ' δὲ ζήλεψα τρανὰ σπίτια κι μεγαλουσίνες. Δὲ λέου πὼς δὲν τὰ θέλου τάχα μ', μον' δὲν τὰ θέλου με τ' ν' άδικιὰ κι με τ' ψευτιά. "Αν εῖναι γιὰ νὰ τ' άπουχτήσου, νὰ τ' άκιὰ κι με τ' ψευτιά. "Αν εῖναι γιὰ νὰ τ' άπουχτήσου, νὰ τ' άποχτήσου με τὸν ἴδρουτά μ' κι με τ' ν' ισιάδα. Νὰ σάν ἔκείνουν τὸν άρχουντα τοῦ ροκμιὸ πῶχει τὰ μεγαλύτερα σπίτια κι τὰ καλύτερ' άργαστήρια σήμερα μέσα στα Γιάννινα, κι ὅπουτις περνάει αὐτὸς στοῦ παγάρ' μέτ' άριὸ κι περηφάνου περσάτια τ', εἶδες; ὅλ' προσκῶνουνται κι ὅλ' τὸν χαιρετᾶν. Αὐτός, ... άσκουλοσούντ! Τ' άπόχτισε με τ' ν' άξιάδα τ' κι τ' άξίζ' νὰ τὰ χαιρεταί κι νὰ τὰ καμαρών' τώρα.

Ὁ Τοῦρκος γείτονας δὲν ἤξερε, αλήθεια, πὼς κι ὁ Ζώης από τὲς σάπιες ἔκεινες ιδέες της άρχοντιάς τὴν ἔπαθε· μὰ ὁ Ζώης πὸν πόνναγε, πίστεψε στα λόγια τοῦτα πὼς τοῦχε τοῦμπανο ὁ κόσμος ὅλος τὸ κόλασμά του, κι από τότες ὀρκίστηκε νὰ μὴ

ξαναβγει. Έκλειστηκε με την αδερφή του στο φτωχικό του μέσα κι αποφάσισε να περάσει τες στερνές μέρες του με κάτι απομεινάρια, που του'χε αφήκ' η φωτιά κι ο χάρος. Τες ώρες του πέρασε τώρα στον κήπο του μέσα, φυτεύοντας και καλλιεργώντας. Αργότερα όμως, για να φύγει τη μοναξιά και τη συλλογή που τον πλάκων' έτσι ολομόναχο, έσκέφθηκε να στήσει τρεις πέντε πάγγους όρθιους στην αυλή του και να συνάξει γύρα του τους γερόντους της γειτονιάς, και με την άφορμή να τους κάμνει τον καφετζή, να βρίσκει κουβέντα και χρονοτριβή μ' αυτούς. Τότερα ήταν ακόμα νιός, και δέ θα τον έβάραινε το σεβίρισμα των καφέδων του.

Στην αυλή του σπιτιού του λοιπόν είχε στήσει τον καφενέ του ο Ζώης ο Αζώηρος. Αυτός έσεβίριζε τους μουστερίδες κι η αδερφή του, η Κυρία Τσεβούλα, έβραζε τους καιφένες. Παλιός χαμηλός τοίχος από ξηρολίθι έκλειγε όλόγυρα το κτήμα τουτο τ' Αζώηρου, που τον μισό τόπο έπιανε το σπίτι με την αυλή και τον άλλο μισό ο κήπος με τες φυτιές και με τα δένδρα του, καλοσκαμμένος και καλοφυτεμένος και φραγμένος με ψηλή καλαμιωγή. Έλαμπε από πάστρα η αυλή του.

Οι βασιλικοί με τους χιλιοχρώματους μενεξέδες, που στόλιζαν άραδαριά τες αλτάνες και τα πεζούλια της, έμοσχοβόλιζαν τον άερα, και το βουνάκι της Καραβατιάς από πάνου κατέβαζε μια δροσιά παραδείσια την αυγή και τ' απόσπερνο.

Όλ' αυτά τα καλά, με τα παθήματα και με τους άμώλευτους καιφένες του Ζώη, σύναζαν στον καφενέ του τους γέρους της γειτονιάς. Είχανε και πηγάδι με σπάνιο νερό ο Αζώηρος, όπου δέν άργησαν να το μυριστούν κι άλλοι και που κατάντησαν από στόμα σε στόμα να διαλαληθεϊ σ' όλους εκείνους τους άπάνου μαχαλάδες ο καφενές και να συχνάζουν σ' αυτόν όχι μονάχα οι γερόντοι μ' κι άλλοι πολλοί. Κι έβγαιναν στον ανήφορο εκείνο κι από τα χαμηλότερα σπίτια, για ν' απολάψουν τη δροσιά του βουνού και τ' άθάνατο νερό τ' Αζώηρου, που ήταν κατάκρυο και καλοχώνευτο κι όπ' έβρισκαν συχνά μέσα του χλωρά

φύλλα πεύκου κι όξιās και πουρναριού των ψηλωμάτων του Πίνδου. Οι δραγάτες οι άρβανίτες κι οι φυλαχτάδες των μπέηδων και των αγάδων της Καραβατιάς, όλοι εκεί συναπαντώνταν κι έλεγαν τα σκηπετάρικά τους. Άσε την Πρωτομαγιά και τέτιες άλλες χρονιάρικες μέρες, όπου δέν είχενε που να βάλει τον κόσμο να κάτσει στον καφενέ του ο Αζώηρος. Εκόντευαν κάποτε να ξυπνήσουν μέσα του και να ξανανάψουν τα παλιά όνειρα κι οι σβεσμένοι πόθοι για ν' άρχοντέψει και με τον καφενέ. Όμως τον έκρατούσαν σφιχτά δαμένο στην τιμιότη της τέχνης του τα λόγια του «μπαμπά», όπως τον έλεγε τον Τούρκο προβατάρη γειτονιά του, που του θυμούσαν τα περασμένα παθήματά του.

Πολλές φορές γύριζα κι εγώ από το γαλά στον καφενέ τ' Αζώηρου, τ' άνοιξιάνικα αυγερινά, που άνέβαινε στο βουνό χαράματα. Ετύχαινε όμως να διαβαίνω από κει και τες σκόλες κανέν' απόβραδο, πδβγαινα κατά την Καραβατιά, είτε για τον βουνίσιο άερα, είτε για το κρύο νερό της, είτε για τα καστανά και γλυκά και μεγάλα και μυγδαλοσχισμένα μάτια των κοριτσιών της. Οι συχνότεροι γέροντοι, πδβρισκαν στον καφενέ τ' Αζώηρου, ήταν ο Γέρο—Καλαμένιος, ο άγαπημένος μου, που τον είχα γνωρίσει άπ' άλλου κι είχα μάθει τόσο παλιά κι άξετίμητα πράματ' άπ' αυτόν, ο Πάνος ο Γερακάρης, ο Αυγ-δās ο Λιονταρής, ο Θωμάς ο Γοργόλης, ο Μάνθος ο Μπαλιού-λίας κι ο Διαμαντής ο Βάρδας. Όλοι κηράδες κι άνυφαντήδες και χρυσοκεντηστάδες στα νιάτα τους και τώρα, απόμαχοι όλοι του γανατιού τους. Έμαζώνονταν εκεί με τα δικανίκια και με τα τσιμπούκια τους κι έστρωναν άδιάκοπες και μακριές κουβέντες, όλο για πράματα του περασμένου καιρού τους. Κι εγώ, στη μέση τους, χόρταινα ιστορίες και σοφά λόγια. Τ' άπόγευμα εκείνο, μόλις προσπέρασα το κατώφλι της αλλόπορτας του Ζώη τ' Αζώηρου κι ηδρα τους συνηθισμένους μουστερήδες του, τους γερόντους κι άρβαντάδες, συμμαζωγμένους σ' ένα πάγγο άπάνω τους με καρφωμένα και μάτια και νούν άπάνου σε μιάν εικόνα,

πού βαστούσε καταμεσὶς ὁ Ζώης στὰ χέρια του. Οὔτε μ' ἔνοιωσαν ὅταν μπῆκα. Ἡ εἰκόνα ἦταν παλιά κι ἀξιοπερίεργη.

Παράσταινε καθάλαρη παλληκαρῶ με γιγάντιο ἀνάστημα καὶ με πανώρια μορφή. Εἶχε ἀσπροκόκκινο τὸ πρόσωπο καὶ περίσσιο ἔμορφο καὶ καλοσυνᾶτο κι εὐγενικό, πρόσωπο βασιλικὸ καθαρό. Γρυπὴ τὴ μύτη, τὸ μέτωπο καθάριο καὶ πλατὺ, τὸ γένειο μακρὸ καὶ γυρισμένο κατὰ ἔμπρὸς λίγο καὶ κομμένον τὸν τσαμπᾶ.

Ἐφαίνετο σὰν νὰ τοῦ χάρισε ἡ φύση σ' ὅλο του τὸ κορμὶ ἀσύγκριτην ἐπιδεξιότη καὶ ξεχωριστὴ δύναμη. Ἐφόρειε μεγάλη σκούφια στὸ κεφάλι του, στολισμένη με ὠραῖα φτερά, καὶ μακρὸ μεταξοπράσινο δουλαμᾶ, περιπλουμισμένον με χρυσὰ σιρίτια, πού φάνταζε θαυμάσια, καμωμένος με πολὺ μαστοριά καὶ με τέτοια τέχνη ντυμένος, ὅπου σὰ σκέπαζεν ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω τ' ἄρματα, ἐφαίνονταν καὶ τ' ἄρματα κι ἐφαίνονταν κι αὐτός.

Ἀπὸ τ' ἀλόγου του τὸ τρεχὶὸ κυματίζονταν ὁ δουλαμᾶς κι ἄφηνε νὰ λάμπει στὰ στήθια του χρυσοῦ ἢ ἀλυσίδα τοῦ βασιλικοῦ παρασήμου του κι ἓνας διαμαντοκολλημένος σταυρὸς ὅπου φαίνονταν σὰν νὰ τὸν φύλαε στὸν κόρφο του δίπλα γκόλφι με βαδύτατη εὐλάβεια.

Μὲ τὸν κυματισμὸ τοῦ δουλαμᾶ, πρόβαλαν στὸ φῶς καὶ τὰ μεγάλα κίτρινα ποδήματά του. Δαμασκὶ σπαθὶ πρέμανταν με χρυσὰ λουριά ἀπὸ τὴ ζώνη του κατὰ τὸ ξέριον πλευρὸ καὶ πίσω ἀπὸ τὸ γόνατό του κρύβονταν τὸ κρανένιο ἀπελατίκι του. Κι ἀπάνου σ' ὅλ' αὐτά, ἡ λαμπράδα τῶν ὀμματιῶν του καὶ τοῦ κορμιοῦ του ἡ λεβεντεία, ἔδειχναν ὅτι ἦταν στὴν καρδιά δρᾶκος τοῦτος καὶ λεοντάρι στὴ δύναμη.

Ἀρχοντιά κι ὁμορφιά καὶ στύλος στὸ ἀνάστημά του ὅλο. Μὲ τὸ ξερόδ χέρι βάσταε τὰ χαλινάρια τ' ἀλόγου καὶ με τὸ δεξιὸ στὴ μακριὰ λάντζα, εἶδος κονταριοῦ με σιδερένιο στόκο στὴν κορφή καὶ με μικρὸ κόκκινο φλάμπουρο με τὸν ἀπὸ τὸ δικέφα-

λο μέσ' στὴ μέση. Τ' ἀλογό του ἦταν μαῦρο καὶ κατὰ τὸ μέτωπο μονάχα λίγο μπάλλιο, ντυμένο, κι αὐτὸ με χρυσάργυρη σέλλα καὶ με φαντὰ φάλαρα. Εἶχε περήφανα σηκωμένο κατ' ἀπάνω τὸ κεφάλι του καὶ ἡ πλούσια καὶ γυαλιστερὴ χιούτη του χύνονταν σὰν κύμα, τρικιμιστὴ στὰ στήθη τοῦ ἀναβάτη. Σπιθοβολοῦσαν τὰ μεγάλα τὰ μάτια του κι ἄφριζαν τὰ διάπλατα τὰ ρουθούνια κι ἐσπαρτάριζαν, ὡς νὰ νᾶχναν κατὰ πέρα χλιμίντρουμα ἡχερό. Ἐλύγαιε σὰν τὴν ὀχιά τὸ κορμὶ του κι ἐσήκωνε τὴ μαλλιαρὴ οὐρὰ πίσω, ὅπ' ἔπεφτε ἀνεμισμένη κι ἀστραφτερὴ σὰν καταρράκτης λαγκαδιᾶς, μέσα σὲ σκοταδερὴ νύχτα, ὅπ' ἀναλάμπει στὴν οὐριὰν ἀστροφεγγιά. Τὰ πόδια του τ' ἀνεμόφτερα δὲν ἐπατοῦσαν ὁλότελα γῆ, κι ἐλαμποκοποῦσαν καὶ τὰ τέσσερ' ἀσημοπέταλά του. Κι ἀποκάτου, ἔφερνε, τὴν ἐπιγραφὴ τῆς φράγκικα χαραγμένη καὶ πλουμερὴ, ὁπὸδειχνε τ' ὄνομα τοῦ παλληκαρῶ καθάλαρη καὶ τὸν τόπο ὅπου ἱστορήθη, τὴν ξακουσμένη Φλωρεντία. Οἱ γέροι κι ἀρβανῖτες πού τὴν τηροῦσαν καταπλακωμένοι δὲν ἐγνώριζαν νὰ ξεδιαλέξουν τὰ φράγκικα καὶ πλουμερὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς, κι ἔπασχαν ἀπὸ τὴ μορφή καὶ ἀπὸ τ' ἄρματα τοῦ καθάλαρη νὰ τὸν πευκάσουν. Κι ἄλλος τὸν ἔλεγε "Αἰ Γιώργη κι ἄλλος "Αἰ Δημήτρη, ἄλλος ἀρχαῖον Ἑλληνα κι ἄλλος στρατιώτη παλιὸ τῆς Φραγκιάς καὶ τῆς Φλάντρας.

Ἀφοῦ διάβασα τὴν ἐπιγραφὴ τῆς ἐγὼ τὴν ἐξανακοίταξα μιὰ φορὰ πάλι καλύτερα τὴν εἰκόνα καὶ ρώτησα τὸν καφετζῆ τὸν Ἀζώηρο, πού τὴν εἶχε βρεῖ.

Πρὶν ὅμως μ' ἀπολογηθεῖ τοῦτος, ὁ Γεροκαλαμμένος ὁ φίλος μου, ἔστρεψε κατὰ πάνω μου τὰ δυὸ ματογυᾶλια του—σὰ νὰ μοῦ γνώρισε τὴ φωνή κι ἐγύρευε νὰ ἰδεῖ ἂν εἶμαι ὁ ἴδιος—καὶ σὰ με εἶδε κοντά του, γύρισε κατὰ τοὺς ἄλλους κι εἶπε:—Σταθῆτε καὶ τὸ δασκαλόπουλο θὰ μᾶς τὸ δείξει τί φανερών' ἡ εἰκόνα, μωρὲ παιδιά... Τὸ γνωρίζω γὰρ, ξαίρει πολλὰ πράγματ' αὐτά, καὶ θὰ τὸ ξηγήσει.

Ἐχαμογέλασα με τ' ἀγαθὰ λόγια τοῦ γέροντος, γλυκοκοιτάζοντάς τον κι εἶπα:

—Δὲν τὸν γνωρίζετε τὸν βασιλιά μας;

—.....

Βουβαμάρα χύθηκε γιὰ λίγην ὥρα στὴ μέση μας μὲ τὰ λόγια μου αὐτά, καὶ μ' ὀλάνοιχτα γλέφαρα καὶ μὲ σφιγμένα χεῖλη, κατάματα μ' ἐκοίταζαν ὅλοι, σὰ ν᾿ἄθελαν μὲ τὴ δύναμη τῆς ματιᾶς των νὰ ξεθάψουν ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια μου τὸ μυστικὸ τ' ὄνομα τοῦ βασιλιᾶ τούτου. Καὶ σὰ δὲν ἔκρενα ἐγὼ ἀκόμα ἄρχεζαν νὰ ξανατηρᾶν τὴν εἰκόνα αὐτοὶ καὶ νὰ λέν:

—'Ο Γεώργιος; οἱ γέροντοι.

—Σουλτάνι; (ὁ Σουλτάνος;) οἱ ἄρβανίτες.

—Τί Γεώργιος καὶ τί Σουλτάνος μοῦ λέτε... 'Ο Βασιλιάς τῶν Ἑπειρωτῶν εἶναι τοῦτος.

Οἱ ἄρβανίτες οὔτε μίλησαν τότες. Ἐμούδιασαν κι οἱ γέροντοι. Κι αὐτὸς ὁ Ζῶης ὁ Ἀζώηρος, ὁ καφετζῆς, ὅπ' οὔτε αὐτὸς ἤξερε τί ἀξετίμητην εἰκόνα εἶχενε τόσα χρόνια μέσα στὸ σπίτι του. Μονάχα ὁ Γεροκαλαμένιος γύρισε πάλι κατ' ἐμένα τὰ ματογυᾶλια του καὶ μ' ἐρώτησε ἀγάλια ἀγάλια:

—'Ο Πύρρος, παιδί μου;

—Μπύρρ' μωρ' μπύρρ. Χλαλόησαν παρεντὺς τὰ στόματα τῶν ἄρβανιτᾶδων.

—'Ο Σκεντέρμπεης...

Δὲν ἐπράφτακα ν' ἀποσώσω τ' ὄνομα, μωρὲς παυδιὰ, κι ἀστραποβόλησαν μὲ μιᾶς ὅλων τὰ μάτια ὀλόγυρα καὶ χώρια τῶν ἄρβανιτᾶδων ὁποῦ χούμησαν ἀπανωτοὶ κι ἐσκέπασαν τὴν εἰκόνα μὲ χίλια φιλήματα.

Οἱ γέροι δὲν ἐμίλησαν τότες. Εἶχαν καρφώσει γερὰ τὰ μάτια τους ἀπάνω στὴν εἰκόνα κι ὁ λογισμὸς τους ποιδὲς ἔξερε σὲ τί καιροὺς καὶ σὲ τί τόπους ἀρμένιζε.

Μοναχὰ οἱ ἄρβανιτᾶδες ἐσυντυχιόνταν κι ἔλεγαν ὁ ἕνας τ' ἄλλουνοῦ μὲ τὴ γλῶσσά τους:

—Μωρὲ Σέντο ἰχούμπουρ! ('Ωρὲ Σκέντο χαντακωμένε!) Νάτος ὁ βασιλιάς τῶν ἄρβανιτᾶδων. Τήρα, ὡρὲ καψαρέ, βασιλιά ποῦχαμαν μιὰ βολὰ οἱ δύστηχοι.

—Γιὰ βιστὸ κούρμ, γιὰ βιστὸ τριμρῦ! (Γιὰ τήρα κορμί, γιὰ τήρα λεβεντιά!) Τήρα εὐγενική σάρκα, τήρα μορφὴ βασιλικιά, τήρα μάτι ἀετοῦ, τήρα μέτωπο σὰν κορφοβούνη ποῦ χαράζει ἀπάνω του ἡ μέρα!

—Τήρα ἄρματα κι ἄλογο καὶ φορεσιά;

—'Αἴντε μωρὲ Σκεντέρμπεο, ἄιντε μωρ' ἰνγκιούαρ μπρέτ ἰσκηπετάρβε! ('Αἴντε ὡρὲ Σκεντέρμπεη, ἄιντε ὡρὲ ξακουσμένε ἄρβανιτοβασιλιά!) Δὲ θὰ ν' ἀναστηθεῖς μιὰ βολὰ πάλι καὶ δὲ θὰ νὰ μᾶς κράξεις μὲ τὸ τρανὸ καὶ περήφανο ἐκεῖνο διαλάλημά Σου: «Σὰ ρὸν Σκεντέρμπεο, σκηπετὰρ νοῦκ τὸ τιμπένεν κοὺς σκλάβ τι τίέρβε!» ('Οσο ζᾷει ὁ Σκεντέρμπεης, οἱ ἄρβανίτες δὲ θὰ νὰ καταντήσουν ποτὲς σκλάβοι τῶν ἄλλων!) Κι ἀλήθεια, ὡρὲ μπύρρο μ'. 'Αν δὲν ἀπέθνησκας δὲ θὰ νὰ πέφταμεν κι ἐμεῖς, δὲ θὰ νὰ σεργιμασταν, ὡρὲ μαῦρε μου Λιούλιο, κλαρίτες καὶ παλιοδραγάτες σήμερα στὰ ντερβένια τοῦ κόσμου, δίχως ψαμί, δίχως καλύβι, μὲ μισὴ κάπα ἀπάνου μας καὶ μὲ μισὸ τσαρούχι.

Μαζὶ μὲ τὰ λόγια τοῦ Τζαφέρη σταματάει κι ἡ πέννα μου ἐδῶ, γιὰτ' ἀναγιόμοσαν δάκρυα τὰ μάτια τοῦ δόλιου ἄρβανίτη. 'Ο Σκέντος, ὁ Λιούλιος κι οἱ ἄλλοι οἱ σύντροφοί τους ἀναδάκρυσαν παρόμοια κι αὐτοὶ κι ἐκρέμασαν λυπητερὰ καὶ παραπονεμένα μπροστὰ στὴν εἰκόνα τὰ ξέσκεπα κεφάλια τους μὲ τοὺς μακριοὺς καὶ μαύρους τσαμπάδες. 'Α! τὴ σκληρὴ ἐκείνη δὲ θὰ τὴν λησιμονήσω ποτὲ στὴ ζωὴ μου, καθὼς καὶ τὴν ἄλλη ὅπ' ἀκούθησεν ὕστερα.

'Ο καφετζῆς ὁ Ἀζώηρος μᾶς εἶπεν, ὅτι στὰ καλὰ χρόνια του τοῦ τὴν εἶχε πωλήσει τὴν εἰκόνα ἑνὸς μπέης γείτονός του, ὀπόφευγε ἀπὸ τὰ Γιάννινα κι ἐξέκαμε τὰ σωθῆματα τοῦ σεραγι-οῦ του. Ἐλέγονταν Ζεϊνέλμπεης τοῦτος κι ἡ γενιά του κρατοῦσε, καθὼς γνώριζεν ἀπὸ τοὺς παλιούς του, ἀπὸ τὴ μέσα τὴν Ἀρβανιτιά, ἀπὸ τὴν Κρόγια. Τί τάχα παράξενο νὰ ἦταν κι ἀγγόνι τοῦ Καστριώτη ὁ Μπέης τοῦτος;

Κ' ὕστερα, ὁ Γεροκαλαμένιος μᾶς ἔβαλε ἀραδαριὰ ὀλόγυρά του κι ἀρχίνησε νὰ μᾶς μολογάει γιὰ τὸν Καστριώτη.—'Αἴντε

μπρὲ πλιάκ' ἰντερμπούαρ, κού ἰντέ γκίθ. (Γειάσου, ὦρὲ γέρο ντελῆ, ποὺ τὰ ξαίρεις ὅλα). Τοῦ φώναζαν κάθε τόσο οἱ ἀρβανίτες.

Κι ὁ Γεροκαλαμένιος μᾶς ἀράδιαζε κομμάτια ἀπὸ τὰ πολλὰ τοῦ Σκεντέρμπεη. Μᾶς ἔλεγε:

—Πρὶν γεννηθεῖ ὁ Σκεντέρμπεης, μωρὲ παιδιά, ἡ μάνα του, βασίλισσα τῆς Ἀρβανιτιᾶς, ὄνειρεύτηκε πὼς θὰ ν' ἀποχτοῦσε θεριὸ ἀνήμερο κι ἀνυπόταχτο. Καὶ σὰ γεννήθηκε, ἀπὸ τὰ μικρὰ μικρὰ χρόνια παιγνίδια του ἦτανε τ' ἄρματα. Οἱ δασκάλοι του, ποὺ τὸν μάθαιναν γράμματα καὶ βασιλικὸ φέροισμο κι ἀνδρειότητα, τὸν ἐσυνήθιζαν ταχτικά στὰ κινήγια καὶ τὸν ἔθρεφαν βολές - βολές μὲ καρδιές ἀρκουδιοῦ καὶ μὲ πνεμόνια ἀπὸ καπρί. "Οντας πῆρε ἀνάστημα καὶ λεβεντιά καὶ κορμὶ κι ἀγέρα, κι ἐπρόβαλε παλληκαρᾶς κι ἀντρειωμένος κι ἔμαθε πὼς ἀγριοδάμαλο τοῦ λόγγου ἔπεφτε κι ἐχάλαε τῆς ἀδελφῆς του τὰ κτήματα κι ὁποῦχε σκοτώσει ὅσους εἶχαν πάει κατὰ πάνω του, καθαικεύει τ' ἀχώριστο τ' ἄλογό του, τὸ μπάλλιο, κι ἄδραμε τὸ ἀπάντησε καὶ μὲ μιὰ σπαθιὰ μοναχὰ τοῦ κατάκοψε τὴν τραχηλιὰ πέρα ὡς πέρα καὶ τὸ θανάτωσε. Τὸ ἴδιο καὶ μ' ἓνα καπρὶ μέσα στὰ ρουμάνια τῆς φραγκιάς, ποὺ κυνηγοῦσαν μὲ τῆς Πούλιας τὸ βασιλιὰ μαζί. Ὁ Φράγκος βασιλιὰς σκιάχτηκε κι ἀνατρόμαξε στὸ συναπάντημα τοῦ θεριοῦ. Ὁ Σκεντέρμπεης ὅμως τοῦ ρίχτηκε μὲ τὸ δαμασκί του στὸ χέρι καὶ τοῦ χώρισε τὸ κορμὶ σὲ δυὸ κομμάτια.

—Τὴν πάλλα του τὴν φυλᾶν στὴν Πόλη μαζί μὲ τοὺς ἄλλους θησαυροὺς τῶν Σουλτάνων, καθὼς μὸλεγε ὁ Μπέης μου, εἶπεν ὁ Σκέντος. Λένε, μὰ τὸ Θεό, πὼς καὶ τὸ μάλαγμα τῆς μοναχὰ γιαίνει ἀρρώστιες καὶ δείχνει θάματα.

—Ὁ Σουλτάν Μουχαμέτης, ὁ Ἀσβιούκ, ὅπως τὸν ἔλεγαν, ξανάρχισε ὁ Γεροκαλαμένιος, ποὺ τὸν πολέμοῦσε, ἀκούγοντας πολλὰ γιὰ τὸ σπαθί του, ἔστειλε σ' αὐτὸν ἀνθρωπό του καὶ τοῦ τὸ γύριψε νὰ τὸ ἰδεῖ ἀπὸ περιέργεια. Ὁ Σκεντέρμπεης τῷ στείλει μετὰ χαρᾶς, κι ὁ Σουλτάνος ἐπρόσταξε τοὺς πλέον ἀντρειωμέ-

νους του νὰ τὸ δοκιμάσουν. Μὰ ποῦ νὰ κάνει ὅσα ἔκανε τὸ σπαθὶ στὰ χέρια τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ὁ Σουλτάνος γυρίζοντάς το πίσω τοῦ μύνησε τοῦτα. «Τέτοια καὶ καλύτερα σπαθιὰ ἔχω κι ἐγὼ μέσα στ' ἀσκήργια μου ἀμέτρητα καὶ δὲν ἐπίστειψα πὼς μ' ἓνα τέτοιο καὶ σὺ κατορθώνεις τὰ ὅς' ἀκούω καὶ δοκιμάζω θάματά σου».

»Ὁ Σκεντέρμπεης τότες μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ ἀποστολάτορα τοῦ Μουχαμέτη κάλεσε νὰ τοῦ φέρουν ἓνα ἄλογο, χούφτιασε τὸ σπαθὶ κι ἀφοῦ τ' ἀνέμισε καὶ τῷ παιξε λίγο, τὸ κατέβασε σὰν ἀστραπὴ στὸ λαιμὸ τοῦ ζώου καὶ τὸ χώρισε μὲ μιᾶς. Καὶ τοῦ εἶπε τοῦ ἀποστολάτορα: «Σύρε τώρα καὶ εἰπὲ τοῦ Σουλτάνου σου, πὼς ἂν εἶχε μπροστὰ του τὸ ἄπλο κι ἀσήμαντο τοῦτο σπαθί, δὲν εἶχεν ὅμως ἐκεῖ καὶ τὸ χέρι μου».

—"Αἶντε μωρ' πλιάκ' ἰντερμπούαρ, κού ἰντέγκιθ. (Ἄιντε ὦρὲ γέρο ντελῆ, ποὺ τὰ ξέρεις σὺ ὅλα). Ἐφώναζαν ἀδιάκοπα στὸ μολογημὸ του οἱ ἀρβανίτες, καὶ τὸν χάρδευαν στὸν ὄμο, κι ἐσέρνονταν κοντύτερα στὸ πλευρό του. Κι ὁ γέρος ἐξακολούθωσε:

—Μὲ δυὸ Σουλτάνους ὀλόβολους ἐπολέμησε ὁ Σκεντέρμπεης, μωρὲ παιδιά μου, κι ἔσφαξε αὐτὸς ὁ ἴδιος μὲ τὸ σπαθὶ του στὰ εἰκοσιτρία χρόνια ποὺ πολέμοῦσε πλιότερους ἀπὸ δύο χιλιάδες νομάτους, μονάχα αὐτὸς. Εἶχεν ὀλόγυρά του πότε δεκαπέντε καὶ πότε εἰκοσι χιλιάδες παλληκαράκια ἀρβανιτόπουλα, κι ἐνίκαιε πάντα κι ἐσκόρπαιε κάθε βολὰ στρατέματ' ἀκέρια ἀπὸ ἑκατὸ καὶ διακόσες χιλιάδες ὀχτροὺς. Εἶχε καταντήσει τὸ σκιάχτρο κι ἡ φοβέρα τῶν Σουλτάνων. Εἶχε βρεῖ ἀπόγονο κι ἥσιο ἀποκάτου ἀπὸ τὴν πάλλα του ἡ χριστιανιστὴν. Κι ἂν τὸν ἐδοῦθαγε, μωρὲ παιδιά, κι ἡ ἀναθεματισμέν' ἡ Φραγκιά, ἐγὼ σᾶς τὸ λέω πὼς μέσ' στὴν Πόλη μιὰ μέρα θὰ νάμπαινε καὶ θὰ νάσταινε μέσ' στ' Ἀτ-μεϊντάν τὸ περήφανο φλάμπουρό του, μέσ' πόνιο καὶ μὲ τρυφερὸ καημό, ποὺ τὸν ἔδειχναν ὀλοφάνερα τὰ βουρκαωμένα μάτια κι ἡ χαρούμενη μαρφή τους:

—Γέμει βλέξερ, μωρὲ πλιάκ, λέτε γίεμε γιὰ ντοῦ μπες' — ἔ λέτε θόνε τσὲ ντοῦαν γκόλιτε βρομέφουρα τὰ χάσ μεβέ. (Εἴμεστε ἀδέρφια, ὦρὲ γέρο, ἂς εἴμεστε ἀπὸ δυὸ πίστες, —κι ἂς λέν ὅτι θέλουν τὰ μαγαρισμένα τὰ στόματα τῶν ὀχτρῶν μας). —

Αποτελέσματα εκλογών 21.5.2023

Δήμος Κόνιτσας

Εκλογές 2023

Έγκυρα	ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΣΥΡΙΖΑ	ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής	ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	ΝΙΚΗ	ΜΕΡΑ25	ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ - ΣΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΕΘΝΟΔΥΝΑΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Ο. Τζήμερης-Φ. Κρανιώτης	ΑΝΤΑΡ.ΣΥ.Α.	ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ	Κίνημα 21	ΚΚΕ (μ-λ)	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ	Κ.Ο.Τ.Σ.	ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ
61	29	19	7	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
244	80	35	32	27	4	25	5	2	2	1	0	3	11	3	1	2	0
274	87	58	29	15	12	33	7	11	6	1	2	0	4	0	0	3	0
272	101	61	23	12	6	25	7	5	9	1	4	0	5	3	1	2	2
289	93	72	40	21	4	30	3	6	3	2	2	2	3	1	2	0	0
239	76	58	34	12	12	18	12	2	4	2	1	0	3	0	0	0	0
245	99	49	19	13	14	20	3	7	5	4	0	0	3	1	2	2	0
231	78	57	20	11	13	19	11	5	2	0	0	3	6	1	1	0	1
33	16	7	0	0	1	3	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0
154	86	24	16	9	1	5	2	0	0	1	0	0	5	0	1	0	1
106	40	18	19	6	8	4	1	5	1	0	1	1	0	0	0	1	0
72	26	16	8	2	4	10	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1
41	25	3	9	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
39	16	5	2	2	5	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	1
108	38	24	33	2	2	3	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
58	15	14	14	1	1	5	0	1	0	2	1	0	0	0	0	1	1
103	33	23	8	6	14	7	3	1	4	0	2	0	0	0	1	0	0
50	14	8	4	3	5	8	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0
129	47	25	25	6	11	11	1	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0
136	62	23	31	7	1	2	2	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0
148	70	33	16	3	6	7	4	2	2	1	0	0	1	1	0	1	0
97	42	18	18	1	3	5	1	2	3	0	0	0	0	1	0	1	0
86	47	20	7	5	1	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
55	33	6	8	0	3	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0
38	24	2	1	3	0	5	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0
26	11	2	5	2	2	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
82	35	6	8	5	4	12	0	7	1	0	1	1	1	0	0	0	0
124	38	35	15	9	3	5	2	6	6	0	0	0	1	0	0	2	1
57	35	8	7	4	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0
35	10	7	6	8	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
37	13	13	3	1	0	3	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	1
51	24	6	8	3	2	5	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0
46	19	10	6	4	1	0	0	4	0	1	0	0	1	0	0	0	0
124	32	39	19	29	1	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91	23	20	10	23	0	4	4	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0
139	29	25	34	43	0	2	0	0	4	0	0	0	0	2	0	0	0
77	32	9	16	17	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
29	11	4	5	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69	18	27	7	13	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
116	50	25	16	10	5	2	3	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
125	49	36	12	8	5	6	5	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0
19	6	4	6	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	44	5	4	4	4	2	0	1	4	0	1	0	0	0	0	0	1
4626	1756	959	610	363	164	292	92	80	72	21	18	12	53	15	13	23	11

Αποτελέσματα επαναληπτικών εκλογών 25.6.2023

Δήμος Κόνιτσας

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ	ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	Εγγεγρ.	Ψήφισαν	Ν.Δ.	ΣΥΡΙΖΑ	ΠΑΣΟΚ	ΚΚΕ	ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ	ΝΙΚΗ	ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
66	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ	248	77	35	18	14	2	1	2	0	0
67	ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	605	228	71	30	24	29	14	7	31	4
68	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	447	254	87	44	28	11	14	10	28	9
69	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	486	238	85	57	17	14	3	9	27	1
70	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	476	250	83	52	34	12	9	10	30	3
71	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	427	212	72	41	34	14	10	7	19	2
72	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	428	215	94	37	26	13	10	3	20	3
73	ΚΟΝΙΤΣΑΣ	468	187	62	51	18	10	8	8	18	3
74	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	110	31	18	5	1	0	0	0	4	1
75	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	628	158	69	26	21	12	8	0	6	1
76	ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ	311	112	39	27	11	7	5	8	6	2
77	ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	214	60	17	10	8	3	1	2	9	1
78	ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ	266	42	26	5	4	3	0	0	4	0
79	ΑΡΜΑΤΩΝ	123	32	16	4	1	1	3	2	1	1
80	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ	205	94	32	17	30	3	2	2	3	1
81	ΕΞΟΧΗΣ	136	48	15	8	15	1	1	2	3	1
82	ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ	200	98	31	20	2	5	5	19	7	0
83	ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ	109	43	9	6	2	4	1	5	10	2
84	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	247	108	36	24	15	8	7	6	5	0
85	ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ	259	129	62	22	28	6	4	2	1	0
86	ΜΑΖΙΟΥ	322	130	64	20	18	6	6	3	6	2
87	ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ	217	83	39	15	14	2	2	4	4	2
88	ΜΟΛΙΣΤΑΣ	280	71	46	15	3	3	0	0	1	2
88	ΓΑΝΝΑΔΙΟΥ										
88	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ										
89	ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠ.	152	49	31	5	3	1	3	2	2	1
90	ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ	112	37	22	0	0	3	4	0	6	0
91	ΠΑΔΩΝ	107	24	9	5	4	2	2	0	1	0
92	ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ	180	71	27	7	7	2	7	3	11	5
93	ΠΗΓΗΣ	279	122	37	31	20	11	10	2	5	3
94	ΠΟΥΡΝΙΑΣ	193	55	33	6	8	5	0	0	0	2
95	ΠΥΡΓΟΥ	167	27	10	5	2	6	1	1	0	0
96	ΑΙΘΙΜΟΧΩΡΙΟΥ	191	45	17	10	7	1	3	1	1	1
97	ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ	225	47	24	4	9	2	5	1	1	0
98	ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	156	42	21	9	6	2	0	0	0	2
99	ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	483	117	26	40	12	27	1	3	5	0
00	ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ	260	64	17	11	9	14	0	0	3	4
01	ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	424	131	26	26	25	45	3	0	1	2
02	ΛΑΓΚΑΔΑ	245	68	25	6	17	13	1	2	0	1
03	ΟΞΥΑΣ	111	24	7	2	7	7	1	0	0	0
04	ΠΛΑΠΙΑΣ	394	52	14	19	4	11	0	1	0	0
05	ΠΛΗΚΑΤΙΟΥ	290	92	37	19	18	7	4	3	1	2
06	ΠΥΡΣΟΠΑΝΝΗΣ	352	103	40	25	11	9	2	3	6	0
07	ΧΙΟΝΑΔΩΝ	100	16	6	6	0	2	0	0	0	1
08	ΦΟΥΡΚΑΣ	250	62	43	2	2	4	2	2	3	2

Έλαβαν ψήφους τα 5 κόμματα που μπαίνουν στη Βουλή:
 Δήμος Κόνιτσας
 Ν.Δ. 1756 - ΣΥΡΙΖΑ 959-ΠΑΣΟΚ 610-Κ.Κ.Ε 363-Ε.Λ. 164
 Δήμος Πωγωνίου
 2193-1385-857-498-157
 Δήμος Ζαγορίου
 1866-893-541-211-109
 Βουλευτές που εκλέγονται στον Νομό Ιωαννίνων
 Ν.Δ. Τασούλας Κων/νος με 18.224 σταυρούς
 ΣΥΡΙΖΑ Τζούφη Μερóπη με 9.787 σταυρούς
 ΣΥΡΙΖΑ Στέφος Ιωάννης με 7.532 σταυρούς
 ΠΑΣΟΚ Τσιμάρης Ιωάννης με 5014 σταυρούς
 Κ.Κ.Ε. Έξαρχος Νικόλαος με 2620 σταυρούς

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τους συμπατριώτες μας βουλευτές που τελικά, εκλέχτηκαν στον Νομό μας, κ.κ. Τασούλα Κων/νο Ν.Δ., Κεφάλα Μαρία Ν.Δ., Τζούφη Μερóπη ΣΥΡΙΖΑ, Τσίμαρη Νίκο ΠΑΣΟΚ, Έξαρχο Νίκο Κ.Κ.Ε., το περιοδικό μας τους συγχαίρει και εύχεται «Καλή δύναμη στο έργο τους για το καλό του τόπου μας»

**Μην ξεχνάτε
 την συνδρομή σας.
 Είναι το στήριγμα
 του περιοδικού μας.**

Συνδρομές

Μωυσίδης Χρήστος Γερμανία	40	Παναγιωτίδη Ιοκάστη Γιάννινα.....	40
Τσιατσιά Σωτηρία Αθήνα.....	20	Τσιαντή Μαρίνα Γιάννινα	35
Κώστας Χαρ. Αθήνα	100	Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	40
Καλαϊτζής Αντ. Αθήνα	50	Σούρλα Μερóπη Κόνιτσα	50
Γεωργάκης Ειρηνόφ. Αθήνα	50	Χούσιος Αθανάσιος Κόνιτσα.....	20
Γιαμαλίδης Πέτρος Αθήνα	20	Τζιάλλα Βίκυ «	20
Μπάρκης Δημ. Αθήνα.....	20	Γαϊτανίδης Αθαν. «	20
Παππάς Παναγ. Αθήνα.....	30	Κυρίτσης Σωτ «	20
Πύρρου Πηνελόπη Αθήνα.....	50	Τέλλης Γεωργ.....	20
Αναστασίου Βλαδ. Αθήνα	40	Χατζημελετίου Φρειδερίκη «	20
Στράτου Αθηνά.....	20	Γαϊτανίδης Σπύρος «	20
Γώγος Γεωργ. Θεσσαλονίκη.....	25	Μπότσιος Γεώργιος «	20
Γώγος Κων/νος Θεσσαλονίκη.....	25	Γαζώνας Κων/νος «	25
Τσουμάνης Χρήστος Θεσ/νίκη.....	40	Ντίνος Μιχάλης «.....	20
Κωφός Νίκος Δράμα	40	Ζαχαρόπουλος Φωτ. «.....	40
Σταυρίδης Παναγιώτης Δράμα.....	40	Κατσαμάνης Δημ. Δροσοπηγή	20
Σγούρας Ιωαν. Δράμα.....	50	Μακάριος Ευάγγ. Μοναστήρι	50
Παπαδημητρίου Γ. Ζάκυνθος	60	Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή ..	20
Σακελλάρης Χαρ. Χαλκίδα	30	Πίσπας Δημ. Παραμυθιά.....	20
Καρανάσιος Αθαν. Λάρισα	40	Οικονόμου Λεμονιά Δίστρατο.....	20
Καλώκα Σοφία Λάρισα	30	Σπανός Σαράντης Αθήνα	60
Βεζαλής Αθαν. Γιάννινα	20		

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα
 τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Ελεύθερα άλογα στην Δρακόλιμνη Τύμφης
Μάης 2023. Φωτ.: Π.Σ.Τ

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζητητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d'adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

